

RUOVEDEN KUNTA

TILINPÄÄTÖS 2016

SISÄLLYS

1. PERUSTIETOA KUNNASTA	2
2. TILINPÄÄTÖSASIAKIRJAT	3
3. TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS	3
3.1 TILINPÄÄTÖSTÄ JA TOIMINTAKERTOMUSTA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET	3
3.2 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	5
3.2.1 Kunnanjohtajan katsaus	5
3.2.2 Kunnan hallinto vuonna 2016	6
3.2.3 Yleinen taloudellinen kehitys	6
3.2.4 Talouden kehitys Ruovedellä	8
3.2.5 Talousarvion toteutumavertailu	11
3.2.6 Olennaiset tapahtumat tilikaudelta ja sen päättymisen jälkeen	11
3.2.7 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	12
3.3. SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	13
3.4 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	15
3.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	15
3.4.2 Toiminnan rahoitus	17
3.5 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	18
3.6 KOKONAISTULOT JA -MENOT	20
3.6.1 Toimintamenojen ja toimintakatteen kehitys	23
3.6.2 Verotulojen ja valtionosuuksien kehitys	24
3.7 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	27
3.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	27
3.7.2 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	28
3.7.3 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	28
3.7.3 Konsernia koskevien tavoitteiden toteutuminen	30
3.7.4 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	31
3.8 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	34
3.8.1 Tilikauden tuloksen käsittely	34
3.8.2 Selonteko talouden tasapainottamisesta	34
4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	35
4.1 KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUMAVERTAILU	35
4.1.1 Hallinto- ja talousosasto	35
4.1.2 Sosiaali- ja terveysosasto	43
4.1.3 Sivistysosasto	50
4.1.4 Tekninen osasto	61
4.1.5 Kunnanhallitus/rahoitus	72
4.2 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	73
4.3 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN	74
4.4 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	81
5. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	83
5.1 KUNNAN TULOSLASKELMA	83
5.2 KUNNAN RAHOITUSLASKELMA	84
5.3 KUNNAN TASE	85
5.4 KONSERNIN TULOSLASKELMA	87
5.5 KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	88
5.6 KONSERNIN TASE	89
6. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	91
7. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	112
7.1 VESIHUOLTOLAITOKSEN TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA TUNNUSLUVUT	112
7.2 VESIHUOLTOLAITOKSEN TOIMINTAKERTOMUS	117
8. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	121

1. PERUSTIETOA KUNNASTA

RUOVEDEN KUNNAN TOIMINTA-AJATUS

Ruoveden kunnan tehtävänä on tarjota kuntalaisilleen turvallinen ja viihtyisä asuinympäristö järjestämällä laadukkaat peruspalvelut. Kunta pyrkii kehittämään palvelutarjontaa, parantamaan yritysten toimintaedellytyksiä, tarjoamaan korkealaatuisia asuinpaikkoja ja vaikuttamaan kuntayhteistyöllä koko seudun kehitykseen.

RUOVEDEN KUNTA

Perustamisvuosi 1865

Väkiluku 31.12.2016 oli 4 573 henkeä

Pinta-ala

- kokonaispinta-ala 950 km²
- josta vesien osuus 170 km²

Kunnan tuloveroprosentti

- v. 2003 18,25 %
- v. 2004 18,75 %
- v. 2005 18,75 %
- v. 2006 18,75 %
- v. 2007 19,50 %
- v. 2008 19,50 %
- v. 2009 19,50 %
- v. 2010 20,00 %
- v. 2011 20,50 %
- v. 2012 20,50 %
- v. 2013 21,00 %
- v. 2014 21,50 %
- v. 2015 22,25 %
- v. 2016 22,25 %

Etäisyydet lähimpiin suurempiin kaupunkeihin

- Tampereelle	76 km
- Hämeenlinnaan	130 km
- Helsinkiin	235 km
- Jyväskylään	131 km

VÄESTÖ

HENKIKIRJOITETTU VÄESTÖ 31.12.

<u>vuosi</u>	<u>asukasluku</u>	<u>muutos/hlö</u>	<u>muutos/%</u>
2000	5 683	- 78	-1,3 %
2001	5 591	- 92	-1,6 %
2002	5 526	- 65	-1,1 %
2003	5 457	- 69	-1,2 %
2004	5 431	- 30	-0,5 %
2005	5 398	- 33	-0,6 %
2006	5 314	- 84	-1,6 %
2007	5 195	- 119	-2,2 %
2008	5 127	- 68	-1,3 %
2009	5 104	- 23	-0,5 %
2010	5 035	- 69	-1,4 %
2011	4 941	-94	-1,9 %
2012	4 871	-70	-1,4 %
2013	4 772	-99	-2,0 %
2014	4 692	-80	-1,7 %
2015	4 621	-71	-1,5 %
2016	4573	-48	-1,1 %

2. TILINPÄÄTÖSASIAKIRJAT

Tilinpäätöksen muodostavat tasekirja ja tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat, jotka ovat tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt. Tilinpäätöksen käsittelyssä laaditaan lisäksi tarkastusasiakirjat eli tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus.

3. TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS

3.1 Tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevat säännökset

Kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen tulee saattaa tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä. Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

Kuntalain 410/2015 113 §:n mukaan kunnan tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Kunnan tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Kuntalain 410/2015 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitoskuntayhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.

Kirjanpitolain mukaan tilinpäätökseen kuuluvien asiakirjojen on oltava selkeitä ja tilinpäätöksen on muodostettava yhtenäinen kokonaisuus. Kirjanpitolain 3 luvun 3 §:n mukaan tilinpäätöstä laadittaessa ja tilinavausta tehtäessä on noudatettava seuraavia periaatteita:

- 1) oletus kirjanpitovelvollisen toiminnan jatkuvuudesta
- 2) johdonmukaisuus laatimisperiaatteiden ja -menetelmien soveltamisesta tilikaudesta toiseen
- 2a) huomion kiinnittäminen liiketapahtumien tosiasialliseen sisältöön eikä yksinomaan niiden oikeudelliseen muotoon (sisältöpainotteisuus)
- 3) tilikauden tuloksesta riippumaton varovaisuus
- 4) tilinavauksen perustuminen edellisen tilikauden päättäneeseen taseeseen
- 5) tilikaudelle kuuluvien tuottojen ja kulujen huomioonottaminen riippumatta niihin perustuvien maksujen suorituspäivästä
- 6) sekä kunkin hyödykkeen ja muun tase-eriin merkittävän erän erillisarvostus.

Kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on lisäksi annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio tulevasta todennäköisestä kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Kuntalain 110 § mukaan kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi. Lisäksi kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Kuntalain 116 § velvoittaa kunnan tytäryhteisöjä ja kuntayhtymää antamaan kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimista ja sen toiminnan tuloksen laskemista varten tarvittavat tiedot.

3.2 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

3.2.1 Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2016 oli käännteentekevä, sillä pitkään jatkunut talouden tasapainotustyö saatiin loppuun. Tulos oli mitä parhain; vuodelle 2016 jäänyt kattamaton -733 000 euron alijäämä saatiin katettua ja tilinpäätös oli lopulta 1,9 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Tasapainotustyö ei ollut helppo projekti, mutta tavoite saavutettiin kirikkaasti. Matkan varrella toimintaympäristön sekä siinä vallitsevien olosuhteiden muuttuessa tasapainotuspakettia muokattiin olosuhteita paremmin vastaavaksi.

Kuntakenttä on suuren murroksen edessä, tuleva sote –ja maakuntauudistus tulee muuttamaan oleellisesti peruskunnan roolia tulevaisuudessa. Julkisten sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä maakunnille 1.1.2019 alkaen. Uudistuksella tavoitellaan huomattavia kustannussäästöjä ja sillä pyritään kuroma umpeen julkisen talouden kestävyysvaje. Rakenteiden ja rahoituksen uudistamisen lisäksi tullaan nykyaikaistamaan sosiaali- ja terveydenhuollon ohjausta ja toimintamalleja perusteellisesti, tavoitteena ovat nykyistä asiakaslähtoisemmät, vaikuttavammat, kustannustehokkaammat ja paremmin yhteen sovitettut palvelut. Näistä suurista muutoksista johtuen peruskunnan perinteisen roolin muuttuessa, se siirtyy kohti elinvoimakuntaa. Juuri tuohon elinvoiman kehittämiseen meillä pitää olla työkaluja käytössä. Talouden tasapainoon saattaminen ja kertynyt reilun miljoonan euron ylijäämä auttavat meitä tässä työssä alkuun, mutta pitkäjänteistä kehitystyötä elinvoimaisuuden eteen pitää tehdä jatkossakin.

Lopuksi haluan esittää suurimmat kiitokseni kunnan työntekijöille ja luottamushenkilöille, kuntalaisille, yhteistyökumppaneille sekä kaikille muillekin niille tahoille, jotka ovat olleet mukana tekemässä ja mahdollistamassa kunnan hyvän tuloksen, ilman teitä emme olisi tässä.

Eeva Kyrönviita
Kunnanjohtaja

3.2.2 Kunnan hallinto vuonna 2016

Valtuuston jäsenmäärä on 27 ja poliittiset voimasuhteet seuraavat:

- Suomen Keskusta	7
- Kansallinen Kokoomus	6
- Perussuomalaiset / sitoutumattomat	5
- Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	4
- Vasemmistoliitto	3
- Sitoutumattomat kuntalaisten puolesta	1
- Jouni Neste	1

Valtuuston puheenjohtajana toimi vuonna 2016 Marko Kivi (kok), I varapuheenjohtajana Merja Kaitajärvi (kesk) ja II varapuheenjohtajana Virpi Ylitalo (sdp).

Kunnanhallituksen yhdeksän paikkaa jakautuivat seuraavasti:

- Suomen Keskusta	3
- Kansallinen Kokoomus	2
- Perussuomalaiset / sitoutumattomat	2
- Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	1
- Vasemmistoliitto	1

Kunnanhallituksen puheenjohtajana toimi vuonna 2016 Juha-Pekka Lehminiemi (kesk) ja varapuheenjohtajana Anita Viljanmaa (ps. sit.). Kunnanhallituksen esittelijänä toimii kunnanjohtaja. Muut tili- ja vastuuvolliset viranhaltijat luetellaan talousarviokirjassa.

3.2.3 Yleinen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriö on arvioinut Taloudellinen katsaus -julkaisussaan talvi 2016 Suomen taloudellista tilannetta. Julkaisun mukaan kuluvana vuonna Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 1,6 % ja kahdelle seuraavalle vuodelle talouskasvun ennustetaan olevan 0,9 % ja 1,0%. Vuoden 2016 alkuvuoden kehitys oli ennustettua nopeampaa. Vuoden 2016 kasvu perustui kotimaiseen kysyntään sekä erityisesti yksityisen kulutuksen kasvulle. Lisäksi lisääntyneet rakennusinvestoinnit ovat olleet vaikuttamassa kasvuun. Työmarkkinoiden tilanne on myös parantunut alkuvuoden aikana ja työttömyysaste on ollut laskusuunnassa.

Vuoden 2017 yksityisen kulutuksen kasvun ennustetaan hidastuvan kun kiihtyvä inflaatio tulee hidastamaan reaalitylojen kasvua. Kilpailukyky sopimuksen vuoksi palkkasumman kasvu jää lyhyellä aikavälillä vaimeaksi. Vuonna 2017 julkisen kulutuksen määrän arvioidaan supistuvan 0,5%. Julkisia kulutusmenoja supistavat kilpailukyky sopimukseen sisältyvät lomarahojen leikkaus, työnantajan sosiaaliturvamaksujen alennus ja vuosityöajan pidennys. Viennin

arvioidaan kasvavan lähitulevaisuudessa.

Kilpailukyky sopimukseen liittyvät sosiaalivakuutusmaksujen muutokset ja veronkevennykset heikentävät julkista taloutta lyhyellä aikavälillä. Julkisen talouden sektoreista valtio ja kunnat ovat selvästi alijäämäisiä, työeläkesektori ylijäämäinen ja muut sosiaaliturvarahastot lievästi alijäämäisiä. Julkisen velan arvioidaan jatkavan kasvuaan suhteessa kokonaistuotantoon. (Valtiovarainministeriön taloudellinen katsaus, talvi 2016)

Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot osoittavat kuntatalouden etenevän parempaan suuntaan, mutta samalla lähivuosien tulopohjamuutokset kuntataloudessa vaativat tarkkaa taloudenpitoa jo vuoden 2017 aikana.

Kuntatalouden rahoituksellista tasapainoa kuvaava toiminnan ja investoinnin rahavirta parani puoli miljardia euroa. Lainakanta nousi 18 miljardiin euroon ja velkaantumisen kasvu hidastui lähes neljä prosenttia.

Kuntien ja kuntayhtymien tasapainoisen talouden taustalla on maltillinen menokehitys sekä parantuneet tulot. Kuntien ja kuntayhtymien tulot lisääntyivät erityisesti kasvaneiden valtionosuuksien kautta. Vuoden 2016 valtionosuuksissa kompensoitiin kuntien veroperustemuutoksista johtuvia veromenetyksiä 260 miljoonalla eurolla ja lisäksi kunnat saivat 270 miljoonaa euroa valtionosuuksista kuntien ja valtion välisen kustannustenjaon tarkistuksen seurauksena.

Kuntien verotulot kasvoivat maltillisesti koko maassa yhteensä 1,4 prosenttia eli 300 miljoonaa euroa. Vaimeaa kehitystä selittää muun muassa kuntien korotetun yhteisöveron jako-osuuden poistuminen.

Kuntien välillä on ollut suurta vaihtelua investointipaineissa; maakuntakeskuksissa ja muissa suurissa kaupungeissa investointitarpeita syntyy palvelutarpeen lisääntymisestä, muissa kunnissa investointitarpeet liittyvät usein korjausvelkaan.

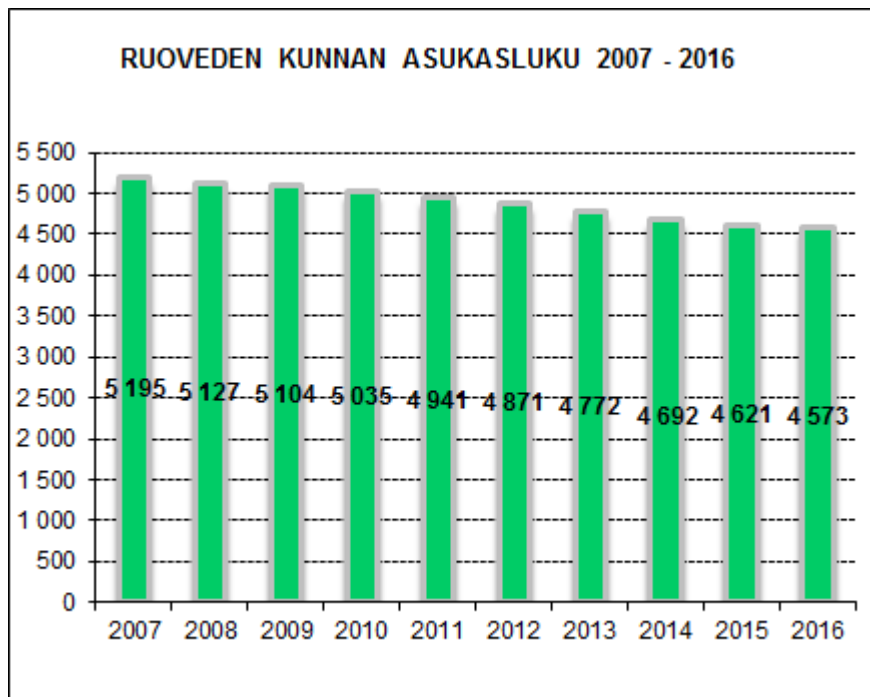
(Kuntaliitto, tilinpäätösarviot 2016)

Työttömyystilastot osoittavat selvää parannusta edellisen vuoden vastaavaan tilanteeseen nähden. Työttömiä työnhakijoita oli vuoden 2016 joulukuussa huomattavasti vähemmän kuin joulukuussa 2015. Pirkanmaalla joulukuussa 2016 työttömiä työnhakijoita oli 38 077 henkilöä, laskua vuositasolla oli 1 780 henkilöä eli 4,5 prosenttia. Työttömyysaste oli joulukuussa 2016 15,5%. Vastaavasti koko maassa työttömyysaste oli samana ajankohtana 13,6 %. Rakennetyöttömyys ja pitkäaikaistyöttömyys ovat edelleen kuntien haasteina, samoin kuin työttömien miesten työllisyyskehitys, jossa tosin on pientä valoa paremmasta näkyvissä. Avoimia työpaikkoja oli 2016 vuoden aikana keskimäärin enemmän kuin 2010- luvulla kertaakaan, tämä kertoo osaltaan siitä, että talous alkaa kohentua hiljalleen.

3.2.4 Talouden kehitys Ruovedellä

Yksi keskeisimmistä kunnan elinvoimaisuutta kuvaavista tunnusluvuista on väestönmuutos, joka Ruovedellä jatkui negatiivisena. Vuoden 2016 aikana väkiluku väheni 48 henkilöllä verrattaessa vuoden 2015 asukaslukuun (4 621). Toimintavuonna 2016 Ruoveden kunnassa oli asukkaita 4 573 henkilöä ja vähennystä edelliseen vuoteen oli -1,1 %. Ruoveden kunnan 5 000 asukkaan raja alitettiin vuonna 2011 ja tämän vuoden jälkeen väkiluku on jatkanut laskuaan.

Kuva 1. Ruoveden kunnan väkiluku 2007–2016

Ruoveden kunnan työttömyys on parantunut joulukuun 2016 lukuja verrattaessa vuoden takaiseen. Joulukuussa 2016 työttömyysprosentti oli 11,8 kun vuotta aiemmin se oli 13,5%. Ylä-Pirkanmaan kunnista Ruoveden työttömyysprosentti oli muita alhaisempi.

Kunnan verotulot vuonna 2016 olivat yhteensä 16 137 425 euroa ja vähennystä vuoden 2015 tilinpäätökseen verrattuna oli 562 876 euroa. Vuodelle 2016 talousarvioon oli budjetoitu verotuloja kertyvän yhteensä 16 301 000 euroa, joten verotuloja kertyi 163 575 euroa budjetoitua vähemmän.

Suurin muutos verotulokertymässä oli tuloveron osalta, joka jäi budjetoitusta 13 566 000 eurosta 499 839 euroa ollen 13 066 107 euroa. Vuonna 2015 tuloveroja kertyi 13 685 614 euroa.

Kiinteistöveroa oltiin budjetoitu vuodelle 2016 1 626 000 euroa, joka toteutui hieman

budjetoitua paremmin 1 638 543 euroa. Tässä on ollut pientä kasvua vertailtaessa sen kehitystä vuoteen 2015 nähden.

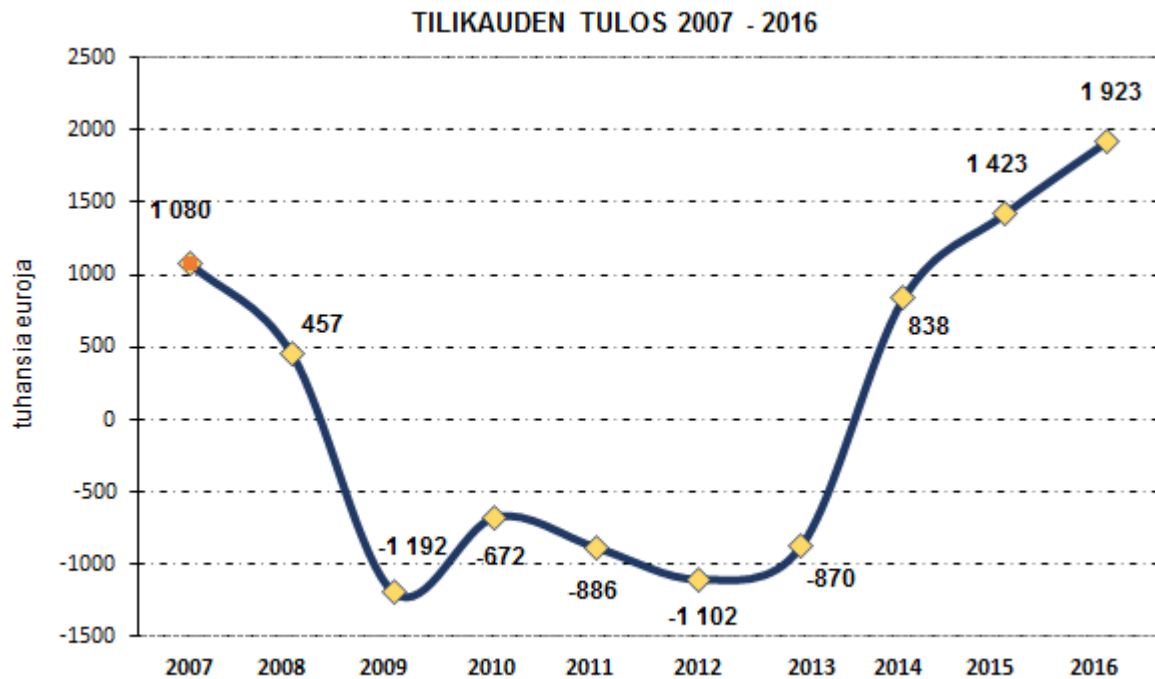
Yhteisövero toteutui vuonna 2016 selvästi budjetoitua paremmin. Yhteisöveroa arvioitiin budjetissa kertyvän 1 109 000 euroa, mutta sitä kertyi 323 774 euroa enemmän, 1 432 774 euroa.

Ruoveden kunnalle maksettava peruspalvelujen valtionosuus vuonna 2016 oli yhteensä 14 841 563 euroa budjetin ollessa 14 500 000 euroa. Kunnalle maksetut budjetoidut peruspalvelun valtionosuudet toteutuivat siis 341 563 euroa paremmin. Vuonna 2015 peruspalvelujen valtionosuutta kertyi kunnalle 14 468 278 euroa. Opetus- ja kulttuuripuolen valtionosuuksien lisäys johtui siitä, että kunta järjesti maahanmuuttajille tarkoitettua valmistavaa opetusta, joka alkoi jo syksyllä 2015. Kunta sai vuonna 2016 opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuutta yhteensä 621 846 euroa.

Kunnan pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin vuonna 2016 yhteensä noin 1,4 miljoonalla eurolla ja lyhytaikaisten lainojen määrä väheni 1,0 miljoonalla eurolla. Alhaisen korkotason vuoksi lyhytaikaisten lainojen korot Kuntarahoitukselta ovat pysyneet matalina.

Vuoden 2014 alussa Ruoveden kunnalla oli edellisiltä tilikausilta kattamatonta alijäämää taseessa yhteensä -2 994 156 €. Ruoveden kunnan tilikauden tulos 31.12.2014 varausten ja poistoerojen muutosten jälkeen oli 838 267 € ylijäämäinen. Vuoden 2014 ylijäämäisellä tilikauden tuloksella katettiin edellisille tilikausille kertynyttä alijäämää. 1.1.2015 alkavalla tilikaudella taseessa oli kattamatonta alijäämää jäljellä yhteensä -2 155 889 €. Kunnan tilinpäätös vuonna 2015 oli 1 422 984 € ylijäämäinen varausten ja poistoerojen muutosten jälkeen. Vuoden 2014 ja 2015 tilikauden ylijäämäiseen tulokseen vaikuttivat talouden tasapainottamiseen tähtäävät toiminnalliset ja rakenteelliset toimenpiteet. Lisäksi Ruoveden kunnan talouden ylijäämäiseen tilikauteen vuonna 2014 vaikutti osaltaan valtion myöntämä harkinnanvarainen valtionosuus 670 000 €. Vuoden 2015 ylijäämäiseen tilikauteen vaikuttivat talouden sopeuttamistoimet sekä sen lisäksi maahanmuuttajille järjestettävän perusopetuksen järjestäminen syksyllä 2015. Vuoden 2016 ennakoitua parempi tulos oli monen asian summa, joissa suuria vaikuttavia tekijöitä olivat maahanmuuttajien valmistava opetus sekä talouden tasapainottamistoimenpiteet. Henkilöstön sairauspoissaolot ovat vähentyneet huomattavasti vuodesta 2014 vuoteen 2016. Vuonna 2014 sairauslomapäiviä kertyi 2153, vuonna 2015 1605 sekä 2016 1168.

Ruoveden kunnan ja vesihuoltolaitoksen tilikauden 2016 tulos + 1 922 994 on historiallisen hyvä kun tarkastelee Ruoveden kunnan edellisten vuosien tilinpäätöksiä. Alla kuvaajassa näkyy kymmenen vuoden ajalta tilinpäätöksiä tilikauden tulos. Suunta on selvästi ollut viime vuosina nousujohteinen huonojen aikojen jälkeen. Hyvästä tuloksesta huolimatta kunnan on jatkettava tiukkaa taloudenpitoa edelleen. Valmistava opetus päättyy maaliskuun lopussa 2017, jolloin opetuspuolen valtionosuudet laskevat reilusti, samoin arvioitu tuleva verotulokehitys on huomattavan vaikeaa.

Kuva 2. Tilikauden tulos vuosilta 2007–2016.

Ruoveden kunnan veroprosentit olivat vuonna 2016 alla olevan mukaiset

- tuloveroprosentti	22,25 %
- yleinen kiinteistöveroprosentti	1,00 %
- vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti	0,50 %
- vapaa-ajan asuntojen kiinteistöveroprosentti	1,10 %
- TVL:n 22 §:n mukainen yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti	0,00 %.

Vuodelle 2017 tuloveroprosenttia alennettiin 0,25% ja se on tällä hetkellä 22,00%.

3.2.5 Talousarvion toteutumavertailu

Toimintatuotot vuonna 2016 ovat 5 960 246 euroa ja ne toteutuivat 210 985 euroa budjetoitua suurempina. Vuoden 2015 toimintatuotot vastaavasti olivat 5 667 632 euroa. Merkittävimmät toimintatuottojen erät, jotka toteutuivat budjetoitua suurempina vuonna 2016 olivat myyntituotot, jotka toteutuivat 151 376 euroa suurempina. Vuokratulot olivat -34 245 euroa pienemmät kuin talousarvion mukaisessa budjetissa.

Vuoden 2016 toimintakulut olivat yhteensä -34 503 769 euroa ja ne toteutuivat 251 067 euroa budjettia pienempinä. (ta 2016 -34 754 836 euroa). Henkilöstökuluista palkat olivat vuonna 2016 yhteensä -5 615 261 euroa ja budjetoidut palkat olivat -5 881 217 euroa. Vuoden 2015 tilinpäätöksessä henkilöstökuluista palkat olivat yhteensä -5 627 939 euroa.

Asiakaspalvelujen ostot olivat yhteensä -20 082 621 euroa. Verrattaessa vuoteen 2015 asiakaspalvelujen ostot kasvoivat -427 436 euroa. Muiden palvelujen ostot toimintavuonna olivat yhteensä -3 368 563 euroa, vuonna 2015 palvelujen ostot olivat - 3 589 873 euroa. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hankinnat olivat yhteensä -1 484 901 euroa, kasvua vuoteen 2015 oli 93 354 euroa.

Toimintavuoden 2016 avustusten budjetti alittui 66 374 euroa ja verrattaessa vuoteen 2015 avustukset toteutuivat 12 737 euroa pienempinä. Vuokramenot toteutuivat 44 695 euroa pienempinä kuin budjetti. Muut toimintakulut toteutuivat 37 326 euroa pienempinä kuin budjetti.

Toimintakate oli vuonna 2016 yhteensä -28 543 523 euroa ja se toteutui 585 551 euroa pienempänä kuin budjetti. Edellisenä vuonna 2015 toimintakate oli -28 634 786 euroa.

Hallinto- ja talousosaston toteutuma oli ylijäämäinen + 171 738 euroa budjettiin nähden. Sosiaali- ja terveystalouden tilikauden tulos oli alijäämäinen -188 469 euroa budjettiin verrattuna. Sivustalouden budjetti toteutui + 523 209 euroa ylijäämäisenä. Teknisen osaston (sis. vesihuoltolaitos) tulos oli + 65 465 euroa ylijäämäinen budjettiin verrattuna.

3.2.6 Olennaiset tapahtumat tilikaudelta ja sen päättymisen jälkeen

Virtain kaupunki järjestää Ruoveden kunnan ja Virtain kaupungin muodostaman yhteistoiminta-alueen sosiaali- ja terveystalouden palvelut (sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä lakisääteiset perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen palvelut lasten päivähoitopalveluja ja ympäristöterveydenhuollon palveluja lukuun ottamatta). Virtain kaupungin 100% omistama yhtiö Keiturin Sote Oy aloitti toimintansa 1.3.2016. Se tuottaa Ruoveden kunnan sote-palvelut, viranomaispalveluja lukuun ottamatta. Aiemmin palveluntuottaja oli Virtain kaupunki.

Ruoveden kunta tekee yhteistyötä Virtain kaupungin kanssa tietohallinnon osalta, joihin kuuluvat palvelut Ruoveden kunta on ostanut Virroilta 1.1.2014 alkaen. Toiminta-ajatuksena on sama kuin sosiaali- ja terveystoimen (SOTE) palvelujen osalta, jonka mukaan Ruoveden kunta vastaa omista menoistaan, mutta palvelun tuottaa Virtain kaupunki.

Ruoveden lukio siirtyi Sasky koulutuskuntayhtymän alaisuuteen 1.8.2016. Tällä muutoksella pyritään turvaamaan lukion säilyminen paikkakunnalla myös tulevaisuudessa.

Vesihuoltolaitoksesta perustettiin vesihuoltolain 20§:n mukaisesti oma erillinen taseyksikkö 1.1.2016, koska kunnan tulee eriyttää vesihuolto muusta toiminnastaan.

Uuden kuntalain mukainen hallintosäännön uudistustyöprosessi on aloitettu vuoden 2017 alussa Ruoveden kunnassa. Uuteen hallintosääntöön kootaan kaikki kunnan keskeiset säännöt sekä samalla ne päivitetään vastaamaan tämän päivän vaatimuksia. Uusi hallintosääntö tulee voimaan 1.6.2017.

3.2.7 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Ruoveden kunnan suurimpia tulevaisuuden haasteita on väestön määrän kehitys kaiken kaikkiaan ja erityisesti huoltosuhteen heikkeneminen. Kun työikäinen väestö lähtee paikkakunnalta, ikärakenne vanhenee: eläkkeensaajia on jo yli 40 % kunnan väestöstä. Samalla myös koulujen oppilasmäärät vähenevät. Sama suuntaus on nähtävissä koko valtakunnan tasolla. Tilastokeskuksen aineiston perusteella vuosien 2020 ja 2040 välillä ikääntyneiden prosenttiosuus koko väestöstä muuttuu koko maan tasolla 22,6 prosentista 26,2 prosenttiin. Samat prosenttiosuudet ovat Ruoveden kunnan osalta 36,1 ja 39,4. Huoltosuhde, joka kertoo lasten ja vanhusten määrän 100 työikäistä kohden, nousee 2015–2040 aikana 83,5 %:sta 104,6 %:iin, kun koko maan vastaavat luvut ovat 58,6 ja 71,2. Kunnan näkökulmasta väestön ikärakenteen kehitys on tärkeää sisällyttää päätöksentekoon tulevaisuuden palvelutarjontaa suunniteltaessa.

Ruoveden kunnallisveroprosentti on tällä hetkellä Suomen korkeimpia. Verojen korottaminen ei tulevaisuudessa ole enää mahdollista, vaan kunnan on pystyttävä sopeuttamaan menonsa käytettävissä oleviin tuloihin nähden. Kunnan talouden tasapainottamisohjelman toimeenpano oli keskeinen edellytys, jotta talous saatiin tasapainoon. Vuodelle 2017 veroprosenttia laskettiin 0,25 % ja sen on tällä hetkellä 22 %. Kunnan toimintaympäristössä tapahtuneilla muutoksilla oli vaikutusta talouden tasapainottamisohjelman toteuttamisessa. Kaikkea tasapainottamisohjelmassa mainittuja toimenpiteitä ei ollut tarkoituksenmukaista toteuttaa silloin, kun toimintaympäristö muuttui ja siinä vallitsevat olosuhteet muuttuivat: esimerkiksi Ruoveden kunnan kahta koulua ei ollut tarkoituksenmukaista lopettaa, koska oppilasmäärä lisääntyi 59 oppilaalla turvapaikanhakijoiden aloittaessa valmistavan opetuksen kouluissa.

3.3. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kunnanvaltuusto on 15.12.2014 hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistuksen. Taustalla on Kuntaliiton päivitetty ohjeistus koskien kuntalain sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevien säännösten toimeenpanoa. Kuntalakiin (325/2012) lisätyt säännökset kunnan ja kuntakonsernin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta tulivat voimaan vuonna 2014.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kunnan ja sen määräysvallassa olevien yhteisöjen sisäisiä menettelytapoja, joiden avulla pyritään varmistamaan organisaation tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan laillisuudesta. Riskienhallinnalla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista uhkaavia tekijöitä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen on siten osa kunnan ja sen määräysvallassa olevien yhteisöjen johtamista.

Kuntalain (410/2015) 14 §:n mukaan kunnanvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Sisäisen valvonnan ohjeistuksen tarkoituksena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa kunnan hallinnollisia käytäntöjä ja johtamista. Ohjeistus koskee kaikkia kunnan toimielimiä ja johtoa sekä lisäksi kaikkea toimintaa, josta kunta vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun tai muiden velvoitteiden myötä.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa, ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Myös kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä, ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteuttamisesta.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Pitkäikäisissä valituskierteissä voi sisäisen valvonnan ja ohjauksen kautta tuleva tuki päätösten oikeudellisten seikkojen varmistamisessa olla riittämätöntä ja laahata ajallisesti jäljessä. Sisäisen ohjeistuksen ja päätösten sisäisen seurannan lisäämisellä voisi olla mahdollista vaikuttaa joidenkin tapausten osalta päätöksentekoprosessiin ennakoita siten, että valitusperusteiden syntyminen ehkäistäisiin. Sisäisesti on osastopäälliköiden ja talousjohtajan mahdollista myös havainnoida viranhaltijoiden toimista erityisiä kohteita, joihin suunnata lisäkoulutusta.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista seurataan luottamushenkilöiden taholta kolme kertaa vuodessa osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä. Koulutoimessa lukuvuosien sijoittuminen kahdelle eri talousarviovuodelle vaikeuttaa toteutumisennusteiden tekemistä. Laskujen asiatarkastamisesta ja hyväksymistä varten kunnassa on käytössä toimivaksi todettu sähköinen laskujen käsittelyjärjestelmä. Sisäisen valvonnan ohjeiden perusteella talousjohtaja valvoo talousarvion toteutumista osastopäällikön kanssa, mutta lopullinen vastuu talousarvion toteutumisesta on kunkin osaston osastopäälliköllä. Tulosalueiden ja tulosityöiden esimiehet vastaavat tuloksellisuuden valvonnasta.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelyjä, joiden avulla tunnistetaan ja arvioidaan kunnan toimintaan liittyviä riskejä, sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännönmukaiseksi raportoimiseksi.

Riskienhallinnan työtä kehitetään järjestelmällisesti ja havaitut riskitekijät pyritään poistamaan priorisoiden erityisesti vakavina ja/tai todennäköisinä pidettyjä riskejä. Riskienarvioinnin pohjana on käytetty myös Kuntaliiton ohjeistusta riskienarvioinnin toteuttamiseksi. Riskienhallinnan työssä on oma roolinsa paitsi työsuojelulla ja henkilöstöhallinnolla, myös kunnan valmiusjohtoryhmällä, jonka työtä pyritään jatkuvasti kehittämään, huomioiden myös proaktiivinen ennakoiva toiminta riskien minimoimiseksi.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon hankinta sekä sopimustoiminta

Hankintalain soveltaminen on onnistunut tähän mennessä ilman erityisiä ongelmia, eikä Ruoveden kunnassa tehdyistä hankintapäätöksistä ole tehty valituksia markkinaoikeuteen. Hankintalain soveltaminen aiheuttaa jatkuvan täydennyskoulutustarpeen hankintoja valmisteleville viranhaltijoille. Kunta on pyrkinyt mahdollisuuksien mukaan hyödyntämään KL-Kuntahankintojen valmiita sopimuksia ja tekemään hankintoja myös seudullisena yhteistyönä, esimerkiksi ruokapalvelujen osalta.

Tilaaajan ammattitaidon merkitys korostuu urakka- ja hankinta-asiakirjojen määrittelyssä. Ennakoimattomia negatiivisia seuraamuksia tehdyistä sopimuksista voidaan välttää tilaajaosaamista kehittämällä. Tilaaajaosaamisen merkitys tulisi mahdollisesti huomioida yhtenä osana kunnan hankintaohjeistusta. Sopimushallinta ja -valvonta tehostui sähköisen asianhallintaohjelmiston käyttöön oton myötä. Huomiota on kiinnitettävä sopimukseen ja niiden seurantaan sekä kilpailuttamisosaamisen liittyvään osaamiseen.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ohjeistuksen mukaan tulosityksikön vastuuhenkilöt tarkastavat vähintään kerran vuodessa kassat, varastot ja vakuudet. Vaihto- ja käyttöomaisuuden tallella olo ja kunnossapidon taso todetaan katselmuksin ja pistokokein. Osastopäälliköt vastaavat hallintokuntansa osalta siitä, että sisäinen valvonta yksikössä on toimivaa. Sisäisestä valvonnasta ohjeistetaan tarkemmin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistuksessa.

3.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta kuvataan rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa kunnan rahoituksen riittävyyttä. Laskelmiin otetaan vain ulkoiset tulot ja menot.

3.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelmassa selvitetään tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen sekä kunnan tulorahoituksen riittävyyttä. Laskelman *toimintakate* ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. *Vuosikate* osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä, jos taas vuosikate on alijäämäinen, kunnan tulorahoitus on heikko.

TULOSLASKELMA	2016	2015
Ruoveden kunta ja vesihuoltolaitos ulkoiset	(1 000 €)	(1 000 €)
Toimintatuotot	3 946	3 806
Toimintakulut	-32 489	-32 441
Toimintakate	-28 544	-28 635
Verotulot	16 137	16 700
Valtionosuudet	15 463	14 576
Rahoitustuotot- ja kulut		
Korkotuotot	1	2
Muut rahoitustuotot	97	107
Korkokulut	-91	-102
Muut rahoituskulut	-2	-1
Vuosikate	3 062	2 647
Poistot ja arvonalentumiset	-1 171	-1 257
Satunnaiset tuotot	0	0
Satunnaiset kulut	0	0
Tilikauden tulos	1 890	1 390
Tilinpäätössiirrot	33	33
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 923	1 423

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2016	2015
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	12,1	11,7
Vuosikate / Poistot, %	261,4	210,6
Vuosikate, euroa / asukas	670	573
Asukasmäärä	4 573	4 621

3.4.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikaudella

RAHOITUSLASKELMA	2016	2015
Ruoveden kunta ja vesihuoltolaitos ulkoiset	(1 000 €)	(1 000 €)
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 062	2 647
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjaukset	-170	-45
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-572	-1 323
Rahoitusosuudet investointeihin	44	6
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	50	71
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 414	1 356
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-40	27
Antolainasaamisten vähennykset	39	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikasten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikasten lainojen vähennys	-1 389	-1 506
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-819	-383
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	269	444
Rahoituksen rahavirta	-1 940	-1 418
Rahavarojen muutos	474	-62
Rahavarat 31.12.	1 523	1 050
Rahavarat 1.1.	1 050	1 112
	474	-62

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2016	2015
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	2 247	286
Investointien tulorahoitus, %	579,7	201,0
Lainanhoitokate	2,1	1,4
Kassan riittävyys, pv	17	11
Asukasmäärä	4 573	4 621

Vuoden 2016 talousarvioon sisältyvässä investointiohjelmassa oli budjetoitu investointeihin yhteensä 1 161 000 euroa, investointiohjelman muutoksien nettovaikutus oli 3 000 euroa. Investointien euromääräinen toteuma 2016 vuonna oli 571 824 euroa. Investointeja on tarkemmin kuvattu investointiosan toteutumisvertailussa.

Rahoituslaskelman tunnusluku: **investointien tulorahoitus** prosentteina kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Jos taas tunnusluku on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja. Tunnuslukua tulisikin tarkastella useamman vuoden perspektiivillä, sillä kunnan lainanhoitokyky on hyvä, mikäli tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä tunnusluvun ollessa 1-2 ja heikko jos arvo on alle 1.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta on tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä kertoo kuinka paljon rahavirrasta jää nettolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta –välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen osuutta pidemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

3.5 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Ruoveden kunnan tarkka tase on erillisenä liitteenä tilinpäätösasiakirjoissa, seuraavassa esitetään tase tuhansina euroina.

TASE		2016	2015			2016	2015
Ruoveden kunta ja vesihuoltolaitos (ulkoiset)		1 000 €	1 000 €			1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA				VASTATTAVAA			
A PYSYVÄT VASTAAVAT		20 204	20 870	A OMA PÄÄOMA		12 763	10 840
I Aineettomat hyödykkeet		22	4	I Peruspääoma		10 070	10 070
1. Aineettomat oikeudet				II Arvonkorotusrahassto		1 502	1 502
2. Tietokoneohjelmistot		19		III Muut omat rahastot			
3. Muut pitkävaikuttiset menot		3	4	IV Edell tilikausien yli-/alijäämä		-733	-2 156
3. Ennakkomaksut				V Tilikauden yli-/alijäämä		1 923	1 423
II Aineelliset hyödykkeet		15 210	15 869	B POISTOERO JA VAPAA- EHTOISET VARAUKSET		579	611
1. Maa- ja vesialueet		4 261	4 259	1. Poistoero		579	611
2. Rakennukset		7 885	8 158	2. Vapaaehtoiset varaukset			
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet		2 931	3 277	C PAKOLLISET VARAUKSET		0	144
4. Koneet ja kalusto		70	76	1. Eläkevaraukset			
5. Muut aineelliset hyödykkeet				2. Muut pakolliset varaukset			144
5. Ennakkomaksut ja keskener hank		62	98	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		204	189
III Sijoitukset		4 972	4 998	1. Valtion toimeksiannot			
1. Osakkeet ja osuudet		4 452	4 476	2. Lahjoitusrahastojen pääomat		204	189
2. Joukkovelkakirjalainat				3. Muut toimeksiantojen pääomat			
3. Muut lainasaamiset		451	450	E VIERAS PÄÄOMA		9 116	11 236
4. Muut saamiset		69	72	I Pitkäaikainen		4 797	5 890
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		159	111	1. Joukkovelkakirjalainat			
1. Valtion toimeksiannot				2. Lainat rah ja vak laitoksilta		4 789	5 882
2. Lahjoitusrahastojen varat		159	111	3. Lainat julkisyhteisöiltä			
3. Muut toimeksiantojen varat				4. Lainat muilta luotonantajilta			
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		2 298	2 039	5. Saadut ennakot			
I Vaihto-omaisuus		55	55	6. Ostovelat			
1. Aineet ja tarvikkeet		15	15	7. Liittymismaksut ja muut velat		8	8
2. Keskeneräiset tuotteet				8. Siirtovelat			
3. Valmiit tuotteet / tavarat				II Lyhytaikainen		4 319	5 346
4. Muu vaihto-omaisuus		40	40	1. Joukkovelkakirjalainat			
5. Ennakkomaksut				2. Lainat rah ja vak laitoksilta		1 093	2 389
II Saamiset		720	934	3. Lainat julkisyhteisöiltä			
Pitkäaikaiset saamiset		0	0	4. Lainat muilta luotonantajilta		917	736
1. Myyntisaamiset				5. Saadut ennakot		38	41
2. Lainasaamiset				6. Ostovelat		1 024	1 114
3. Muut saamiset				7. Liittymismaksut ja muut velat		504	194
4. Siirtosaamiset				8. Siirtovelat		743	874
Lyhytaikaiset saamiset		720	934				
1. Myyntisaamiset		307	252				
2. Lainasaamiset							
3. Muut saamiset		290	542				
4. Siirtosaamiset		123	140				
III Rahoitusomaisuusarvopaperit		0	0				
1. Osakkeet ja osuudet							
2. Sijoitukset rahamarkkinainstr.							
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset							
4. Muut arvopaperit							
IV Rahat ja pankkisaamiset		1 523	1 050				
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>22 661</u>	<u>23 020</u>	VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>22 661</u>	<u>23 020</u>

TASEEN TUNNUSLUVUT	2016	2015
Omavaraisuusaste, %	59,0	49,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	25,5	31,9
Kertynyt yli- / alijäämä, 1 000 €	1 190	-733
Kertynyt yli- / alijäämä, € / asukas	260	-159
Lainakanta 31.12., 1 000 €	6 806	9 014
Lainakanta 31.12., € / asukas	1 488	1 951
Lainasaamiset, 1 000 €	451	450
Asukasmäärä	4 573	4 621

Omavaraisuusasteella mitataan kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Tunnuksluvussa oma pääoma ja siihen rinnastettavissa olevat erät suhteutetaan taseen loppusummaan korjattuna saaduilla ennakkomaksuilla.

Suhteellinen velkaantuneisuus % -tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan kokonaistuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, sillä tämän tunnusluvun arvoon eivät vaikuta käyttömajaisuuden ikä, arvostus tai poistomenetelmät. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluku on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksuista tulorahoituksella.

3.6 Kokonaistulot ja -menot

Käsitteet kokonaistulo ja -meno kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön. Seuraavassa taulukossa on Ruoveden kunnan vuoden 2016 ulkoiset kokonaistulot ja -menot tuhansina euroina

KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT

Ruoveden kunta ja vesihuoltolaitos

ulkoiset

TULOT	<i>1 000 eur</i>	MENOT	<i>1 000 eur</i>
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	3 945	Toimintakulut	32 489
Verotulot	16 137	- Valmistus omaan käyttöön	0
Valtionosuudet	15 463	Korkokulut	91
Korkotuotot	1	Muut rahoituskulut	2
Muut rahoitustuotot	97	Satunnaiset kulut	0
Satunnaiset tuotot	0	Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		Pakollisten varausten muutos	0
- Pysyvien vast. hyödykk. luov.voitot	-36	- Pakollisten var. lis. (+), väh. (-)	144
Investoinnit		- Pysyvien vast. hyödykk. luov.tappiot	-10
Rahoitusosuudet investointimenoihin	43	Investoinnit	
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustulot	50	Investointimenot	571
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	0
Antolainasaamisten vähennykset	39	Antolainasaamisten lisäykset	40
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 389
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	819
Oman pääoman lisäykset	0	Oman pääoman vähennykset	0
Kokonaistulot yhteensä	35 739	Kokonaismenot yhteensä	35 535

Kuntastrategian mukaiset tasapainoisen talouden arviointikriteerit ja tavoitteet

Kuntatalouden tasapaino on koko kunnan kehittämisen peruslähtökohta. Ruoveden kunnan strategia on laadittu vuosille 2015-2020. Strategian täydennyksessä painotetaan seuraavia päämääriä:

1. Ruovesi tarjoaa hyvät ja oikein kohdennetut palvelut.
2. Palveluja tuotetaan kustannustehokkaalla palveluverkolla sekä hyödyntämällä aktiivisesti seutuyhteistyötä ja erilaisia palvelujen tuottamistapoja.
3. Hyvä maapolitiikka ja hyvin suunniteltu maankäyttö tukevat Ruoveden kehittymistä. Tällä taataan laadukkaat, monipuoliset ja maisema-arvoja hyödyntävät asumisvaihtoehdot.
4. Ruovesi tarjoaa nykyisille ja uusille yrityksille kilpailukykyisen toimintaympäristön.
5. Osaavan työvoiman saatavuutta tuetaan kehittämällä alueellista ja paikallista oppimisympäristöä.
6. Kuntatalous on tasapainossa.
7. Poliittinen päätöksenteko on toimivaa ja avointa. Työnjako luottamuselinten ja palvelujen tuottajien välillä on selkeä.
8. Henkilöstöpolitiikka ja johtaminen on pitkäjänteistä, avointa ja vastuunkantavaa.

Henkilöstö on osaavaa ja aktiivisesti kehittämiseen suuntautunutta.

Vuoden 2016 aikana laadittiin Ruoveden kunnan elinkeinostrategia vuosille 2017-2021. Elinkeinostrategia yhdessä kuntastrategian kanssa tukee kunnan kehittämisen peruslähtökohtia. Elinkeinostrategian tavoitteet ovat seuraavat:

1. Kehittää yritystoiminnan edellytyksiä Ruovedellä
2. Tukea kunnan elinvoimaisuuden kehittämistä
3. Kehittää kunnan päätöksentekoa yritysten tarpeet paremmin huomioon ottavaksi
4. Kehittää matkailuelinkeinoa yhteistyössä muiden Ylä-Pirkanmaan kuntien kanssa

Vuoden 2016 talousarviossa on osoitettu erikseen seuraavat tavoitteet:

Kunnan taseeseen kertyneet alijäämät katetaan vuonna 2016, mikäli talousarviovuoden 2016 aikana tilikauden ylijäämäistä tulosta huonontaa toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset, taseeseen kertynyt alijäämä katetaan vielä talousarviovuonna 2017.

Vuosikate kattaa poistot suunnitelmavuosina 2016–2017.

Vuoden 2016 Ruoveden kunnan vuosikate oli 3 061 626 euroa ja poistot yhteensä 1 171 250 euroa.

Lainakanta/asukas

Tavoite 2016:

- lainakanta alenee vuoden 2015 tilinpäätöksen tasosta.

Lainakanta asukasta kohden vuonna 2016 oli 1 488 euroa / asukas ja vertailuvuonna 2015 lainakanta oli 1 951 euroa / asukas.

Omistusten tarpeellisuus

Tavoite 2016:

- jatketaan kunnan kannalta tarpeettomasta omaisuudesta luopumista
- vuosien 2016–2017 kunnan kannalta tarpeettomasta omaisuudesta on luovuttu.

Tilojen tehokas käyttö

Tavoite 2016:

- toteutetaan suunnitelma tilojen tehokkaammasta käytöstä.

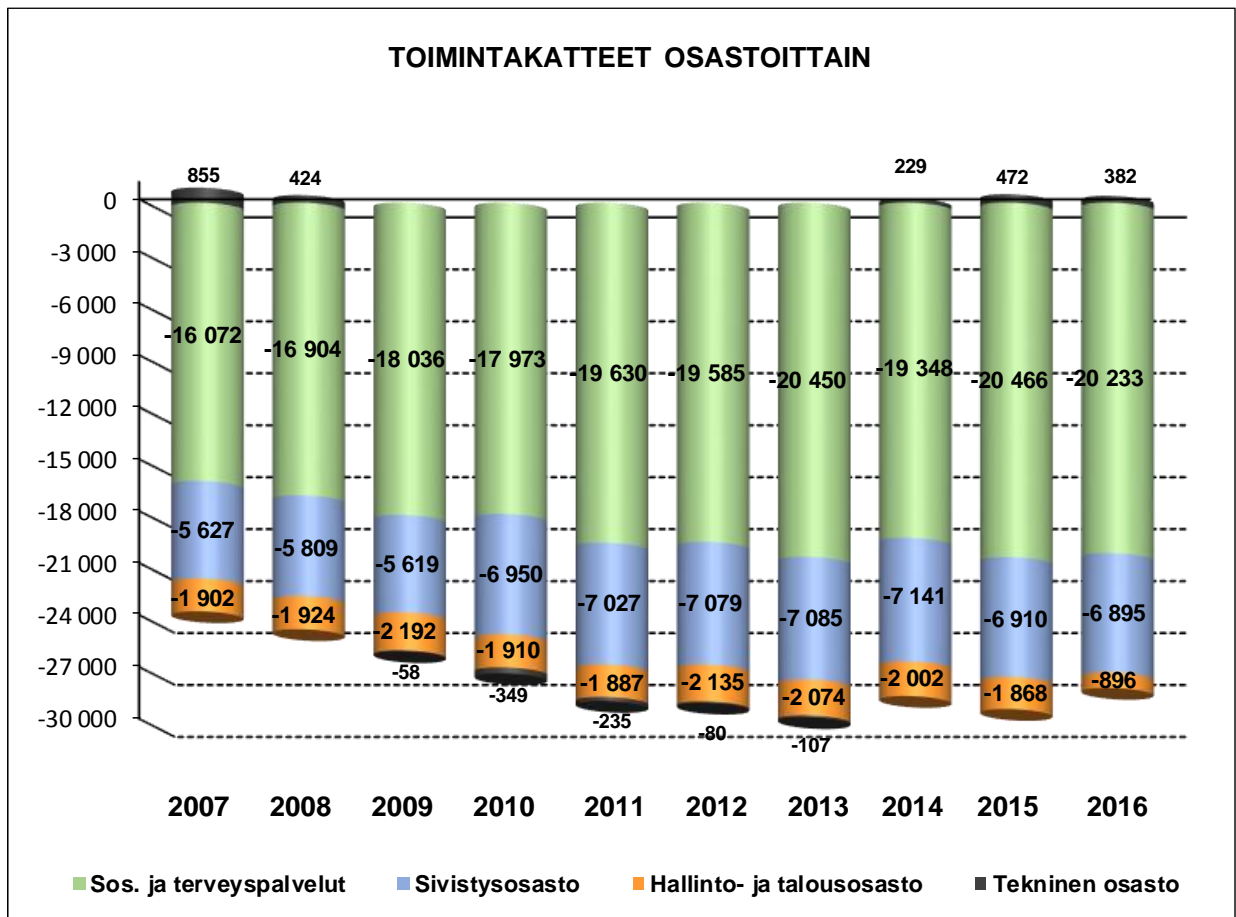
Vuonna 2016 vuokratalojen käyttöaste parani, mikä johtui siitä, että turvapaikanhakijoita muutti Ruoveden kuntaan.

3.6.1 Toimintamenojen ja toimintakatteen kehitys

Tilinpäätöksessä ja talousarvioissa tarkastellaan kuntataloudellisesti melko lyhyttä yhden vuoden ajanjaksoa. Eri hallintokuntien välillä vuosittainen vaihtelu on kuitenkin suurta, mistä johtuen on tarkoituksenmukaista arvioida pidemmän aikavälin kehitystä.

Toimintamenoilla tarkoitetaan vähentämättömiä kokonaismenoja, joissa ei ole huomioitu osaston tai yksikön toimintaan liittyviä toimintatuloja. Toimintakatteella tarkoitetaan nettomenoja, joissa toimintamenoista on vähennetty kyseiselle osastolle tai yksikölle kuuluvat toimintatulot. Käytännössä toimintakate tarkoittaa sellaisen muun rahoituksen määrää (verotulot ja valtionosuudet) jotka osasto tarvitsee menojensa kattamiseen. Toimintakate voi olla myös positiivinen tilanteessa, jossa toimintatulot ovat olleet toimintamenoja suurempia.

Oheisessa kuviossa 3 on esitetty toimintakatteen jakautuminen hallintokunnittain sekä vuosina 2006–2016. Vuosien 2010–2013 vertailukelpoisuutta heikentää päivähoiton siirtyminen sivistysosaston alaiseksi toiminnaksi vuodesta 2010 alkaen. Vuosien 2013 ja 2014 välillä tapahtunut muutos puolestaan johtuu etsivän nuorisotyön siirtymisestä talous- ja hallinto-osastolta sivistysosastolle.

Kuva 3. Toimintakatteet osastoittain 2007–2016.

Teknisen osaston toimintakatetta ei voida suoraan verrata muiden osastojen

toimintakatteeseen, sillä se laskuttaa kiinteistöjen toimintakuluista aiheutuvan nousun nostamalla sisäisiä vuokria. Teknisen osaston toimintakulujen kehitystä tulee näin ollen seurata tarkastelemalla toimintakatteen sijaan osaston toimintamenoja.

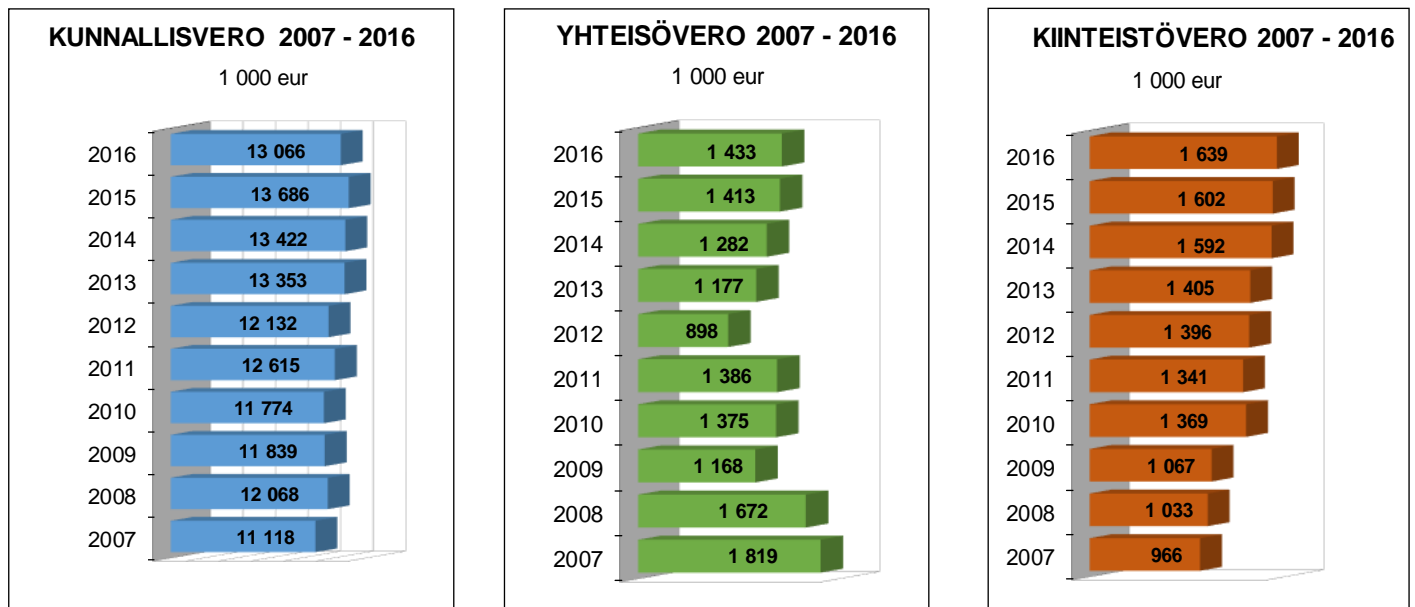
3.6.2 Verotulojen ja valtionosuuksien kehitys

Kunnan verotulot vuonna 2016 olivat yhteensä 16 137 423 € ja vähennystä vuoden 2015 tilinpäätöksen verrattuna oli 562 878 euroa. Vuodelle 2016 talousarvioon mukaiset verotulot toteutuivat 163 575 euroa odotettua pienempinä. Kunnan tuloverot vuonna 2016 olivat yhteensä 13 066 107 euroa ja vertailuvuonna 2015 yhteensä 13 685 614 euroa. Vuonna 2016 kunnalle kertyi -499 893 euroa odotettua vähemmän tuloveroa verrattaessa talousarvioon.. Kiinteistöverotulot vuonna 2016 olivat yhteensä 1 638 544 euroa, talousarvion mukaiset kiinteistöverot olivat 1 626 000 euroa ja kiinteistöveroja kertyi 12 544 euroa enemmän verrattaessa talousarvion mukaiseen budjettiin. Osuus yhteisöverotuotoista tilinpäätösvuonna oli yhteensä 1 432 774 euroa, joka oli 323 744 euroa budjetoitua suurempi. Vuonna 2015 yhteisöverotuotot olivat yhteensä 1 413 148 euroa, joten kasvua vuonna 2016 oli yhteensä 19 626 euroa.

VEROTULOT (1000 EUROA)	TA 2016	TP 2016	Erutus	
Kunnan tulovero	13 566	13 066	-	500
Kiinteistövero	1 626	1 639		13
Osuus yhteisöverosta	1 109	1 433		324
YHTEENSÄ	16 301	16 137		- 164

Verotulojen kehitys vuosina 2007 – 2016 on ollut seuraava

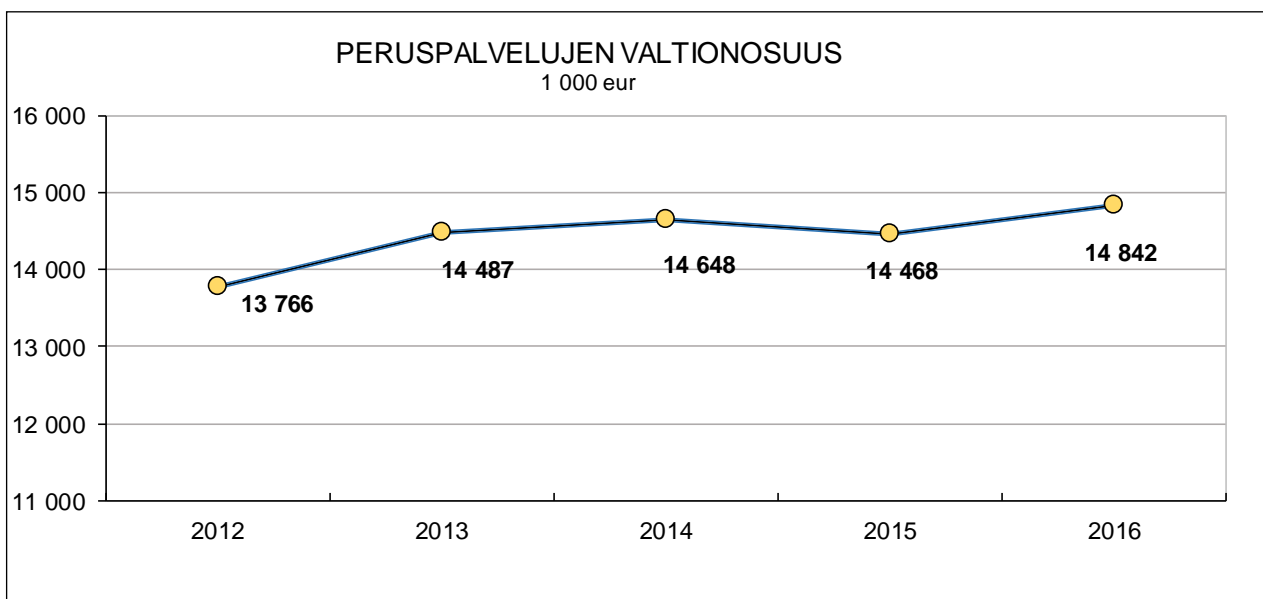
Kuva 4. Verotulojen kehitys vuosina 2007–2016

Valtionosuudet: Ruoveden kunnalle maksettava peruspalvelujen valtionosuus vuonna 2016 oli yhteensä 14 841 563 euroa budjetin ollessa 14 500 000 euroa. Kunnalle maksetut budjetoidut peruspalvelujen valtionosuudet toteutuivat yhteensä 341 563 euroa suurempina kuin talousarvioon budjetoidut valtionosuudet. Kunnille maksettavien valtionosuuksien euromäärät nousivat vuonna 2016 yhteensä 887 409 euroa vuoden 2015 tasosta. Vuonna 2016 opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet, jotka ovat osa kunnan peruspalvelujen valtionosuutta, olivat vuoden 2016 talousarvion mukaan 500 000 euroa, niiden toteuman ollessa 621 846 euroa. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksien lisäys johtui siitä, että Ruoveden kunta järjesti maahanmuuttajille tarkoitettua valmistavaa perusopetusta 59 lapselle syksystä 2015 lähtien. Seuraavassa yhteenveto talousarvioon ennakoituista valtionosuuksista ja niiden toteutumisesta:

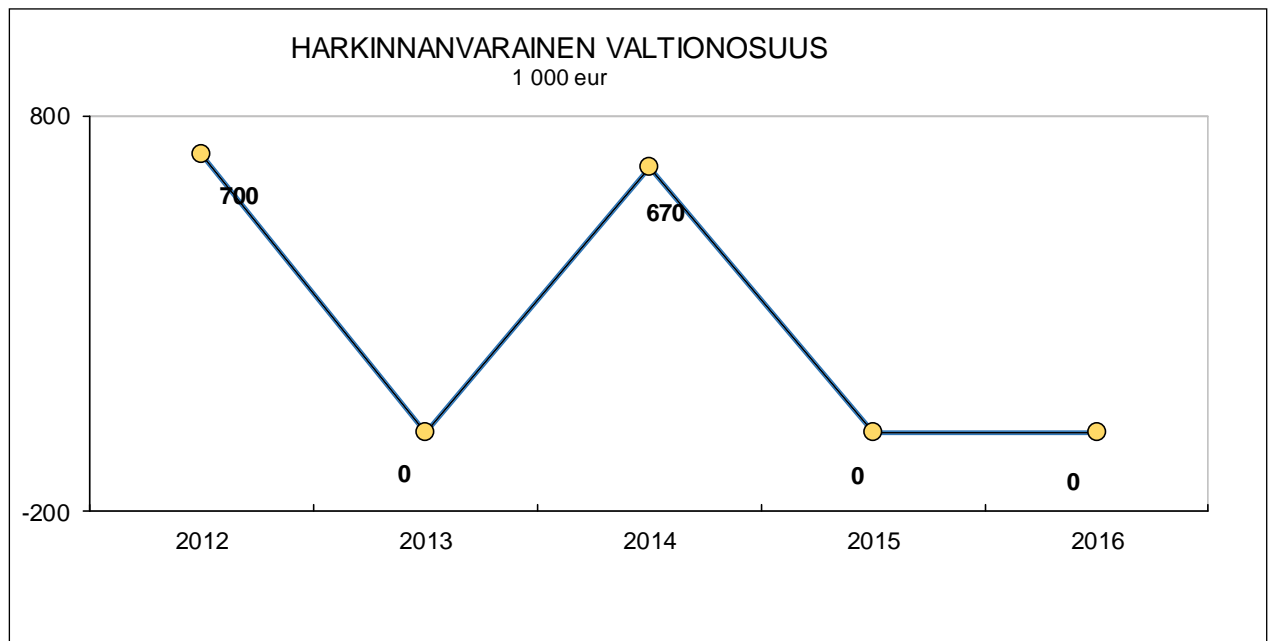
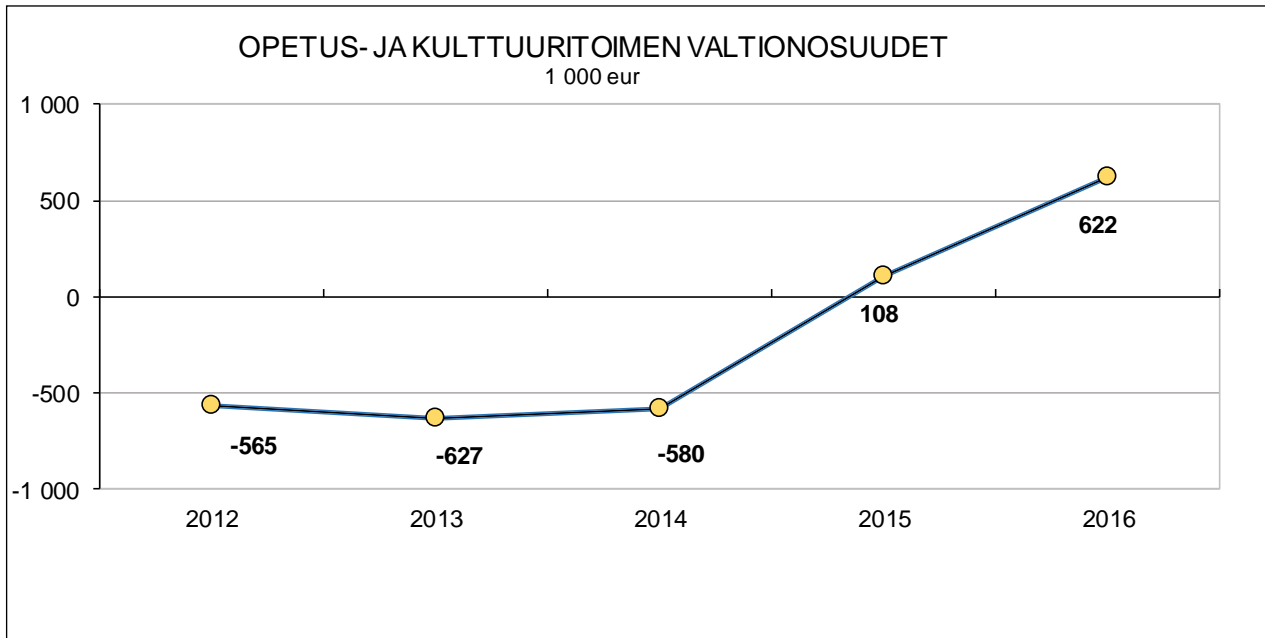
VALTIONOSUUDET

1000 eur	TA 2016	TP 2016	Erotus
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	14 500	14 842	342
Opetus- ja kultt.t. muut valtionosuudet	500	622	122
Harkinnanvarainen valtionosuus	0	0	0
YHTEENSÄ	15 000	15 463	463

Kuva 5. Peruspalvelujen valtionosuuksien kehitys vuosina 2012–2016.

Kuva 6. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksien kehitys vuosina 2012–2016

Kuva 7. Harkinnanvaraisten valtionosuuksien kehitys vuosina 2012–2016.

3.7 Kuntakonsernin toiminta ja talous

3.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Kuntakonsernilla tarkoitetaan kunnan ja yhden tai useamman muun yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kunnalla yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräysvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kuntakonsernin tytäryhteisöt. Kuntayhtymät, joissa Ruoveden kunta on jäsenenä, on yhdistelty jäsenosuuden mukaisessa suhteessa.

Tytäryhteisöt (yhdistelty konsernitilinpäätökseen)

- Ruoveden Asunnot Oy
- Ruoveden Haapasaaren Kiinteistö Oy
- Kiinteistö Oy Pusunrinne C
- Ruovesi Arena Oy

Kuntayhtymät (yhdistelty konsernitilinpäätökseen)

- Sastamalan koulutuskuntayhtymä
- Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
- Pirkanmaan liitto

Omistusyhteisyhteisöt

(ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen, koska Ruoveden kunnalla ei ole omistusyhteisyhteisöissä tosiasiallista määräysvaltaa)

- Kirkkokankaan Liiketalo Oy
- Asunto Oy Ruoveden Veteraanitalo
- Asunto Oy Kirkkokangas
- Asunto Oy Tanhuanhaka
- Asunto Oy Ruoveden Mäntylähde
- Oy Runoilijan tie
- Asunto Oy Koukkuharju
- Jäminkipohjan Teollisuuskiinteistö Oy
- Asunto Oy Ruoveden Sahahovi
- Asunto Oy Kautunkartano
- Asunto Oy Ruoveden Makasiinirinne
- Pirkanmaan Jätehuolto Oy
- Tredu-Kiinteistöt Oy

3.7.2 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

SPR:n asiakuuden ansiosta Kiinteistö Oy Pusunrinne C:n liikevaihto nousi 36 % edellisestä vuodesta ja omavaraisuusaste kääntyi positiiviseksi. Ruoveden Asunnot Oy:n kustannuspaikan Jäminkipohja hoitokate oli viiden negatiivisen vuoden jälkeen positiivinen. Tilanne on väliaikainen, SPR:n vuokrasopimukset päättyvät viimeistään 31.3.2017.

Ruoveden Asunnot Oy:n omavaraisuusaste on korkea 82 %.

Ruoveden Haapasaaren Kiinteistö Oy suoritti kuuden saunallisen hirsimökin peruskorjaukset. Mökeissä uusittiin saunat, suihkutilat ja keittiöt. Lattiat hiottiin ja lakattiin ja seinien ja kattojen sisäpinnat maalattiin kauttaaltaan. Vuokralaisena leirintäalueella toimii Ruoveden Haapasaaren Matkailu Oy. Alueelle tulisi laatia lähivuosina kehityssuunnitelma yhdessä kunnan kanssa, jossa huomioidaan vanhojen rakennusten kunnostus sekä mahdollinen uudisrakentaminen.

Ruovesi Areena Oy:n v. 2016 jäähallin energiatehokkuuden perusparannushankkeen kustannukset olivat 117 682 euroa. Jäähalliin rakennettiin uusi pääsisäänkäynti ja jäänhoitokoneen talli. Jäähallin ulkoverhous maalattiin ja valaistus vaihdettiin LED -valoiksi. Vanhan jäänhoitokoneen talli muutettiin varusteiden kuivaushuoneeksi. Kahvion lattia hiottiin ja lakattiin. Vuodelle 2017 hankesuunnitelmassa on jäähallin kylmäkoneiston uusiminen sekä pukuhuoneiden ja suihkutilojen saneeraus.

Jäminkipohjan Teollisuuskiinteistö Oy sai valmiiksi hakelämpölaitoksen ja kaukolämpötoimitukset lähialueen kiinteistöille aloitettiin heti vuoden 2016 alusta.

Hämeen päihdehuollon kuntayhtymä purkaantui 1.1.2016. Ruoveden kunnan osuus kuntayhtymän peruspääomasta oli 1,11 %.

3.7.3 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Ruoveden kunnanvaltuusto on hyväksynyt konserniohjeen 30.3.2015 § 17, joka tuli voimaan 1.5.2015. Konserniohjeella annettiin toimintaohjeet ja periaatteet kuntakonserniin kuuluville tytäryhteisöille sekä soveltuvin osin kuntayhtymille ja osakkuusyhteisöille. Ohjeilla täsmennettiin kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen asemaa konsernin johtajana sekä selkeytettiin omistajaohjauksen periaatteita. Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa, ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan, sekä omaisuus että voimavarat turvataan. Kunnan konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto, johon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja sekä muut johtosäännössä määrätyt viranomaiset.

Toimivallan ja -vastuunjako konserniohjauksessa

Kunnanvaltuusto toimii konsernin ylimpänä valvojana ja päättää pääomasijoituksista, yhteisöjen toiminta-ajatuksista, tytäryhteisöille annettavista takauksista ja lainoista, valitsee edustajan kuntayhtymien yhtymävaltuustoihin, sekä päättää toiminnan alasajosta tai siitä luopumisesta.

Kunnanhallitus toimii konsernin ohjaajana, koordinoi ja seuraa yhteisöjen toimintaa ja taloutta, tekee tarvittavat toimenpide-ehdotukset havaittujen epäkohtien hoitamiseksi, vastaa konserniyhteisöjen valvonnan järjestämisestä, antaa yhteisöjen hallintoelimissä toimiville kunnan edustajille ohjeet käsiteltävistä asioista sekä nimeää edustajat hallintoelimiin ja yhtymäkokouksiin.

Kunnanjohtaja vastaa kuntakonsernin johtamisesta ja seurannasta. Häntä avustavat osastopäälliköt ja talousjohtaja. Kunnanjohtajalla on oikeus sisäisen tarkastustoiminnan järjestämiseen tytäryhteisössä. Tytäryhtiön hallituksen jäseniä valittaessa edellytetään, että jäsenillä on liiketaloudellista ja yhteisön toimialueen tuntemusta.

Ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Tilikaudella ei ole annettu erillisiä ohjeita kunnan edustajille tytäryhteisöissä.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi

Kunnan kokonaan omistamat konserniyhtiöt ovat käytännössä vuokratalo-yhtiöitä. Vuodesta 2009 alkaen vuokratalo-yhtiöille on talousarviossa asetettu käyttöastetta, vuokralaisten vaihtuvuutta, lainavastuita, luottotappioita ja vuokrasaamia koskevat yksityiskohtaiset tavoitteet. Konserniyhteisöjen tavoiteasettelua on tarkoitus edelleen kehittää ja tarkentaa talousarvioiden yhteydessä.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Kiinteistö Oy Pusunrinne C:n varat ovat vähäiset ja rakennusaikainen lainakanta suuri, oman pääoman riittävyyttä seurataan säännöllisesti. Yhtiö on ollut vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä vuodesta 2000 alkaen. Valtiokonttori tarkistaa velkasaneeraus-ohjelman seuraavan kerran 31.12.2018 tilinpäätöksen perusteella.

Keskitettyjen konsernitoimintojen käyttö

Kuntakonsernin pankkipalvelut, rahoitustoiminta ja maksuliikenteen hoito on järjestetty keskitetysti. Vuokratalo-yhtiöillä on yhteinen toimitusjohtaja ja yhtiöillä on oma hallitus.

Konsernipalvelujen käyttö ja siirtohinnoittelun kustannusvastaavuus

Kunnan konserniyhtiöt tuottavat palvelunsa muiden konserniyhtiöiden sijaan pääasiassa yksityisille loppuasiakkaille ja kuntalaisille.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Asianmukaisen vakuutusturvan lisäksi tytäryhteisöillä ei ole erillistä, yhtiöissä hyväksyttyä riskienhallintasuunnitelmaa.

3.7.3 Konsernia koskevien tavoitteiden toteutuminen

Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen on esitetty seuraavassa taulukossa:

Tytäryhtiö	Tavoitteet/mittarit	Tavoite 2016	Toteutuminen 2016
Ruoveden Asunnot Oy	<ul style="list-style-type: none"> - käyttöaste, % - vuokralaisten vaihtuvuus % - lainavastuut, euroa/asm² - luottotappiot % liikevaihdosta - vuokrasaamiset % liikevaihdosta - yhtiö kattaa vuokratuloilla käyttömenot sekä ylläpitoinvestoinnit ja varautuu tuleviin peruskorjauksiin 	<ul style="list-style-type: none"> yli 90 % alle 20 % alle 52 € alle 0,3 % alle 1,0 % 	<ul style="list-style-type: none"> 92,2 % 17 % 48,63 € 0,23 % 1,03 % toteutunut
Kiinteistö Oy Pusunrinne C	<ul style="list-style-type: none"> - käyttöaste, % - vuokralaisten vaihtuvuus % - lainavastuut, euroa/asm² - luottotappiot % liikevaihdosta - vuokrasaamiset % liikevaihdosta - yhtiö kattaa vuokratuloilla käyttömenot sekä ylläpitoinvestoinnit 	<ul style="list-style-type: none"> yli 75,0 % alle 20 % alle 171 € alle 0,5 % alle 2,0 % 	<ul style="list-style-type: none"> 97 % 7 % 168,05 € 0,95 % 0,47 % toteutunut

3.7.4 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

	Konserni 2016		Konserni 2015	
TULOSLASKELMA (1 000 eur)				
Toimintatuotot		14 609		14 068
Toimintakulut		-42 209		-41 986
Osuus osakkuusyht. voitosta (tappiosta)		<u>7</u>		<u>0</u>
Toimintakate		-27 593		-27 918
Verotulot		16 093		16 654
Valtionosuudet		15 901		15 023
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	8		10	
Muut rahoitustuotot	98		109	
Korkokulut	-124		-141	
Muut rahoituskulut	<u>-49</u>	<u>-67</u>	<u>-49</u>	<u>-71</u>
Vuosikate		4 334		3 689
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 831		-1 833	
Omistuksen eliminointierot			1	
Arvonalentumiset	<u>-12</u>	<u>-1 843</u>	<u>0</u>	<u>-1 832</u>
Satunnaiset erät		26		<u>0</u>
Tilikauden tulos		2 517		1 857
Tilinpäätössiirrot		3		9
Tilikauden verot		-21		-22
Laskennalliset verot		-58		-46
Vähemmistöosuudet		<u>-32</u>		<u>-15</u>
Tilikauden ylijäämä		2 408		1 783

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2016	2015
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	34,6	33,5
Vuosikate / Poistot, %	142,6	201,4
Vuosikate, euroa / asukas	948	798
Asukasmäärä	4 573	4 621

RAHOITUSLASKELMA (1 000 eur)

	Konserni 2016		Konserni 2015	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	4 334		3 689	
Satunnaiset erät	26		0	
Tilikauden verot	-21		-22	
Tulorahoituksen korjauserät	<u>-170</u>	4 169	<u>-66</u>	3 601
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 785		-2 562	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	74		224	
Pys. vast. hyödykk. luovutustulot	<u>98</u>	-1 613	<u>139</u>	-2 199
Toiminnan ja investointien rahavirta		2 556		1 402
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-57		0	
Antolainasaamisten vähennys	12	-45	<u>0</u>	0
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	957			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 587		-1 824	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>-1 113</u>	-1 743	<u>-414</u>	-2 238
Oman pääoman muutokset		-4		34
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toim.ant varojen ja pääomien muut.	-29		9	
Vaihto-omaisuuden muutos	10		0	
Saamisten muutos	256		261	
Korottomien velkojen muutos	<u>207</u>	445	<u>331</u>	601
Rahoituksen rahavirta		-1 347		-1 603
Rahavarojen muutos		1 209		-200
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	3 036		1 827	
Rahavarat 1.1.	<u>1 827</u>	1 209	<u>2 027</u>	-200

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2016	2015
Toiminnan ja investointien rahavirrat kertymä 5 vuodelta, €	3 571	77
Investointien tulorahoitus, %	253,2	157,8
Lainanhoitokate	1,6	1,9
Kassan riittävyys, pv	25	15
Asukasmäärä	4 573	4 621

TASE (1 000 eur)	Konserni		TASE (1 000 eur)	Konserni	
	2016	2015		2016	2015
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	25 659	25 800	OMA PÄÄOMA	16 132	13 725
Aineettomat hyödykkeet	297	259	Peruspääoma	10 070	10 070
Aineettomat oikeudet	191	160	Säätiöiden ja yhd. peruspääoma	3	2
Muut pitkävaikutteiset menot	106	98	Arvonkorotusrahasto	1 506	1 506
Ennakkomaksut		1	Muut omat rahastot	34	37
Aineelliset hyödykkeet	23 913	24 180	Edell. tilikausien ylijäämä (alijäämä)	2 110	327
Maa- ja vesialueet	4 811	4 730	Tilikauden ylijäämä	2 408	1 783
Rakennukset	14 648	15 005	VÄHEMMISTÖOSUUDET	233	206
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 001	3 337	PAKOLLISET VARAUKSET	417	544
Koneet ja kalusto	599	676	Eläkevaraukset		0
Muut aineelliset hyödykkeet	6	3	Muut pakolliset varaukset	417	544
Ennakkomaksut ja keskener. hank.	848	430	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	322	283
Sijoitukset	1 449	1 362	VIERAS PÄÄOMA	13 490	14 922
Osakkuusyhteisöosuudet	420	374	Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	7 333	7 714
Muut osakkeet ja osuudet	899	900	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	90	14
Muut lainasaamiset	55	12	Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	1 328	2 690
Muut saamiset	76	76	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	4 738	4 504
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	232	164	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	30 593	29 680
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 703	3 716			
Vaihto-omaisuus	177	187			
Saamiset	1 490	1 701			
Pitkäaikaiset saamiset	5	1			
Lyhytaikaiset saamiset	1 486	1 700			
Rahoitusarvopaperit	47	47			
Rahat ja pankkisaamiset	2 988	1 780			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	30 593	29 680			

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2016	2015
Omavaraisuusaste, %	53,0	46,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	28,6	32,3
Kertynyt yli- / alijäämä, 1 000 €	4 519	2 110
Kertynyt yli- / alijäämä, € / asukas	988	457
Lainakanta 31.12., 1 000 €	9 107	10 791
Lainakanta 31.12., € / asukas	1 991	2 335
Lainasaamiset, 1 000 €	55	12
Asukasmäärä	4 573	4 621

3.8 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

3.8.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Ruoveden kunnan ja vesihuoltolaitoksen tuloslaskelman mukaan vuoden 2016 tilikauden tulos ennen poistoeroa, varauksia ja rahastosiirtojen muutoksia on 1 890 376,55 euroa.

Tilikauden tuloksen käsittelystä esitetään:

että taseessa olevaa poistoeroa vähennetään 32.617,41 euroa, jolloin tilikauden ylijäämäksi muodostuu 1 922 993,96 euroa.

Tilikauden ylijäämä 1 922 993,96 esitetään siirrettäväksi taseen omaan pääomaan Tilikauden yli-/alijäämä-tilille

3.8.2 Selonteko talouden tasapainottamisesta

Talouden tasapainotustyö alkoi jo vuoden 2013 puolella, jolloin koottiin talouden tasapainotusryhmä. Tasapainotusryhmä kokoontui kartoittamaan kunnan lähtötilanteen ja karsi investointeja tulevilta vuosilta. 17.2.2014 kunnanvaltuusto päätti tasapainotuksen tekemisestä hallintotieteiden tohtori Eero Laesterän johdolla. Tasapainotustyö alkoi henkilöstön haastatteluilla, joiden aikana viranhaltijatyönä valmisteltiin säästöideoita, joita erikseen luottamushenkilöistä koottu ohjausryhmä alkoi työstää. Ohjausryhmän kokoama talouden tasapainottamisohjelma hyväksyttiin 16.6.2014 valtuustossa ja sitä täydennettiin 1.9.2014 valtuustossa.

Tasapainottamisohjelma sisälsi talouden tasapainottamiseen tähtäävien toimenpiteiden tarpeen arvioinnin sekä aikataulun, jolloin toimenpiteet toteutetaan. Asiakirjassa kuvattiin tasapainottamisen toimenpiteet ja nettoinvestointien taso. Lisäksi talouden tasapainotusohjelma sisälsi tarvittavat hankkeet ja prosessit, myytävän omaisuuden sekä muun rahoituksen. Tasapainottamisohjelma sisälsi toimenpiteiden lisäksi niiden jaksotukset eri tilivuosille ja viranhaltijoille.

Vuoden 2016 aikana saavutettiin talouden tasapainotustyön tavoite ja kunnan kertyneet alijäämät saatiin katettua.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

4.1 Käyttötalouden toteumavertailu

4.1.1 Hallinto- ja talousosasto

Tuloyksikkö		VAALILAUTAKUNTA				
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Kunnallisvaalit järjestetään vuonna 2017.</p>			<p>Ei vaaleja vuonna 2016.</p>			
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	8 184	0				
Toimintamenot	-10 948	0			-205	-205
Toimintakate	-2 764	0			-205	-205
Tilikauden ylij./alij.	-2 764	0			-205	-205

Tuloyksikkö		TARKASTUSLAUTAKUNTA				
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Tarkastuslautakunnan tehtävänä on hallinnon ja talouden tarkastamisen järjestäminen. Samoin sen tehtäviin kuuluu arvioida ovatko talousarviossa esitetyt taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet toteutuneet valtuuston päättämällä tavalla. Tarkastuslautakunnan alaisiin menoihin kuuluvat lisäksi JHTT-tilintarkastajan ostopalvelukustannukset. Tarkastuslautakunnan työ perustuu ohjeelliseen arviointisuunnitelmaan, joka tarkistetaan vuosittain.</p>			<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Tarkastuslautakunnan kokouksia vuonna 2016 oli 11 kpl.</p> <p>JHTT-tilintarkastajan päiviä vuonna 2016 oli 10.</p>			
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	-19 850	-10 100				
Toimintamenot	-19 850	-10 100		-10 100	-10 388	-288
Toimintakate	-19 850	-10 100		-10 100	-10 388	-288
Tilikauden ylij./alij.	-19 850	-10 100		-10 100	-10 388	-288

Tulosityksikkö		LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO				
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Luottamushenkilöhallintoon sisältyvät kunnanvaltuuston, -hallituksen ja lautakuntien kokouksista aiheutuvat kustannukset.</p>		<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Kokousmäärät (suluissa vuoden 2015 luku)</p> <p>Kunnanvaltuuston kokouksia vuonna 2016 oli 8 kpl. (7 kpl)</p> <p>Kunnanhallituksen kokouksia vuonna 2016 oli 26 kpl. (23 kpl)</p> <p>Sivistyslautakunnan kokouksia vuonna 2016 oli 11 kpl. (9 kpl)</p> <p>Teknisen lautakunnan kokouksia vuonna 2016 oli 9 kpl. (7 kpl)</p> <p>Ympäristölautakunnan kokouksia vuonna 2016 oli 11 kpl. (9 kpl)</p> <p>Tielautakunnan kokouksia vuonna 2016 oli 2 kpl. (2 kpl)</p>				
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	290					
Toimintamenot	-59 709	-51 151		-51 151	-108 523	-57 372
Toimintakate	-59 419	-51 151		-51 151	-108 523	-57 372
Tilikauden ylij./alij.	-59 419	-51 151		-51 151	-108 523	-57 372

Tulosityksikkö		YLEISHALLINTO				
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Yleishallinnon tulosityksikköön sisältyvät yleisjohdon, kirjanpito- ja laskentatoimen, tietojenkäsittelyn, arkistohoidon ja puhelinvaihteen, monistamon, palkanlaskennan, isännöinnin ja yleishallinnon yhteiset menot.</p> <p>Isännöinti siirtyi yleishallintoon teknisistä palveluista vuonna 2015.</p>		<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Vuoden 2016 tilastotietoa, suluissa vastaava vuoden 2015 määrä.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kirjanpidon muistiotositteita 993 kpl (870 kpl) 2. Kirjanpidon vientejä muistiotositteista 8.217 kpl (7.146 kpl) 3. Myyntilaskuja 8.700 kpl (8.728 kpl) 4. Ostolaskuja 8.084 kpl (7.544 kpl) 5. Palkkoja 2.801 kpl (2.819 kpl) <p>Toimintatuotot vuonna 2016 toteutui budjetin mukaisina.</p> <p>Toimintamenot ylittivät budjetista, siihen syynä oli budjetoitua suuremmat ict-menot sekä palkkakustannukset.</p>				

	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	78 103	65 688		65 688	65 649	-39
Toimintamenot	-703 766	-670 268		-670 268	-710 810	-40 542
Toimintakate	-625 663	-604 580		-604 580	-645 161	-40 581
Tilikauden ylij./alij.	-625 663	-604 580		-604 580	-645 161	-40 581

Tulosyksikkö	MUU YLEISHALLINTO					
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Muu yleishallinto koostuu mm. suhdetoiminnasta, verotuksen ja joukkoliikenteen menoista, kuntasuunnittelusta sekä oikeustoimen kustannuksista.</p> <p>Suhdetoiminnan avulla tehdään kuntaa tunnetuksi. Verotuksen kustannuksiin on varattu 110 300 €. Joukkoliikenteen ostamiseen 36 900 €. Joukkoliikenteen ostamisella taataan kuntalaisille kuljetuksia kunnan keskustajamaan sekä tuetaan seutulippuliikennettä.</p> <p>Kuntasuunnitteluun on varattu 28 100 €. Tämä aiheutuu pääosin Pirkanmaan liiton maksu-osuudesta. Muuhun yleishallintoon sisältyvät lisäksi määrärahat kunnan maksamiin yleisavustuksiin 20 000 €. Oikeustoimen kustannuksiin sisältyvät velkaneuvonnan ostopalvelukustannukset Oriveden kaupungilta.</p>			<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Vuoden 2016 toimintatuotot, joihin lasketaan kuuluviksi tuet ja avustukset, toteutuivat reilusti budjetoitua parempina.</p> <p>Vuoden 2016 toimintakulut olivat hieman budjetoitua pienemmät, muun muassa muut avustukset yhteisöille toteutui budjettia pienempänä.</p>			
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	5 772	5 350		5 350	21 876	16 526
Toimintamenot	-360 130	-360 489		-360 489	-352 552	7 937
Toimintakate	-354 358	-355 139		-355 139	-330 676	24 463
Tilikauden ylij./alij.	-354 358	-355 139		-355 139	-330 676	24 463

Tulosityksikkö		PALO- JA PELASTUSTOIMI				
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Palo- ja pelastustoimen menot ovat ostopalvelukustannuksia Tampereen kaupungin pelastuslaitokselle.</p>			<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Palo- ja pelastustoimen menot olivat vuonna 2016 noin 17 000 euroa budjetoitua pienemmät.</p>			
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot						
Toimintamenot	-347 083	-354 400		-354 400	-337 681	16 719
Toimintakate	-347 083	-354 400		-354 400	-337 681	16 719
Tilikauden ylij./alij.	-347 083	-354 400		-354 000	-337 681	16 719

Tulosityksikkö		YHTEINEN HENKILÖSTÖHALLINTO				
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Yhteinen henkilöstöhallinto koostuu yhteistoiminnasta ja työsuojelusta, työpaikkaruokailusta, työkyvyn ylläpitämisestä ja henkilöstön virkistyksestä, henkilöstön muistamisesta sekä koulutuksesta.</p> <p>Työpaikkaruokailun tukeen on varattu 2 400 euroa. Tuen tavoitteena on taata työpaikkaruokailun ulkopuolella oleville mahdollisuus lämpimään ateriaan päivittäin.</p> <p>Työkyvyn ylläpitämisen ja henkilöstön virkistykseen tavoitteena on henkilökunnan työkyvyn ylläpitäminen ja työkyvyn kohottaminen. Fyysisen ja psyykkisen hyvinvoinnin ylläpitämisen kautta pyritään auttamaan työssä jaksamista ja nostamaan työn tuottavuutta.</p>			<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Toimintakulut toteutuivat budjetoidun mukaisina.</p> <p>Suunniteltu ensiapukoulutus ei toteutunut, se toteutetaan keväällä 2017.</p> <p>Työpaikkaruokailun tuen osuus hieman ylitti budjetoidun, ollen 3163 euroa.</p> <p>Puukoulun sisäilmaongelmaa alettiin tutkia, työpajatoiminnot siirrettiin pois väistöiloihin.</p> <p>Henkilöstölle pidettiin kaksi virkistystapahtumaa, budjetti toteutui suunnitellun mukaisena.</p>			
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	27 939					
Toimintamenot	-69 268	-24 284		-24 284	-26 226	-1 942
Toimintakate	-41 328	-24 284		-24 284	-26 226	-1 942
Tilikauden ylij./alij.	-41 328	-24 284		-24 284	-26 226	-1 942

Tulosityksikkö	TYÖLLISYYDENHOITO
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Työllisyydenhoito koostuu työllistämistuen kuntaosuuteen varatusta määrärahasta, työpaja-toiminnasta ja kuntouttavasta työtoiminnasta. Palkkatukea haetaan noin 20 henkilölle osaikaiseen (85 % työajasta) työsuhteeseen 6 kk:n jaksoissa läpi vuoden, sekä palkataan kaikki kunnalle työllistämisvelvoitteen perusteella osoitetut.</p> <p>Nuorten työpajatoimintaan haetaan valtion avustusta 35.000 € vuodelle 2016. Työpaja-toiminnassa on eri osa-alueita, joita ovat Työpaja Amanda (ompelu-, käsi-, askartelu- ja siivousyöt, sekä kauppa-asiointipalvelu), Työpaja Akseli (puu- ja metalli- ja ympäristöhoitotyöt, sekä ruuankuljetuspalvelut), Mikropaja (tietokonepalvelut) ja Ympäristöpaja (kunnalle tehtävät ympäristöhoitotyöt ja kierrätystoiminta). Työpajatoiminnassa on 2 vakituista työnohjaajaa ja yksi määräaikainen (hanke).</p> <p>Työmarkkinatuen maksuosuus valtion ja kunnan välillä muuttui 1.1.2015 alkaen ja siten kunnan maksuosuus työmarkkinatuesta on kasvanut.</p> <p>Ympäristöpajaan haetaan työllisyyspoliittista avustusta yhdessä Virtain kanssa (hallinnointivastuu Virroilla). Hankkeen nimi: Luonnollisia polkuja työllisyyteen omalta alueelta 2014-2016. Hankkeen määrällisenä tavoitteena työllistää n. 20 henkilöä vuodessa (Virrat ja Ruovesi).</p> <p>Kuntouttavaa työtoimintaa ohjaa yksi määräaikainen ohjaaja. Määräaikaisuus oli kahdeksi vuodeksi ja päättyy 30.9.2016. Tavoitteena on vakinaistaa ohjaajan paikka. Toimijoita on noin 55-65 henkilöä/ kk.</p> <p>Yhteispalvelusta on kunnalla ollut sopimus Kelan, TE-toimiston ja poliisin kanssa vuodesta 2013 asti. Sopimukset uusitaan vuosittain, paitsi poliisin sopimus on ollut voimassa toistaiseksi. Yhteispalvelupiste tarjoaa avustavaa asiakaspalvelua. Kunta on sitoutunut palkkaamaan palkkatuella kaksi yhteispalveluohjaajaa.</p> <p>Tavoitteena on työllisyyden parantaminen, syrjäytymisen ehkäisy ja elämänhallinnan tukeminen. Työllistäminen tapahtuu kunnallisen ja valtiollisen työllistämistuen turvin.</p> <p>Näissä tavoitteissa onnistumiseksi työpaja-toiminnan, kuntouttavan työtoiminnan, sosiaalitoimen, Kelan ja työvoimahallinnon yhteistyötä tiivistetään 1.10.2013 voimaan tulleen TYP-sopimuksen mukaisesti. TYP alueeseen</p>	<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Palkkatuella työsuhteeseen palkattuja henkilöitä toimintavuonna 2016 oli keskimäärin 18 henkilöä kuukaudessa.</p> <p>Työllisyyspalkat olivat yhteensä -269 311 €.</p> <p>Työllistämistuki kunnalle oli 156 096 €.</p> <p>Teknisen osaston hyödyksi palkoista meni n. 98 270 €.</p> <p>Yhteispalvelupiste</p> <p>Toimintatuotot vuonna 2016 olivat yhteensä 15 794 € ja toimintakulut -32 614 €, joista henkilöstökulujen osuus oli yhteensä -30 331 €.</p> <p>Kuntouttava työtoiminta</p> <p>Toimintatuotot vuonna 2016 toteutuivat talousarviota pienempinä, ollen 91 254 € (83 %). Toimintakulut -79 168 € (103,5 %). Ylijäämää jäi 12 219 €.</p> <p>Kuntouttavassa työtoiminnassa oli vuonna 2016 keskimäärin 66 henkilöä kuukaudessa, mutta sopimuksista osa oli nyt 1-2 pv/vko sopimuksia. Tämä laski toimintatuottoja, mutta vaikutti työmarkkinatuen kuntaosuutta vähentäen. Kuntouttavan työtoiminnan ohjaajan paikka vakinaistettiin 1.10.2016 alkaen.</p> <p>Työmarkkinatuki:</p> <p>Työmarkkinatuen kuntaosuus vuonna 2016 oli 81 788 €. Laskua vuoden 2015 kuntaosuuteen on -23 616 €.</p> <p>Työmarkkinatuen piirissä oli noin 17 henkilöä kuukaudessa.</p> <p>Ympäristöhanke (Ruovesi ja Virrat)</p> <p>Luonnollisia polkuja työllisyyteen -hanke (2014–2016) toteutui Ruoveden kunnan osalta hankesuunnitelman mukaisesti. Toimintakuluihin oli budjetoitu 2016 vuodelle -17 350 € toteuman ollessa -19 196 € (110,6 %).</p> <p>Toteutuma oli hieman budjetoitua isompi, sillä teknisen osaston pyynnöstä hankkeen projektipäällikön työaika nostettiin 100 % 1.5.2016 alkaen.</p> <p>Ruoveden kunta työllisti koko hankkeen aikana 22 henkilöä.</p>

<p>kuuluu Ruoveden lisäksi Mänttä-Vilppulan kaupunki, Virtain kaupunki ja Juupajoen kunta, sekä Pirkanmaan TE-toimisto ja kansaneläkelaitos.</p> <p>Työpajatoiminnan sisältöä ja laajuutta kehitetään vastaamaan paremmin työmarkkinoiden nykyisiä tarpeita. Uutena kehittämissuunnitelmana on Akseli pajan oppimisympäristöjen tunnistaminen yhteistyössä Tampereen seudun ammattiopiston Tredun kanssa. Tämä luo mahdollisuudet antaa valtakunnallisia osaamistodistuksia.</p> <p>Sitovat tavoitteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Työllistää henkilöitä, jotka ovat työttömänä, työttömyysuhan alaisia tai joiden työllistyminen on pitkittynyt tai hän on syrjäytymisvaarassa. <p>Muut tavoitteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Työllisyysjakson jälkeen on tavoitteena sijoittua työelämään tai koulutukseen. Työhön ja koulutukseen sijoittumista arvioidaan (PARty-järjestelmä). Oppisopimuskoulutuksen avulla parannetaan ilman ammatillista koulutusta olevien työttömien ammattitaitoa ja sijoittumista avoimille työmarkkinoille. • Työpaja tuottaa palveluita kuntalaisille ja kunnan organisaatiolle. 						
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	386 316	378 920		378 920	380 376	1 456
Toimintamenot	-719 109	-848 760		-848 760	-753 375	95 385
Toimintakate	-332 793	-469 840		-469 840	-372 999	96 841
Tilikauden ylij./alij.	-332 793	-469 840		-469 840	-372 999	96 841

Tulosityksikkö		ELINKEINOTOIMEN HALLINTO				
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Elinkeinotoimen hallinto sisältää maaseutu- palvelujen ja muun elinkeinotoimen hallinnon menot. Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 7.12.2015 § 57, että elinkeino-asiamiehen toimeen liittyvä hakuprosessi laitetaan käyntiin vuoden alusta ilman budjettiin liittyvää varausta ja kunnanvaltuuston tekemän § 57 päätöksen toimeenpano tapahtuu lisätalousarvion kautta.</p>			<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Elinkeinoasiamies aloitti 08.08.2016.</p>			
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	763	900		900	1 049	149
Toimintamenot	-90 570	-120 865	-23 500	-144 365	-145 053	-688
Toimintakate	-89 807	-119 965	-23 500	-143 465	-144 004	-539
Tilikauden ylij./alij.	-89 807	-119 965	-23 500	-143 465	-144 004	-539

Tulosityksikkö		VARSINAINEN ELINKEINOTOIMI				
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Varsinainen elinkeinotoimi sisältää matkailu- palvelut ja kuntamarkkinoinnin, alueohjelmat, elinkeinotoiminnan kehittämisen sekä tukemisen. Maaseutuelinkeinojen tukemisen tarkoituksena on saada aikaan kehittämisinvestointeja ja niihin kunnan ulkopuolelta tulevaa rahoitusta.</p>			<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Vuoden 2016 aikana päivitettiin kunnan elinkeino- strategia, yhteistyössä Ruoveden yrittäjien ja MTK- Ruoveden kanssa. Matkailupalvelujen osalta on kehitetty suhteita paikallisiin matkailutoimijoihin ja haettu suunnitelmia erityisesti Helvetinjärven matkailu- potentiaalin hyödyntämiseen. Elinkeinotoimi on ollut aktiivinen kylien kehittämisessä erityisesti valokuitu- hankkeiden osalta yhteistyössä Löydä läheltä ja näytöltä hankkeen kanssa.</p> <p>Elinkeinotoiminnassa on pyritty nopeaan reagointiin ja aktiiviseen yhteydenpitoon paikallisiin elinkeino- toimijoihin. Kuntaa on myös tehty tunnetuksi kunnan ulkopuolisten elinkeinotoiminnan toimijoiden keskuudessa (esim. ELY-keskus, Ensimetri, Pirkanmaan yrittäjät, Kauppakamari sekä lähikuntien elinkeinotoimijat).</p>			
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot						
Toimintamenot	-76 354	-77 757		-77 757	-63 598	14 159
Toimintakate	-76 354	-77 757		-77 757	-63 598	14 159
Tilikauden ylij./alij.	-76 354	-77 757		-77 757	-63 598	14 159

Tulosyksikkö		TUKIPALVELUT				
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Tukipalveluyksikkö vastaa kunnan siivous- ja ruokapalveluista. Siivouspalvelut siirtyvät talous- ja hallintopalveluihin kokonaisuudessaan vuoden 2016 alusta (siivouspalvelujen hallinto on jo vuoden 2015 ollut ruokapalveluyksikön alaisuudessa).</p> <p>Ruokapalvelujen osalta yksikön tavoitteena on tuottaa laadukasta, maukasta, asiakaslähtöistä, ravitsemussuositusten mukaista ateriapalvelua kustannustehokkaasti kunnan lapsille, koululaisille, opiskelijoille ja vanhuksille.</p> <p>Ruokapalveluista riippumattomista syistä ei ruokapalveluyksikkö ole voinut ottaa talousarviossa huomioon taloudentasapainotuspakettia. Toteutumatta jää vuodelle 2016 paketin suunnitelman mukaiset -2 HTV, koskien Pekkalan ja Visuveden kouluja. Vuodelle 2015 suunniteltu keskitetyn ruoanjakamisen purkaminen -25 000€ ei toteutunut sosiaali- ja terveyspalvelujen vuoksi. Tämä heijastuu vuodelle 2016 henkilöstökuluissa.</p> <p>Siivouspalvelut luovat osaltaan toiminta-edellytykset kunnan tiloissa toimiville ylläpitämällä ja parantamalla tilojen puhtaus- ja hygienia- ja terveysolosuhteita. Perustoiminnot toteutetaan omana työnä, jota täydennetään sisäisellä ostopalvelulla.</p> <p>Vuonna 2016 on tarkoituksena siivoustoiminnan kehittäminen luomalla palvelukuvaukset sekä tarkastamalla ja mitoittamalla siivoustasot tarkoituksen mukaiselle tasolle.</p>		<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Toimintatuotot olivat 42.805 € suuremmat talousarvioon verrattuna. Suurin poikkeama syntyi sote-palveluiden ateriämäärissä. Hoitopäiviä toteutui 1.874 päivää enemmän kuin oli budjetoitu. Henkilökunnan ruokailut ovat myös kasvaneet vuoden 2016 aikana merkittävästi.</p> <p>Toimintamenot olivat 78.821 € pienemmät talousarvioon verrattuna. Toimintamenoissa isona säästönä oli henkilöstökulujen toteuma 55.220 € pienempänä talousarvioon nähden.</p> <p>Siivouspalveluiden toimintamenot on laskutettu kokonaisuudessaan sisäisesti tekniseltä osastolta (sisäiset vuokrakohteet) jolloin päästään tukipalveluiden osalta nollatulokseen.</p> <p>Tukipalveluiden läpinäkyvyyden kannalta olisi hyvä, että Ruoveden kunta siirtyisi sisäisten erien tasaukseen myös ruokapalveluiden osalta. Ruokapalveluiden ei ole tarkoituksenmukaista tehdä voittoa sisäisillä kustannuksilla.</p> <p>Toteutunut</p> <p>Siivoustoimintaa on kehitetty tarkastamalla ja mitoittamalla siivoustasoja tarkoituksen mukaiselle tasolle.</p>				
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	1 119 603	1 402 010		1 402 010	1 444 815	42 805
Toimintamenot	-1 038 206	-1 380 144		-1 380 144	-1 301 323	78 821
Toimintakate	81 397	21 866		21 866	143 491	121 625
Tilikauden ylij./alij.	60 328	528		528	121 012	120 484

Osasto	HALLINTO- JA TALOUSOSASTO YHTEENSÄ					
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	1 626 972	1 852 868		1 852 868	1 913 765	60 897
Toimintamenot	-3 494 993	-3 898 218	-23 500	-3 921 718	-3 809 736	111 982
Toimintakate	-1 868 022	-2 045 350	-23 500	-2 068 850	-895 971	172 879
Tilikauden ylij./alij.	-1 889 091	-2 066 688	-23 500	-2 090 188	-1 918 450	171 738

* Siivouspalvelut ovat siirtyneet tekniseltä osastolta hallinto- ja talousosaston alaisuuteen 1.1.2016 (tukipalvelut)

4.1.2 Sosiaali- ja terveisosasto

(Virtain ja Ruoveden sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteistoiminta-alue)

Tulosyksikkö	SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUJEN TUKIPALVELUT					
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p><u>Toiminta Ruovedellä</u></p> <p>Vuosien 2015–2017 tiedot sisältävät taloushallinto-palvelujen oston lisäksi myös muiden hallinnollisten tukipalvelujen, kuten tietotekniikka-palvelujen ostot. Tukipalveluiden sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö siirtyy Keiturin Sote Oy:n palvelukseen 1.1.2016 alkaen.</p>			<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Terveystoimen tukipalveluiden henkilöstö siirtyivät Keiturin Sote Oy:n palvelukseen 1.3.2016 alkaen.</p> <p>Virtain taloustoimiston ja varaston henkilöstön kustannuksia on Ruovedelle kohdistettu 40 %.</p>			
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot						
Toimintamenot	-523 421	-500 735		-500 735	-563 756	-63 021
Toimintakate	-523 421	-500 735		-500 735	-563 756	-63 021
Tilikauden ylij./alij.	-523 421	-500 735		-500 735	-563 756	-63 021

Tulosyksikkö	PERUSTERVEYDENHUOLTO
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Terveyskeskuksen tilat on vuokrattu Ruoveden kunnalta ja niiden huollosta ja hoidosta vastaa tilakeskus. Ruokapalvelut ostetaan myös Ruoveden kunnalta. Tukitoimista puhtaanapito (laitoshuolto) on ennestään jaettu yksiköittäin siten, että henkilöstö on osa hoito-organisaatiota. Varsinaista taloustoimisto-toimintaa ei Ruovedellä ole, vaan Virtain terveyskeskuksen taloustoimisto tekee vaativimmat tehtävät. Ruovedellä keskitytään laskujen vastaanottamiseen ja hyväksymiseen sekä potilaslaskutukseen. IT-tuki on järjestetty Virtain tietohallinnosta.</p> <p>Sisäiset palkanlaskentamenot laskutetaan sopimuksen mukaisesti siten, että ne jaetaan henkilöstön lukumäärän suhteessa. Henkilökunnan määrä Virroilla ja Ruovedellä lasketaan vuosittain 1. päivänä tammikuuta ja 1. päivänä heinäkuuta. Lopullinen jakosuhte on laskentapäivien keskiarvo.</p> <p>Kirjanpito ja keskitetty hallinto (henkilöstöhallinto) laskutetaan sisäisenä laskuna sopimuksen mukaisesti talousarvion toimintakulujen suhteessa kuukausittain.</p> <p>Ruoveden ennalta ehkäisevän työn osalta työterveyshuollossa toimii työterveyshoitaja ja lääkäripalveluista vastaa yhtiön vastuulääkäri.</p> <p>Neuvolatoiminnoissa ja kouluterveydenhuollossa toimintoja yhdenmukaistetaan yhteistoiminta-alueella ja lääkäripalvelua kohdennetaan näihin toimintoihin. Koulukuraattoritoiminta on alkanut 2015.</p> <p>Terveyskeskuksen toimintaa kehitetään niin, että väestö saa tarvittavat perusterveydenhuollon palvelut omasta terveyskeskuksesta. Tavoitteena on toiminta oma(virka)lääkäriperustaisena. Erikoislääkärivastaanotot toteutetaan pääosin Virroilla. Virka-ajan ulkopuolinen päivystys arkipäivisin klo 20–08 ja viikonloppuisin (la–su) klo 17 jälkeen on Acutassa Tampereella. Virtain kiireellinen lääkärivastaanotto palvelee myös Ruoveden asukkaita arkin klo 16–20 ja 9–17 viikonloppuisin (ehdotettu talousarvioon viikonloppuvastaanoton säilyttäminen). Yhteistoiminta-alueen lääkäritoiminnan yhteistyötä selvitetään.</p> <p>Ruovedellä hammashuollon toiminta jatkuu entisellään. Pyritään ostopalveluin turvaamaan riittävä hammaslääkäreiden määrä. Henkilöstö siirtyy Keiturin Sote Oy palvelukseen 1.1.2016.</p>	<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Työterveyshuoltoa ja hammashuoltoa lukuun ottamatta henkilöstö ja toiminta on siirtynyt Keiturin Sote Oy:lle 1.3.2016 alkaen.</p> <p>Neuvolatoiminnan menot hieman kasvoivat hieman johtuen maahanmuuttajien tarkastuksista. Tulot kuitenkin kompensoivat menojen kasvua ja toimintakate toteutui talousarviota myönteisemmin.</p> <p>Kouluterveydenhuollon menot toteutuivat talousarvion mukaisina ja tulot ennakoitua paremmin. Toimintakate toteutui siten talousarviota positiivisemmin.</p> <p>Työterveyshuollossa haasteena on ollut riittävän lääkäri työvoiman saatavuus mm. organisaatiomuutoksista ja henkilökunnan vaihtumisesta johtuen. Tämä heijastuu myös laskutettaviin tunteihin ja työterveyshuollon tulot ovat toteutuneet vain n. 58 %:sesti. Ostopalveluja on käytetty aikaisempaa enemmän ja menot kokonaisuudessaan n. 113 %:sesti 16.000 euroa talousarviota korkeampana. Yritysassiakkaita työterveyshuollossa oli 112 kpl (v.2015 125) ja henkilöitä sopimusten piirissä 759 kpl (v.2015 682 kpl).</p> <p>Vuoden alussa Ruoveden vastaanotolla työskenteli kaksi virkalääkäriä, joista toinen irtisanoutui kesällä ja toinen jäi virkavapaalle. Elokuussa Keiturin Sote Oy:n palveluksessa aloitti työsuhteinen lääkäri. Lääkäripalveluja on täydennetty ostopalvelulla. Vastaanottokäyntejä vuonna 2016 oli 4089 kpl (v. 2015 5465 kpl). Lääkärit kustannuspaikan menot ylittivät talousarvion, mutta jäivät hieman edellisvuotta alhaisemmaksi. Lääkärivastaanottoa on Ruovedellä tarjottu arkisin klo 8-15.30. Arki-iltaisoin klo 16-20 sekä viikonloppuisin klo 9-17 ruoveteläiset ovat voineet lisäksi käydä kiireellisellä vastaanotolla Virtain terveyskeskuksessa. Viikonloppukäyntejä Virroilla kertyi vuoden 2016 aikana 231 kpl (v. 2015 touko-joulukuu 109 kpl). Muina aikoina kiireellisellä vastaanotolla on käyty Acutassa. Acutan käyntejä vuonna 2016 oli 945 kpl (v. 2015 1066 kpl) sisältäen sekä perusterveydenhuollon että erikoissairaanhoidon käynnit (raportointimuutos vuonna 2016).</p> <p>Keiturin Sote Oy on kilpailuttanut terveyskeskuksen vastaanottopalvelut lääkäri työvoiman saatavuuden turvaamiseksi. Kilpailutuksen voitti Attendo Terveyspalvelut Oy, joka ottaa toiminnan hoitaakseen 8.5.2017 alkaen sekä Virroilla että Ruovedellä. Muu lääkäritoiminta (vuodeosasto, vanhuspalvelut, neuvolatoiminta) hoidetaan oman lääkäri työvoiman ja muiden ostopalveluiden voimin. Poliklinikoilla</p>

<p>työskentelevä henkilöstö siirtyy Attendo Terveyspalvelut Oy:n palvelukseen.</p> <p>Ruoveden asiakkaat ovat edelleen käyneet Virroilla erikoislääkäreiden vastaanotolla.</p> <p>Hoitotakuu on toteutunut tarkastelukautena. Hoitotakuussa seurataan yhteyden saantia terveyskeskukseen ja sekä kiireellisen, että kiireettömän hoidon toteutumista lääkärin vastaanotoilla ja hammashuollossa.</p> <p>Yhteydensaantia terveyskeskukseen on kehitetty asiakaspalautteesta saadun tiedon pohjalta ja aluehallintoviranomaisen ohjeistamana. Kiireettömän hoidonarvion saamiseksi on uutena palveluna aloitettu takaisin soittaminen asiakkaalle.</p> <p>Tilastoinnin ja raportoinnin kehittämiseen on panostettu lisäämällä siihen pääkäyttäjäaika.</p> <p>Ruoveteläiset ovat edelleen käyneet Virroilla dialyysihoidossa. Dialyysin veloitukset ovat aikaisemmin kirjautuneet erikoissairaanhoidon tulosalueelle, vuonna 2016 ne ovat kirjautuneet poliklinikalle, tämä lisää perusterveydenhuollon kustannuksia n. 150.000 euroa ja alentaa erikoissairaanhoidon kustannuksia.</p> <p>Röntgentoimintaa on Ruovedellä ollut yhtenä päivänä viikossa. Röntgenin kustannukset ovat tämän johdosta alentuneet n. 30.000 euroa.</p> <p>Vuodeosaston menot toteutuivat hieman talousarviota korkeampina johtuen pääosin lääkärin työpanoksen kohdistamisesta vuodeosastolle aikaisemmasta poiketen. Vuonna 2016 ruoveteläisiä hoidettiin virtain vuodeosastolla, mutta virtolaisia oli hoidettavana Ruovedellä vuodeosaston remontin vuoksi hieman enemmän.</p> <p>Hammashuolto toteutui kokonaisuudessaan talousarvion mukaisena. Keväällä Ruovedellä aloitti kaksi vakituista hammaslääkärinä.</p> <p>Hammaslääkärikäyntejä oli toimintavuonna 3495 kpl (v. 2015 3863 kpl) ja hoitaja/suuhygienistikäyntejä 873 kpl (1210 v. 2015).</p>						
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot						
Toimintamenot	-4 017 706	-3 841 178		-3 841 178	-4 148 889	-307 711
Toimintakate	-4 017 706	-3 841 178		-3 841 178	-4 148 889	-307 711
Tilikauden ylij./alij.	-4 017 706	-3 841 178		-3 841 178	-4 148 889	-307 711

Tulosyksikkö		ERIKOISSAIRAANHOITO				
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Erikoissairaanhoidon palvelut ostetaan PSHP:lta. Vuosien 2013–2014 tiedot on oikaistu vastaamaan vuosien 2015–2017 tietoja siirtämällä eläkemenoperusteiset kustannukset kohtaan: muut sosiaali- ja terveyspalvelut. Erikoissairaanhoidon tulosalueeseen kuuluvat myös kustannuspaikat: psykiatriset sairaalat, muut sairaalat, mielen- terveystoimisto ja kuntoutuskoti. Erikoissairaanhoidon sopimuksista vastaa jatkossakin Virtain kaupunki sairaanhoitopiirin osalta.</p>		<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Erikoissairaanhoito toteutui ennakoitua alhaisempana. Toteumaprosentti talousarvioon verrattuna oli 95,9 %.</p> <p>Avohoidon käyntejä toteutui toimintavuonna 6549 kpl (v. 2015 6567). Hoitopäivien lukumäärä oli 3301 kpl (v. 2015 4191 kpl).</p> <p>Mielenterveystoimisto ja päivätoiminta toteutuivat hieman talousarviota positiivisemmin.</p>				
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot						
Toimintamenot	-6 584 077	-6 475 260		-6 475 260	-6 193 307	281 953
Toimintakate	-6 584 077	-6 475 260		-6 475 260	-6 193 307	281 953
Tilikauden ylij./alij.	-6 584 077	-6 475 260		-6 475 260	-6 193 307	281 953

Tulosyksikkö		SOSIAALITYÖ				
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Toiminta Ruovedellä Ruovedellä työntekijöinä on kaksi sosiaalityöntekijää, toimistosihtööri ja perhetyöntekijä. Ostopalvelumenoja aiheutuu erityisesti lastensuojelun sijoituksista ja asumispalvelujen ostoista (päihde ja mielenterveys-asiakkaille). Henkilöstö siirtyi Keituri Sote Oy:n palvelukseen 1.1.2016 alkaen lukuunottamatta sosiaalipalvelujen viranomaistehtäviä hoitavia (3 henkilöä).</p>		<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Perusturvajohtaja siirtyi 1.3.2016 Keiturin Sote Oy:n palvelukseen.</p> <p>Perusturvalautakunnan hallinnon henkilöstö (hyvinvointijohtaja, hallinto- ja taluspäällikkö) jäivät kaupungin palvelukseen. Perusturvalautakunnan menot jaetaan nettomenojen suhteessa Virtain ja Ruoveden kesken.</p> <p>Sosiaalityön tulosalueelle siirrettiin menomäärärahaa koti- ja vanhustyöstä 190.000 euroa. Määrärahasiirrosta huolimatta toimintakate ylittyi hieman. Haasteita oli erityisesti lastensuojelun, päihdehuollon ja vammaispalveluiden osalla.</p> <p>Sijais- ja jälkihuollossa on vuoden 2016 aikana ollut yhteensä yhdeksän lasta/nuorta. Vuorokausia sijais- ja jälkihuollossa on kertynyt vuonna 2016 2 380 vrk ja vuorokausihinta on ollut keskimäärin 191,68 €/vrk ja 2015 2 332 vrk ja 190,13 €/vrk).</p> <p>Määräajat ovat toteutuneet lain rajoissa.</p>				

	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	72 461				74 593	74 593
Toimintamenot	-1 697 999	-1 565 401		-1 565 401	-1 920 517	-355 116
Toimintakate	-1 625 538	-1 565 401		-1 565 401	-1 845 924	-280 523
Tilikauden ylij./alij.	-1 625 538	-1 565 401		-1 565 401	-1 845 924	-280 523

Tulosyksikkö	KEHITYSVAMMAHUOLTO					
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p><u>Toiminta Ruovedellä</u> Ruovedellä kehitysvammaisten päivä- ja työtoiminta ostetaan edelleen Honkalakodilta, kuten myös asumisen tukipalvelut keskustassa ja Visuvedellä. Ruhalankodissa (Honkalan tiloissa) toteutetaan autettua asumista ja palveluja myydään edelleen myös vieraskuntalaisille. Ostopalvelumenoja aiheutuu kehitysvammaisten asumispalveluiden ostoista Mänttä-Vilppulasta, Autismisäätiöltä ja Esperiltä. Laitoshoidossa ei ole pitkäaikaissijoituksessa olevia. Henkilöstö siirtyy Keituri Sote Oy:n palvelukseen 1.1.2016 alkaen.</p>			<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Kehitysvammahuollon henkilöstö siirtyi 1.3.2016 Keiturin Sote Oy:n palvelukseen. Oma toimintaa järjestettiin edelleen Ruhalankodissa, jossa henkilöstömitoitus kasvoi 0,6:sta 0,75 :een ja paikkamäärä aleni 13:sta 12:ta.</p> <p>Asumisen ostopalveluihin tarvittiin 100.000 euron lisämääräraha. Työ- ja päivätoiminnan menot kuitenkin ylittivät n. 70.000 euroa. Vuoden 2015 lopulla tuli yksi paikkalisäys ulkopuolisesta yksiköstä, vuoden 2016 aikana ei ole tullut uusia asiakkaita. Ruovedellä työ- ja päivätoimintaa on ostettu Honkalakodilta.</p>			
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot						
Toimintamenot	-973 043	-825 081	-100 000	-925 081	-970 544	-45 463
Toimintakate	-973 043	-825 081	-100 000	-925 081	-970 544	-45 463
Tilikauden ylij./alij.	-973 043	-825 081	-100 000	-925 081	-970 544	-45 463

Tulosyksikkö		KOTI- JA VANHUSTYÖ				
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p><u>Toiminta Ruovedellä</u> Ruovedellä tulosalueeseen kuuluu kotihoito (kotipalvelu ja kotisairaanhoidon yhdistettynä) ja siihen sisältyvät Mäntylän palveluasunnot sekä tukipalveluina ateria-, asiointi-, kylvytys- ja turvapuhelinpalvelua. Lisäksi tulosalue sisältää Kotirannan Koivukodin laitoshoidon sekä Kuusikodin ja Mäntykodin tehostetun palveluasumisen yksiköt, Honkalassa toimivan Majakan muistisairaiden tehostetun palveluasumisen yksikön ja Honkalalta ostetun kuntouttavan päivätoiminnan. Osasto 2 remontin valmistumisen myötä syksyllä 2015 osa osaston pitkäaikaispaikoista on muutettu tehostetuksi palveluasumiseksi. Kaukokodin toiminta tehostetun palveluasumisen toimintana päättyi osasto 2 remontin valmistuttua.</p> <p>Tulosalueeseen kuuluvat myös yli 65-vuotiaiden sekä sotainvalidien omaishoito. Ikäihmisten palveluita annetaan oikea-aikaisesti ja tarkoituksenmukaisesti: painopisteenä on kotona asumisen tukemisen kehittäminen. Mikäli kotihoidon tukitoimet eivät riitä ikääntyneille, hoito turvataan palveluasumisella ja laitoshoidolla.</p> <p>Ikäihmisten määrän ennustetaan kasvavan suunnitelmakaudella. Yli 65 vuotta täyttäneitä Ruovedellä on vuosina 2014, 2015 ja 2020 väestöennusteen mukaan 1540, 1561 ja 1630. Tulevaisuudessa painottuu kotiasumisen ensisijaisuus, mutta palveluita on myös lisättävä ikäihmisten määrän kasvaessa. Lisäksi laitoshoidon ja tehostettua palveluasumista tarvitaan muistisairaiden, monisairaiden, toimintakyvyltään rajoittuneiden asukkaiden hoitoon.</p> <p>Henkilöstö siirtyy Keituri Sote Oy:n palvelukseen 1.1.2016 alkaen.</p> <p>Vanhustyön strategia päivitetään vuonna 2016.</p>		<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Henkilöstö siirtyi 1.3.2016 alkaen Keiturin Sote Oy:n palvelukseen.</p> <p>Tulosalueelta siirrettiin menomäärärahaa sosiaalityön tulosalueelle 190.000 euroa. Toimintakate toteutui muutoksesta huolimatta talousarvion mukaisesti.</p> <p>Asumispalveluita on tarjottu Kotirannassa, Harjukodissa ja Majakassa.</p> <p><u>Vanhuspalveluiden asiakaspaikat vuonna 2016</u> Harjukoti, Toivola laitoshoidon 15 Harjukoti, Tyynelä TEHPA 16 Kotiranta, Koivukoti laitoshoidon 19 Kotiranta, Mäntykoti TEHPA 12 Kotiranta, Kuusikoti TEHPA 12 Majakka TEHPA 13</p> <p>Toimintavuoden aikana yksi asiakas on ollut sijoitettuna yhteistoiminta-alueen ulkopuoliseen yksikköön.</p> <p>Kotihoidossa on joulukuussa 2016 otettu käyttöön mobiili- ja optimointiohjelma tehostamaan asiakaskäyntien suunnittelua ja hoidon kirjaamista.</p> <p>Omaishoidon tuen saajia oli 49 (v. 2015 47). Säännöllisen kotihoidon asiakkaita oli 122 (v. 2015 158).</p>				
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot						
Toimintamenot	-6 049 838	-6 094 195		-6 094 195	-5 866 155	228 040
Toimintakate	-6 049 838	-6 094 195		-6 094 195	-5 866 155	228 040
Tilikauden ylij./alij.	-6 049 838	-6 094 195		-6 094 195	-5 866 155	228 040

Tulosyksikkö		MUU SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO				
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p><u>Toiminta Ruovedellä</u></p> <p>Muu sosiaali- ja terveydenhuolto sisältää ympäristöterveydenhuollon ostopalvelut Keuruun kaupungilta sekä sosiaali- ja terveystason KuEL-perusteiset maksut. Aiemmin mainitut erät ovat sisältyneet muihin osaston alaisiin kustannuspaikkoihin, mutta ne on vertailukelpoisuuden parantamiseksi eriytetty omaksi talousarviokohdaksi.</p>		<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Ympäristöterveydenhuollon ostopalvelut Keuruun kaupungilta:</p> <p>Tilikauden yli- / alijäämä:</p> <ul style="list-style-type: none"> - talousarvio - 115.216,00 eur - toteutuma - 117.140,84 eur poikkeama - 1.924,84 eur <p>Muut:</p> <p>Tilikauden yli- / alijäämä:</p> <ul style="list-style-type: none"> - talousarvio - 532.531,00 eur - toteutuma - 532.349,52 eur poikkeama + 181,48 eur 				
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	401				50	50
Toimintamenot	-692 506	-642 796		-642 796	-644 589	-1 793
Toimintakate	-692 105	-642 796		-642 796	-644 539	-1 743
Tilikauden ylij./alij.	-781 231	-647 747		-647 747	-649 490	-1 743

Osasto		SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT YHTEENSÄ				
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	72 862				74 643	74 643
Toimintamenot	-20 538 590	-19 944 646	-100 000	-20 044 646	-20 307 758	-263 112
Toimintakate	-20 465 727	-19 944 646	-100 000	-20 044 646	-20 233 114	-188 468
Tilikauden ylij./alij.	-20 554 853	-19 949 597	-100 000	-20 049 597	-20 238 066	-188 469

4.1.3 Sivistysosasto

Sivistyslautakunnan alainen toiminta

Tulosityksikkö	OPETUSTOIMINNAN HALLINTO
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Toiminta-ajatus: Sivistyslautakunnan tehtävänä on kasvatuksen ja koulutuksen peruspalvelujen ja niiden vaatimien tukipalveluiden järjestäminen kuntalaisille varhaiskasvatukseen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen, vapaan sivistystyön sekä vapaa-ajan toiminnan osalta. Palvelujen tuottajina ovat ryhmäperhepäivähoito, päiväkodit, koulut ja oppilaitokset sekä toimiva hallinto. Vapaan sivistystyön osalta yhteistyötä tehdään Autere-opiston ja Merikanto-opiston kanssa.</p> <p>Toiminnan päätavoitteet:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Laadukkaiden kasvatus-, opetuspalveluiden järjestäminen. 2. Palveluiden taloudellinen ja vaikuttava järjestäminen. Toteutumista mitataan osavuosi- ja tilinpäätöstietojen avulla. 3. Ruoveden opiston ja Autere-opiston välistä yhteistyötä lisätään. Ostopalvelusopimus uusitaan vuoden 2016 osalta. Merikanto-opiston kanssa tehtävää yhteistyötä jatketaan. 4. Lukio-opetuksen siirtäminen Sastamalan koulutuskuntayhtymälle 1.8.2016 alkaen. 5. Laadukkaiden ja monipuolisten kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden tarjoaminen kuntalaisille. <p>Hallinnon tavoitteet:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Suunnitelmakauden aikana jatketaan opetussuunnitelman uudistamista. Se otetaan käyttöön syyslukukauden alussa 2016. 2. Oppilaiden ja vanhempien osallistaminen opetussuunnitelmaprosessiin ja oppilashuollon kehittämiseen. 3. Ruoveden Yhteiskoulun ja Kirkonkylän koulun toiminnan yhdistäminen yhtenäiskouluperiaatteella toimivaksi peruskouluksi. 4. Perusopetuksen opettajien virkojen tarkastelu oppilasmäärää vastaavaksi; lukumäärä ja rakenne. 5. Kustannusten tarkka suunnittelu ja seuraaminen. Nopea reagointi muutostarpeeseen. Keskiössä erityisesti henkilöstö- ja koulukuljetusmenot. 	<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Strategiset tavoitteet: HYVINVOIVA KUNTALAINEN ja ELINKEINOJEN JA YRITTÄJYYDEN VAHVISTAMINEN</p> <p><i>Varhaiskasvatusta, perusopetusta ja toisen asteen koulutusta kehitetään vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin edistämällä lasten ja nuorten hyvinvointia sekä estämällä syrjäytymistä.</i></p> <p><i>Kehitämme yritysten ja toisen asteen oppilaitosten yhteistyötä tulevaisuudessa</i></p> <p>Tavoitteet 1-5 toteutuneet:</p> <p>Sivistysosasto on osoittanut toiminnassaan vastuullisuutta, tehokkuutta ja taloudellisuutta, sillä kaikkiaan sivistysosaston poikkeama talousarviosta oli 523 209 € (säästö) kun vuoden 2016 budjetin toteuma oli -6 923 57 5€ talousarvion ollessa 7 446 784 €. Säästöä syntyi kaikkiaan 525 546 € (toimintakate). Talousarvion toteuma oli näin 92,9%. Myös vapana sivistystyön osalta talous on saatu vakautettua tasapainoon; toteumaprosentin ollessa 96,3. Lukio-opetus on siirtynyt Sasky koulutuskuntayhtymän hallintoon elokuussa 2016.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tavoite toteutunut, uusi ops käytössä 1-6 vuosiluokilla, 7 -luokkien ops:t lautakuntaan viimeistään kesäkuussa 2017. 2. Tavoite toteutunut, kaikissa kouluissa järjestetty huoltajien ops-illoja. 3. Tavoite toteutunut 1.8.2016 alkaen. Uuden koulun nimi on Ruoveden yhtenäiskoulu. 4. Tavoite toteutunut. Yksi opettajanvirka säästetty. Luotu 1-2 yhdysluokka. 5. Tavoite toteutunut; rakenteita uudelleen organisoimalla on saavutettu selkeitä taloudellisia hyötyjä. Tavoite toteutunut; säästöä syntynyt mm. koulukuljetusmenoissa

6. Valmistavan opetuksen järjestäminen tarvelähtöisesti.			6. Tavoite toteutunut; Yläkoululle perustettu oma ryhmä(15 opp).Visuveden ja Pekkalan koulujen valmistavan opetuksen ryhmät jatkuivat.			
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	-5 358	12 170		12 170	16 649	4 479
Toimintamenot	-170 724	-176 261		-176 261	-184 833	-8 572
Toimintakate	-176 082	-164 091		-164 091	-168 183	-4 092
Tilikauden ylij./alij.	-176 082	-164 091		-164 091	-168 183	-4 092

Tulosyksikkö	PÄIVÄHOITO JA VARHAISKASVATUS
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>PÄIVÄHOITO Sitovat tavoitteet: Päivähoito, esiopetus (osittain) ja koululaisten iltapäivä-hoito (osittain) on ollut vuodesta 2010 lähtien sivistysosaston alaisuudessa.</p> <p>Esiopetuksen opetussuunnitelman päivittäminen ja toteuttamisen seuranta.</p> <p>Tarvetta vastaava henkilöstön määrä. Tarvittaessa liikutellaan henkilöstöä eri päivähoitoyksiköiden välillä (esim. sijaisuudet)</p> <p>Luodaan toimivat suhteet lasten vanhempien kanssa ja pidetään yhteisiä tilaisuuksia</p> <p>Vanhempien kanssa laaditaan yhteisesti lapsen VASU (varhaiskasvatussuunnitelma)</p> <p>Kunnan VASUn toteutumisen seuranta.</p> <p>Yksikkökohtaiset VASUt käytössä.</p> <p>Turvataan päivähoito kunnassa esiintyvän tarpeen mukaisesti ja toteutetaan lähipalveluperiaatteella -varaudutaan päivähoidon tarpeen muutoksiin, koska lapset tulevat hoitoon yhä nuorempina; paineita tulee olemaan Kirkonkylän alueella.</p> <p>Oikea-aikaisten palvelujen saatavuus - säilytetään 30%, 60% ja 80%:n palvelu</p> <p>Tavoitteiden, toiminnan ja talouden tasapaino -käyttösuunnitelma toteutuu 100%:sti</p> <p>Henkilöstö ja osaaminen 1. pysyvän työvoiman saatavuus; mitataan ammattitaitoisen henkilöstön pysyvyydellä</p>	<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Tavoite saavutettu; Jämkipohjasta on yksi henkilö sijaistanut Kirkonkylän ryhmiksessä tarvittaessa. Näin on pystytty lisäämään toiminnan taloudellisuutta.</p> <p>Tavoite saavutettu: yhteisiä tilaisuuksia on järjestetty vanhemmille kevät- ja joulujuhlat, tutustumisillat, yhteiset ulkoliikuntaillat ym.</p> <p>Vasu on käytössä koko varhaiskasvatuksessa. Vasun päivitys aloitettu syksyllä 2016.</p> <p>Varhaiskasvatuksen paikat olivat täynnä loppuvuodesta 2016, paitsi Jämkipohjan ryhmiksessä oli muutama vapaa paikka. Perhepäivähoito on vähenemässä.</p> <p>Tavoite saavutettu; kunnassa on 30%, 60%, 80% ja 100% palvelut käytössä. Toimii hyvin.</p> <p>Tavoite saavutettu</p> <p>1. Tavoite saavutettu; varhaiskasvatuksessa on 24 vakituista työntekijää.</p>

2. toteutetaan täydennyskoulutusta	2. Tavoite saavutettu; täydennyskoulutusta on järjestetty Ruovedellä, osa on käynyt Tampereella koulutuksissa.
3. muu seudullinen yhteistyö (Ylä-Pirkanmaa)	3. Tavoite toteutunut osittain.
4. tiivis yhteistyö kunnan eri sektoreiden kanssa esim. kulttuuri, vapaa-aika, liikuntatoimi.	4. Tavoite saavutettu; Lasten taidenäyttely kirjastossa keväällä 2016. Osallistuminen Pirkkaset-lastenkulttuuriviikolle helmikuussa, kesällä 2016 lasten taikuriesitys Sointulassa, lasten osallistuminen Vanhusten viikon tapahtumiin lokakuussa.
5. osallistutaan kunnan Laku-ryhmään (lasten kulttuuri)	
6. kehityskeskustelut ja TVA prosessi käytynä koko päivähoitossa	6. Tavoite saavutettu; kehityskeskustelut käyty koko henkilökunnan kanssa keväällä 2016.
7. suoritetaan päivähoiton vaihtoehtona lastenhoidon tukea 40 ruovesiläiselle lapselle	7. Tavoite saavutettu.
8. pidetään tiivistä yhteyttä sosiaalitoimeen ja lastenneuvolaan ja kouluterveydenhoitoon sekä kasvatus- ja perhe-neuvolaan.	8. Tavoite saavutettu; yhteistyö toimii, mutta sen muotoa uudistetaan uuden Vasun tekemisen yhteydessä keväällä 2017.

	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	157 524	180 437		180 437	172 005	-8 432
Toimintamenot	-1 437 609	-1 519 556		-1 519 556	-1 446 411	73 145
Toimintakate	-1 280 084	-1 339 119		-1 339 119	-1 274 406	64 713
Tilikauden ylij./alij.	-1 280 084	-1 339 119		-1 339 119	-1 274 406	64 713

Tulosyksikkö	PERUSOPETUKSEN 0-6 LUOKAT
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Varmistetaan, että ryhmäkoot kouluilla ovat pedagogisesti ja taloudellisesti kestäväällä pohjalla. Opetusryhmän koko luokilla 1-2 pääsääntöisesti enintään 20, luokilla 3-6 pääsääntöisesti enintään 30.</p> <p>Opetussuunnitelman uudistusprosessin jatkaminen. Kolmiportaisen tuen käytänteiden edelleen kehittäminen kouluilla.</p> <p>Oppilas- ja opiskelijahuoltolain toimeenpanoon liittyviä tehtäviä; oppilashuoltosuunnitelma ja kuraattoripalvelut. Kuraattoripalvelut ostopalveluna Virtain kaupungilta.</p> <p>Koulujen liikunnallisuuden lisääminen monipuolisia opetusmenetelmiä ja koulun ulkopuolista opetusta hyödyntäen.</p> <p>Kodin ja koulun yhteistyön kehittäminen, esim.</p>	<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Tavoite toteutunut; ryhmäkoot ovat 1-6 luokilla lähes pienryhmän tasoa. Suurimmat luokat ovat 4A ja 4B (15 ja 16 oppilasta).</p> <p>1-6 luokkien uusi ops käytössä 1.8.2016 alkaen. Ops työ jatkuu.</p> <p>Erytisopetuksen kokonaisvaltaisen kehittämistarpeen tunnistaminen ja suunnittelun aloittaminen v. 2016, toimeenpano 2017 Ruoveden kunta on palkannut vakituisen kuraattorin 1.8.2016 alkaen.</p> <p>Tavoite toteutunut; urheiluseurojen koordinoima treenikerho peruskoulussa.</p> <p>Tavoite toteutumassa, vanhempainyhdistystä suunnitellaan Yhtenäiskoululle</p>

<p>vanhempaintoimikuntien toiminnan tukeminen.</p> <p>Kodin ja koulun välisen viestinnän kehittäminen (Wilma).</p> <p>Yhteistyön edelleen kehittäminen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen välillä (esim. nivelkohdat, henkilöstön yhteistyö, iltapäivätoiminta jne.)</p> <p>Varmistetaan riittävät ja tarkoituksenmukaiset koulunkäynninohjaajien resurssit kaikille kouluille.</p> <p>Esiopetusjärjestelyt kyläkouluilla toteutetaan yhdessä 1-2 luokkien opetuksen kanssa.</p> <p>Erytisopetuksen tarkoituksenmukainen järjestäminen.</p> <p>Järjestetään iltapäivätoimintaa tarkoituksenmukaisimmalla tavalla Kirkonkylän, Pekkalan ja Visuveden kouluilla.</p> <p>Järjestetään kerhotoimintaa kouluilla Opetushallituksen avustuksen turvin</p> <p>Arviointijärjestelmän kehittäminen -toiminnan laadun seuranta, perusopetuksen laatukriteerien käyttö vuosittaisessa arvioinnissa. -opetus- ja ohjaushenkilöstön osaamisen kehittäminen (kehityskeskustelut, täydennyskoulutus)</p> <p>-työyhteisöjen työhyvinvoinnin ylläpito ja kehittäminen</p>			<p>Tilanne stabiili</p> <p>Tavoite saavutettu; varhaiskasvatuksen ja alkuopetuksen yhteistyö lisääntynyt, yhteisiä koulutussessioita henkilöstölle</p> <p>Tavoite toteutunut</p> <p>Tavoite toteutunut</p> <p>Erytisopetuksen kokonaisvaltaisen kehittämistarpeen tunnistaminen ja suunnittelu 2016, toimeenpano 2017</p> <p>Tavoite toteutunut</p> <p>Tavoite toteutunut: Oppilaskerhoja pidetty erittäin runsaasti lv. 2015-2016.</p> <p>Tavoite toteutunut vain osittain: laatukriteerien käyttö vähäistä, opettajien täydennyskoulutusta on pystytty lisäämään,</p> <p>Tavoite on saavutettu; kehityskeskustelut aloitettu syksyllä 2016</p> <p>Työhyvinvointipäivä järjestetty 19.8.2016</p>			
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	120 942	114 101		114 101	131 340	17 239
Toimintamenot	-2 584 523	-2 900 074		-2 900 074	-2 667 590	232 484
Toimintakate	-2 463 581	-2 785 973		-2 785 973	-2 536 250	249 723
Tilikauden ylij./alij.	-2 474 483	-2 789 614		-2 789 614	-2 539 891	249 723

Tulosyksikkö	RUOVEDEN YHTEISKOULU					
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Perusopetus 7 – 9 luokat:</p> <p>Opetuksen laadun ja laadun arvioinnin kehittäminen</p> <p>Taloudellisesti kestäväällä perustalla oleva opetusryhmien koko</p> <p>Arviointikeskustelut luokanvalvojien, huoltajien ja oppilaiden kanssa</p> <p>Kehityskeskustelut esimiehen ja henkilöstön kesken</p> <p>Kolmiportaisen tuen järjestämisen edelleen kehittäminen</p> <p>Kouluviihtyvyyteen ja turvalliseen oppimisympäristöön panostaminen (yhteiset pelisäännöt)</p> <p>Kansainvälisen oppilasvaihtotoiminnan jatkaminen koulun omana toimintana sekä EU-rahoituksen puitteissa</p> <p>Tieto- ja viestintätekniikan opetussovellusten kehittäminen perusopetuksessa</p> <p>Opettajien täydennyskoulutus</p> <p>Lukio-opetus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opetuksen hyvän laadun säilyttäminen, seuranta ja edelleen kehittäminen - opettajien täydennyskoulutus erityisesti tieto- ja viestintätekniikan opetussovellusten alueella - arviointi- ja kehityskeskustelut - taloudellisesti kestäväällä pohjalla oleva opetusryhmien koko - riittävän opiskelijahuollon turvaaminen - turvalliseen ja viihtyisään opiskeluympäristöön panostaminen - 	<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Tavoitetta ei ole saavutettu vielä 2016, resurssit/osaaminen eivät ole riittäviä</p> <p>Tavoite saavutettu; luokkien koko 20-22 oppilasta /luokka</p> <p>Tavoite toteutunut osittain</p> <p>Tavoite saavutettu osittain, kehityskeskustelut on aloitettu syksyllä 2016</p> <p>Tavoite saavutettu osittain; erityisopetuksen kokonaisvaltaisen suunnitelman tekeminen siirtyi v. 2017 keväälle.</p> <p>Tavoite saavutettu; ops-työn yhteydessä on laadittu koulun pelisäännöt ja koulun toimintakulttuurin kuvaus</p> <p>Tavoite on saavutettu.</p> <p>Tavoite saavutettu osittain laitehankinnoilla. Tutor-opettajatoiminta siirtynyt keväälle 2017.</p> <p>Opettajat ovat voineet osallistua täydennyskoulutuksiin Tampereella.</p> <p>Ruoveden lukio on Sasky koulutuskuntayhtymän hallinnoinnissa 1.8.2016 alkaen.</p>					
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	35 764	38 664		38 664	84 446	45 782
Toimintamenot	-2 220 453	-2 293 225		-2 293 225	-2 195 643	97 582
Toimintakate	-2 184 689	-2 254 561		-2 254 561	-2 111 197	143 364
Tilikauden ylij./alij.	-2 189 889	-2 258 013		-2 258 013	-2 115 744	142 269

Tulosyksikkö		KESKIASTE				
<i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i>			<i>Toteutuminen:</i>			
Osuus Merikanto-opiston kustannuksista			Tavoite saavutettu			
Yhteisten opintotilaisuuksien/ kurssien/ osakurssien järjestäminen lukioiden kanssa seutukunnan alueella			Tavoitetta ei ole saavutettu			
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot						
Toimintamenot	-57 700	-59 230		-59 230	-58 380	850
Toimintakate	-57 700	-59 230		-59 230	-58 380	850
Tilikauden ylij./alij.	-57 700	-59 230		-59 230	-58 380	850

Tulosyksikkö		RUOVEDEN OPISTO				
<i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i>			<i>Toteutuminen:</i>			
Aikuiskoulutus, vapaa sivistystyö/Ruoveden Opisto:			Tavoite saavutettu; on pystytty järjestämään halutut kurssit. Joitakin on lopetettu opiskelijoiden vähyyden vuoksi ja joitakin uusia avauksia tehty.			
Opiston opetustuntimäärän sopeuttaminen tarpeeseen			Tavoite saavutettu.			
Opiston toiminnassa yhteistyön jatkaminen Mänttä-Vilppulan Autere-Opiston kanssa.			Tavoite saavutettu, suunniteltu syksyllä 2016 yhteisiä tapahtumia juhluvuodelle 2017.			
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	14 517	17 000		17 000	14 605	-2 395
Toimintamenot	-151 339	-160 115		-160 115	-152 492	7 623
Toimintakate	-136 822	-143 115		-143 115	-137 887	5 228
Tilikauden ylij./alij.	-136 822	-143 115		-143 115	-137 887	5 228

Tulosyksikkö	KIRJASTOPALVELUT
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Kirjasto on sivistyksen ja kulttuurin peruspalvelua, joka edistää alueensa asukkaiden yhtäläisiä mahdollisuuksia elämyksiin, tietojen ja taitojen hankintaan, kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Toiminnan tavoitteena on edistää myös virtuaalisten ja vuorovaikutteisten verkkopalvelujen ja niiden sisältöjen kehittämistä. (Kirjastolaki 2§).</p> <p>Kirjastopalveluilla tuotetaan hyvinvointia, iloa, elämyksiä ja tietoja kaikenikäisille kuntalaisille. Niillä myös ennalta ehkäistään tiedollista ja muuta syrjäytymistä.</p> <p><u>Sitovat tavoitteet:</u></p> <p>Palveluja käytetään aktiivisesti: tavoitteena 85 000 lainaa ja 55 000 käyntiä</p> <p>Saavutettavuus turvataan riittävillä aukioloajoilla ja kirjastoauton laajalla reitistöllä: pääkirjasto 36 h/vko talvikausi ja 32 h/vko kesäkausi; kirjastoautossa n. 40 pysäkkiä / aikataulujakso.</p> <p><u>Muut tavoitteet:</u></p> <p>Aineistokokoelman kehittäminen: riittävät laatuosuituksen mukaiset hankinnat ja poistot.</p> <p>Lasten ja nuorten oppimisen ja hyvinvoinnin tukeminen sekä kirjaston kehittäminen oppimisympäristönä: tiedonhaun ja kirjastonkäytön opastus, mediakasvatus, kirjavinkkaus, satutunnit, lastentapahtumat. Yhteistyö koulun, päivähoiton ja lastenkulttuuriryhmän kanssa. Osallistuminen opetussuunnitelman uudistustyöhön.</p> <p>Lukuharrastuksen edistäminen ja tukeminen.</p> <p>Seniorityön kehittäminen.</p> <p>Tiivis PIKI-yhteistyö yhteistoimintasopimuksen ja toimintaohjelman 2013-2017 mukaan.</p> <p>Laatuhanke yli maakuntarajan –hankkeen jatkaminen: tavoitteena laatumallin laatiminen. Mukana viisi kuntaa. Hankkeeseen saatu valtionavustusta, hallinnoijana Mänttä-Vilppula.</p>	<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Kirjasto tarjoaa monia mahdollisuuksia (tila, sisällöt, julkinen palvelu). Kirjasto laajentunut kohtaamisen, tapahtumien ja toiminnan paikaksi. Eri tapahtumia, tilaisuuksia ja käyttäjäkoulutuksia yht. 125, osallistujia niissä yht. 2292.</p> <p>Kokonaislainaus 71389 (15,44 / asukas). Lisäksi e-aineistojen käyttö. Fyysisiä käyntejä 41405 (8,96 / asukas). Verkkokäyntejä 19836.</p> <p>Pääkirjaston aukiolotavoite toteutui. Kirjastoautolla 36 pysäkkiä / aikataulujakso. Vuoden alusta lukien auto reitillä vain kahtena päivänä viikossa; autovirkailijan työpanoksesta 20% kulttuuritoimen tehtäviin (1.11. alkaen 40%).</p> <p>Kokoelmaa kehitettiin suunnitelman mukaan. Uutuushankinta 2424 kpl eri aineistoja. Lisäksi lehdet 87 vsk ja e-aineisto. Poistojen määrä 4777 kpl, 9% kokoelmasta.</p> <p>Yhteistyötä tehtiin aktiivisesti mainituin toimintamuodoin. Keväällä valmisteltiin esi- ja perusopetuksen 1.-6.-lk yhteistyön suunnitelma sekä kulttuurikasvatussuunnitelma 1.-6.-lk. Suunnitelmat käytössä 1.8.2016 lukien.</p> <p>Tavoite toteutui; toiminnassa esim. kolme lukupiiriä ja koululaisille käytössä lukudiplomi.</p> <p>Lukupiiritoiminta, kirjastokäynnit Honkalassa, SPR:n Majakan lukijaryhmän tukeminen, tietotekniikkakurssit, osallistuminen Vanhustenviikkoon. Toimiva PIKI-yhteistyö. Lisäksi edustus PIKI-joryssä ja PIKI Lapset –ryhmässä.</p> <p>Laatuhanke saatiin päätökseen. Julkaisu verkossa https://www.keuruu.fi/images/kirjastot/dokumentit/Laatuk%C3%A4sikirja.pdf</p> <p>Lisäksi Tehoa tiedotukseen ja omatoimisuutta asiointiin – hanke, joka sai valtionavustusta 10.000€. Lainausautomaatti käyttöön lokakuussa, infonäytöt joulukuussa.</p>

	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	22 548	8 365		8 365	17 585	9 220
Toimintamenot	-322 303	-325 309		-325 309	-316 405	8 904
Toimintakate	-299 755	-316 944		-316 944	-298 819	18 125
Tilikauden ylij./alij.	-302 770	-319 959		-319 959	-301 834	18 125

Tulosyksikkö	LIIKUNTAPALVELUT JA RAITTIUSTYÖ					
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Tavoitteenamme luoda edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle kehittämällä paikallisia ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät. Liikunta on kunnallinen peruspalvelu, jonka tavoitteena on edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä, fyysistä aktiivisuutta, liikuntaharrastusta sekä vahvistaa liikunnan kansalaistoiminnan elinvoimaisuutta paikallistasolla.</p> <p>Muita tavoitteita:</p> <p>Luoda ja kehittää erilaisia matalan kynnyksen liikuntamahdollisuuksia kunnassa. Kuntalaisten omaehtoista liikkumista tuetaan ja kannustetaan eri teemoin ja tapahtumin.</p> <p>Kunnan ja seuraväen sekä alueellisten toimijoiden yhteistyö liikuntapalveluiden järjestämisessä.</p> <p>Seura-avustusten säilyttäminen nykyisellä tasolla.</p> <p>Aktivoinnin painopisteet: Työ- ja ikäihmisten terveysliikuntaan sekä liikkumattomien lasten ja nuorten saaminen liikuntaharrastusten pariin.</p> <p>Liikuntatoimi huolehtii Urheilukeskuksen ja siihen liittyvien liikuntapaikkojen kunnossapidosta ja kunnostuksesta. Ylläpidetään lähiliikuntapaikka jokaisen kyläkoulun yhteydessä.</p>	<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Liikuntaedellytysten luominen kuntalaisille on toteutunut. Liikuntatoimen oma toiminta toteutunut vain osittain henkilöstöresurssin puutteen vuoksi.</p> <p>Vähän harrastavia lapsia/ nuoria on koitettu aktivoida liikkumaan mm. hyvinvointiviikolla. Eläkeläisten edulliset kuntosalikäynnit järjestetty.</p> <p>Järjestetty urheiluseurojen kanssa yhteisiä aktiviteettejä</p> <p>Tavoite toteutunut, Seura-avustuksia jaettu kuudelle seuralle.</p> <p>Kolme liikuntapaikkahoitajaa vastaavat urheilukeskuksen, reitistöjen, Kirkonkylän uimarannan ja leikkipuistojen kunnossapidosta ja korjauksista. Pururataa kohennettu.</p>					
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	35 434	38 309		38 309	35 174	-3 135
Toimintamenot	-213 107	-228 104		-228 104	-211 398	16 706
Toimintakate	-177 672	-189 795		-189 795	-176 224	13 571
Tilikauden ylij./alij.	-198 815	-205 718		-205 718	-193 389	12 329

Tulosyksikkö		NUORISOTYÖ				
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Nuorisotoimen tavoitteena on edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistumista sekä tukea nuorten itsenäistymistä. Työtä tehdään nuorisolain hengessä, jossa lähtökohtana on mm. yhteisöllisyys, yhteisvastuu, ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja tasa-arvo, sekä nuorten kasvun tukeminen ja elinolojen parantaminen.</p> <p>Työmuotojamme ovat järjestöjen tukeminen, toimintaryhmien ohjaaminen, leiritoiminta, retket, kulttuuri- ym. tapahtumat, nuorisotila Vintin toiminta.</p> <p>Nuorten kasvun tukemiseksi toimimme yhteistyössä vanhempien, koulujen, seurakunnan, järjestöjen sekä muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa.</p> <p>Etsivä nuoristyö toteutetaan OKM:n hankerahoituksen turvin.</p> <p>Muut tavoitteet:</p> <p>Nuorten palveluverkoston toiminnan koordinointi.</p> <p>Aktiivinen yhteistyö nuorisovaltuuston kanssa.</p> <p>Nuorisotila Vintin toiminta. Avointa ja ohjattua toimintaa arki-iltoina. Perjantain PP -illat yhteistyössä seurakunnan kanssa. Vintin tilojen vuokraaminen järjestöille ja yhteisöille.</p> <p>Nuorisoteatteri NuHan ja ilmaisutaitokerho PikkuNuHan toiminnan ohjaaminen.</p> <p>Leiritoiminta yhteistyössä seurakunnan kanssa, retket ja nuorisokulttuuritapahtumat.</p> <p>KultTour-yhteistyöverkostossa toimiminen.</p> <p>Tuuhosen leirikeskusten vuokraaminen yhdistyksille, yrityksille ja yksityisille.</p>		<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Tavoite saavutettu osittain: olemme saaneet siviilipalvelusmiehen, jonka työpanosta on osin ohjattu nuorisotoimeen (Vintti). Etsivä nuorisotyöntekijä on osallistunut aktiivisesti nuorisotyöhön.</p> <p>Tavoite saavutettu</p> <p>Tavoite toteutunut: v.2016 asiakkaina 33 nuorta, joista 17 uusia asiakkuuksia.</p> <p>Tavoite saavutettu: Vintin aukioloaikoja pystytty lisäämään</p> <p>Tavoite saavutettu osittain; Nuorisovaltuuston edustaja osallistuu sivistyslautakunnan kokouksiin nuorten edustajana. Nuorisovaltuuston hallitusta kuultu mm. yrittäjyys-opintojen ja kesätyön suunnittelussa.</p> <p>Tavoite toteutunut, toiminta keskittyi kevätkauteen.</p> <p>Tavoite ei ole toteutunut. Ruovesi ei ole mukana. Tavoite on toteutunut osittain, kesällä eniten vuokrausta, talvella lähinnä viikonloppuisin.</p>				
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	65 733	61 275		61 275	58 977	-2 298
Toimintamenot	-154 277	-174 280		-174 280	-141 128	33 152
Toimintakate	-88 543	-113 005		-113 005	-82 151	30 854
Tilikauden ylij./alij.	-88 543	-113 005		-113 005	-82 151	30 854

Tulosyksikkö		KULTTUURITYÖ				
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut.</i></p> <p>Kulttuuritoimen tavoitteena on: Edistää myönteistä kuntakuvaa ja tukea toiminnallisuutta sekä vaalia arvokkaita kulttuuriperinteitä. Kulttuuritoimi järjestää tapahtumia ja yhteiskunnallisia tilaisuuksia sekä tukee omaehtoista harrastus- ja yhdistystoimintaa. Kulttuuritoimi toimii yhteistyössä taiteen eri alueilla ja eri ikäryhmät huomioiden.</p> <p>Muut tavoitteet: Yhteiskunnallisten ja muiden kulttuuritilaisuuksien järjestäminen, mm. itsenäisyysjuhla ja veteraanien juhlapäivät sekä mm. Runeberg-aiheiset kulttuuritapahtumat.</p> <p>Kulttuurityötä tekevien yhdistysten ja toimijoiden tukeminen ja yhteistyö.</p> <p>Ruoveden kotiseutumuseon toiminnan suunnittelu ja kehittäminen. Museoalueen rakennusten kunnostustöiden jatkaminen ja kokoelmien hoito.</p> <p>Ruoveden kesäesitteen toimittaminen.</p> <p>Lastenkulttuurityöryhmän toiminta. Lasten Pirkkaset -yhteistyöverkostossa toimiminen.</p> <p>Viljamakasiinin taidenäyttelytoiminnan organisointi ja muun kesätoiminnan suunnittelu ja kehittäminen.</p> <p>Pyynikkilän kesätoiminnan järjestäminen yhteistyössä yhdistysten kanssa. Pyynikkilän alueen kehittämistä jatketaan vuonna 2012 valmistuneen esiselvityksen tuella.</p>		<p>Kirjastoauton kuljettaja on toiminut kaksi päivää viikossa sivistysosastolla koordinoiden kulttuuritapahtumia</p> <p>Tavoite saavutettu; Autere-opiston ja Merikanto-opiston kanssa suunnitteilla yhteisiä tapahtumia Mänttä-Vilppulassa ja Ruovedellä juhlavuonna 2017</p> <p>Tavoitteet toteutuneet, järjestetty kaikki mainitut tapahtumat.</p> <p>Tavoite toteutunut, järjestetty yhteisiä neuvottelutilaisuuksia sekä jaettu toiminta-avustuksia</p> <p>Tavoite ei ole toteutunut</p> <p>Tavoite toteutunut</p> <p>Tavoite toteutunut; Osallistuminen Pirkkaset-lastenkulttuuriviikolle helmikuussa, Laku-ryhmä on järjestänyt kesällä 2016 lasten taikuriesityksen Sointulassa ja lasten osallistumisen Vanhusten viikon tapahtumiin lokakuussa.</p> <p>Tavoite toteutunut.</p> <p>Tavoite toteutunut osittain, uusi katos suunniteltu ja kilpailutettu 2016 . Rakennustyöt keväällä 2017.</p>				
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	13 453	11 300		11 300	10 370	-930
Toimintamenot	-28 079	-66 220		-66 220	-62 081	4 139
Toimintakate	-44 627	-54 920		-54 920	-51 710	3 210
Tilikauden ylij./alij.	-44 627	-54 920		-54 920	-51 710	3 210

Osasto	SIVISTYSOSASTO YHTEENSÄ					
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	460 557	481 621		481 621	541 151	59 530
Toimintamenot	-7 370 114	-7 902 374		-7 902 374	-7 436 359	466 015
Toimintakate	-6 909 557	-7 420 753		-7 420 753	-6 895 207	525 546
Tilikauden ylij./alij.	-6 949 816	-7 446 784		-7 446 784	-6 923 575	523 209

SIVISTYSLAUTAKUNTA

SIVISTYSOSASTO

Hallinto

Sivistystoimenjohtaja Riitta Juusenahto
Hallintosihteeri Veikko Önkki

Varhaiskasvatus
Päivähoidonohjaaja
Anna-Maija Vehkaoja

Päiväkoti
Ryhmäperhepäivä-
kodit
Perhepäivähoitajat

Perusopetus
Rehtorit Jari Hildén
(yhtenäiskoulu)

Anna Warsell
(Visuvesi)
Hanna Juurakko
(Pekkala)

Kirjasto
Kirjastotoimenjohtaja
Outi Ylinen

**Liikunta- ja vapaa-
aikapalvelut**
Vapaa-aikaohjaaja
Jukka Majala

Kulttuurityö
Koordinaattori
Taina Nieminen (80
% kirjasto)

**Urheilualueiden
hoitajat**
Markku Nenonen
Juha Ahonen
Pertti Toppari

Vapaa sivistystyö
Ruoveden opisto

**Etsivä
nuorisotyö**
Tuomas Kärki

4.1.4 Tekninen osasto

Teknisen lautakunnan alainen toiminta

Tulosityksikkö	TEKNINEN HALLINTO
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p><u>Henkilöstötavoitteet:</u> Osaston kokonaisvahvuus vuoden 2015 lopulla on 24,6 henkilöä. Siistijöiden siirtyessä talous- ja hallinto-osaston alaisuuteen vuoden 2016 alusta, on henkilöstön kokonaisvahvuus 17,6 henkilöä vuonna 2016. Henkilöstön osalta on tehty ympäristölautakunnan osalta esitys, että rakennusvalvontaan saataisi lisäresurssina lupavalmistelijä kunnan sisäisenä henkilöstösiirtona.</p> <p>Henkilöstön määrä on supistettu minimiin. Tämä on näkynyt edellisen vuoden aikana työssäjaksamisen heikentymisenä. Myös työn toteuttaminen hyvän hallintotavan edellyttämällä tavalla heikentyy mm. lausuntojen, vastineiden, valitusten ja lupa-asioiden käsittelyajat pitkittyvät. Erityisesti riski on suuri kesäaikana, jolloin henkilöstö on vajaana lomien takia. Kuormaa helpottamaan tekniseen hallintoon on budjetoitu palkkavarauksena teknisen alan työharjoittelijalle 3,5 kuukauden ajaksi.</p> <p><u>Laatutavoitteet</u> Henkilökunnan hyvinvointia ja ammattitaitoa arvioidaan kehityskeskusteluiden yhteydessä. Ammattitaitoa pyritään ylläpitämään mm. henkilöstön koulutuksen avulla.</p> <p>Riskien kartoituksessa todettuihin riskikohtiin kiinnitetään toiminnassa huomiota ja merkittävistä asioista raportoidaan osavuosikatsausten yhteydessä kunnanhallitukselle.</p> <p>Osasto seuraa talouden toteutuvia lukuja kuukausittain. Osavuosikatsaukset tehdään kunnanhallituksen ohjeistuksen mukaisesti</p> <p><u>Kehitystavoitteet</u> Osaston johtosäännön päivittäminen vuodelle 2017 Henkilöstön tehtäväkuvien uudistaminen vuodelle 2017 Maapoliittisen suunnitelman laadinta Suunnittelu- ja rakentamispalveluiden puitesopimukset</p>	<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p><u>Henkilöstötavoitteet</u> Teknisen osaston kokonaisvahvuus oli suunnitellun mukaisesti 17,6 työntekijää, tästä 0,6 ostopalveluna Virroilta.</p> <p>Rakennustarkastaja oli vuorotteluvapaalla 3 – 8/2017. Rakennustarkastajan tehtäviä hoiti toimistorakennusmestari. Vuorotteluvapaan sijaiseksi palkattiin lupavalmistelijä. Tilakeskusjohtaja oli virkavapaalla 31.7. saakka. Virkavapaan ajalle oli palkattuna vs. tilakeskusjohtaja, joka jatkoi tehtävässä 31.12.2016 saakka. Kunnanrakennusmestari jäi virkavapaalle 1.12.2016. Vapaan ajaksi rekrytoitiin vs. yhdyskuntatekniikan päällikkö. Lisäksi palkkatuen avulla palkattiin arkkitehti 3-12/2016</p> <p><u>Laatutavoitteet:</u> Loppuvuodesta aloitettiin henkilöstön työkuvaus vt. henkilöstöpäällikön johdolla. Samalla käytiin kehityskeskustelut henkilöstön kanssa. Ammatilliseen koulutukseen on osallistuttu koulutusmäärärahojen puitteissa. Osaston talouden lukuja seurattiin tarkoin varsinkin loppuvuoden aikana.</p> <p><u>Kehitystavoitteet:</u> Syksyllä järjestettiin seitsemän kyläiltaa. Näiden asukaskeskustelun yhtenä tavoitteena on löytää kylien osalle kehitystyökalut tulevaisuuden maankäyttösuunnitelmaan.</p> <p>Osaston johtosääntöä ei päivitetty, työ jää keväälle 2017 ja tehdään uuteen kunnan hallintosääntöön sisältyvänä.</p>

<p><u>Taloudellisuustavoitteet</u></p> <p>Teknisen osaston toimintatulot ovat vähintään talousarvion mukaiset. Toimintamenot ovat korkeintaan talousarvion mukaiset.</p> <p>Tilakeskuksen tavoite on saada kiinteistöjen tulot kattamaan käyttö ja korjausmenot.</p> <p>Vesihuoltolaitos muuttuu vuoden alusta kirjanpidolliseksi taseyksiköksi, jolla jatkossa on oma tase, tuloslaskelma ja rahoituslaskelma.</p>		<p><u>Taloudellisuustavoitteet:</u></p> <p>Toimintatuotot olivat 0,1% suuremmat talousarvioon ja toimintamenot 2,1% pienemmät talousarvioon verrattuna, joten tavoite toteutui.</p> <p>Tilakeskuksen tavoite toteutui suunnitellusti.</p> <p>Vesihuoltolaitos muodostettiin omaksi taseyksiköksi vuoden 2016 alusta.</p>				
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	3 189	4 364		4 364	3 493	-871
Toimintamenot	-338 124	-346 848		-346 848	-261 350	85 498
Toimintakate	-334 935	-342 484		-342 484	-257 857	84 627
Tilikauden ylij./alij.	-334 935	-342 484		-342 484	-276 106	66 378

Tulosyksikkö	LIIKENNEVÄYLÄT
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Kadut</p> <p>Määrätavoitteet: Katujen hoitomäärien tasossa määrätavoitteena on kunnossapitostandardien mukainen hoito, jolloin vältetään "ylihoito". Talouden tasapainotussuunnitelmassa on päätös, että katujen kunnossapitomenoista tulee saada säästöjä. Suurimmat jatkuvat kunnossapitomenot muodostuvat auraus- ja hiekoituskustannuksista. Hiekoituksen tasoa ei voi alentaa lainveloitteiden vuoksi. Aurauskuluista säästöä voidaan saada aurauksen lähtökynnystä nostamalla.</p> <p>Laatutavoitteet: Kunnossapitobudjetoinnin myötä myös laadullinen taso tulee väistämättä heikentymään. Laatutavoitteena on pitää kaavatiet ja kevyenliikenteen väylät liikennettä tyydyttävässä kunnossa myös talviaikana siten, että pyritään turvaamaan tienkäyttäjien turvallinen liikkuminen.</p> <p>Katuvalaistus</p> <p>Määrätavoitteet: Katuvalaistuksen määrätavoitteena pyritään siihen, ettei valaisimien määrä enää lisäänty.</p>	<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Talvihoitomenot koko vuodelta olivat ennakoitua pienemmät johtuen suotuisista sääoloista.</p> <p>Kaavatiet ovat olleet tyydyttävässä kunnossa. Valitusten määrä on ollut vähäinen.</p> <p>Katuvalaistuksessa säästettiin pitämällä valoja kesäajan ja yöaikaan sammuksissa.</p> <p>Ruovedentien katuvalot muutettiin led-valaisimiksi investointiohjelman mukaisesti.</p>

<p>Katuvalaistuksen sähkökustannuksia karsitaan järkevämmällä valojen ohjauksella ja valaistusaikoja karsimalla. Uusina investointeina on talousarvioon varattu 25.000e elohopealamppujen vaihtamisesta led-teknologian valaisimiin.</p> <p>Katuvalaistuksen kesäkatkoja ja yösammutuksia jatketaan tehdyn päätöksen mukaisesti.</p>						
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	2 124	2 000		2 000	2 323	323
Toimintamenot	-179 300	-254 297		-254 297	-200 654	53 643
Toimintakate	-177 177	-252 297		-252 297	-198 330	53 967
Tilikauden ylij./alij.	-434 707	-471 082		-471 082	-422 923	48 159

Tulosyksikkö	YLEISET ALUEET					
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Määrätavoitteet: Yleisiin alueisiin lukeutuu puistot, leikkipaikat, venesatamat, torit ja muut vastaavat yleiseen käyttöomaisuuteen kuuluvat alueet. Vanhoja kohteita kunnostetaan ja uusitaan lain edellyttämässä laajuudessa. Uudet kohteet ja peruskunnostukset toteutetaan investointiohjelman mukaan.</p> <p>Osoitteisto: Osoitteiston uusintatyöt aloitettiin syksyllä 2015 kunnan omana työnä. Työ saatetaan loppuun vuoden 2016 aikana.</p> <p>Laatutavoitteet: Yleisten alueiden viihtyisyyttä ylläpidetään nykyisellä tasolla. Leikkipaikoilla rakenteiden ja välineiden kunto pidetään turvallisuusmääräysten edellyttämällä tasolla. Leikkipaikkojen kunnossapidon hoitaa sivistystoimi teknisen toimen ohjauksessa.</p>	<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Määrätavoitteet: Uusia kohteita ei toteutettu. Leijonapuistoon rakennettiin aitaus, ko. leikkipuisto kuuluu kunnan ylläpitämiin kohteisiin.</p> <p>Osoitteisto: Osoitteiston uusintatyö on jatkunut koko vuoden ja jatkuu 2017.</p> <p>Laatutavoitteet: Leikkipaikkojen vuositarkastukset pidettiin lain edellyttämällä tavalla. Leikkipaikkojen osalta tarkastuksista ovat vastanneet kentänhoitajat.</p>					
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	39 585	42 980		42 980	42 885	-95
Toimintamenot	-71 929	-73 968		-73 968	-67 542	6 426
Toimintakate	-32 344	-30 988		-30 988	-24 657	6 331
Tilikauden ylij./alij.	-114 861	-124 086		-124 086	-117 417	6 669

Tulosyksikkö		MAA- JA METSÄTILAT				
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Maa- ja metsätilat on johtosäännön mukaisesti teknisen lautakunnan alaista toimintaa sillä poikkeuksella, että metsänmyynnistä vastaa kunnanhallituksen alainen toiminta. Kunnalla on 23 metsätilaa, yht. 1240 ha. Metsänhoitosuunnitelma vuosille 2016–2025 valmistui 16.10.2015.</p> <p>Määrätavoitteet Metsänmyyntitavoitteeksi on esitetty 388 000 € myyntitavoite vuodelle 2016. Hakkuut toteutetaan metsänhoitosuunnitelmaa noudattaen. Tulevan vuoden hakkuista päätetään alkuvuonna 2016.</p> <p>Laatutavoitteet Noudatetaan metsänhoitosuunnitelmaa huomioiden talousarvion tavoitteet. Metsätiet pidetään ajokelpoisina tienvierustojen raivauksella ja lanauksilla siten, että kunnostuskierto on noin kolme vuotta.</p>		<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Metsähakkuita tehtiin Sammaliston ja Peltonyrkin tiloilla puunmyyntiarvion ollessa 377.000 €. Peltonyrkin uudistushakkuu toteutuu vasta 2017, joten tuloutus jäi tältä osin saamatta.</p> <p>Sointulanmetsän (kaava-alue) hakkuut tehtiin metsuriryönä alkutalvesta. Metsätuotto oli 52.000 € ja kulut 41.000 €.</p>				
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	537 834	388 000		388 000	335 751	-52 249
Toimintamenot	-108 863	-54 570		54 570	-96 198	-41 628
Toimintakate	428 971	333 430		333 430	239 554	-93 876
Tilikauden ylij./alij.	423 860	321 658		321 658	228 508	-93 150

Tulosyksikkö		MAKSULLINEN PALVELUTOIMINTA				
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Jätehuolto</p> <p>Määrätavoitteet: Jätehuollon kunnallisena tehtävänä on enää hoitaa puhdistamoilta jäävä liete hyötykäyttöön. Lietteen määrä on sidoksissa viemäriverkostoon johdettuihin jätevesiin, joiden määrä on vuosittain melko vakio.</p> <p>Laatutavoitteet: Lietteen jatkokäsittelyn laatu on pidettävä sellaisena että liete kelpaa ympäristörakentamiseen.</p>		<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p><u>Jätehuolto:</u></p> <p>Toteutui ennakoidun mukaisena.</p>				

<p>Lämpölaitokset:</p> <p>Kunnalla on omistuksessa kaksi lämpövoimalaa. Visuvedelle rakennettu voimala on rakennettu kattamaan neljän kerrostalon lämmitys. Visuvedellä on kolme kerrostaloa. A-talon purkupäätöksen siirtyessä ja talojen käyttöasteen noustua kolmen talon osalta n. 50 % → 90 %, myös lämpölaitoksen tuotto vastaa lähes alkuperäistä tavoitetta. Ruhalan laitoksen lämmöntuottotarve on pienentynyt alkuperäisestä emäntäkoulun tehokysynnän hiivuttua. Käytöstä poistettu vuokra-asunto ja poistuva Ruhala-koti vähentävät entisestään tarvetta. Toiminta pystytään kuitenkin pitämään tuottoisana vielä tulevanakin vuonna.</p> <p>Lämpölaitokset käyttävät lämmönlähteenä pääasiassa paikallista hake-energiaa.</p>		<p>Lämpölaitokset:</p> <p>Lämpölaitosten tulot ja menot ovat olleet ennakoitua suuremmat. Toimintakate oli odotetun suuruinen.</p> <p>Ruhalan lämpölaitoksella toteutettiin investointina kattilan ja ohjauslaitteiden peruskorjaus sekä alapohjan uudelleenrakentaminen.</p>				
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	108 394	102 501		102 501	130 837	28 336
Toimintamenot	-75 912	-70 053		-70 053	-94 613	-24 560
Toimintakate	32 482	32 448		32 448	36 224	3 776
Tilikauden ylij./alij.	8 734	12 299		12 299	14 423	2 124

Tulosyksikkö	VESIHUOLTOLAITOS
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Vesihuollon kehittämissuunnitelma on päivityksen tarpeessa ja toiminta-alueet tulisi päivittää.</p> <p>Ruoveden kunnan vesihuoltolaitos on ollut kirjanpidossa laskennallisesti eriytetty yksikkö, jonka kirjanpito on hoidettu erillistileillä kunnan kirjanpidossa. Vesihuoltolain muutos edellyttää, että vesihuolto tulee eriyttää omaksi kirjanpidolliseksi taseyksiköksi vuoden 2016 alusta lukien. Taseyksiköllä tulee olla oma tase, tuloslaskelma ja rahoitus laskelma. Asia ei vaikuta vesihuoltolaitoksen tuotto / kulueriin.</p> <p>Vesilaitos</p> <p>Määrätavoitteet: Veden myynnin osalta tavoitellaan häiriötöntä vedenjakelutilannetta, jolloin veden myynnin määrä on suurin ja asiakkaille aiheutuvat käyttöhäiriöiden negatiiviset seuraukset ovat mahdollisimman vähäiset.</p>	<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Vesihuoltolaitos aloitti kunnan kirjanpidollisena taseyksikkönä 2016 vuoden alusta.</p> <p>Vesihuoltolaitoksen tavoitteet ja tunnusluvut on kerrottu erillisessä toimintakertomuksessa tilinpäätöksen liitetiedoissa.</p>

<p>Laatutavoitteet: Laatutavoitteena on toimittaa kunnan vesilaitoksesta asiakkaille joka hetki sosiaali- ja terveysministeriön ohjeistuksen mukaisesti laatuvaatimukset ja -tavoitteet täyttävää talousvettä. Laatutavoitteita seurataan vesilaitosten tarkkailuohjelman mukaisesti.</p> <p>Taloudellisuustavoitteet: Taloudellisuustavoitteena on, että vesilaitoksen taksan ja palvelumaksuhinnaston mukaiset tulot kattavat vesilaitoksen menot pääomakustannuksineen ja tuottavat vesilaitokseen sijoitetulle pääomalle kohtuullisen tuoton.</p> <p>Viemärlaitos</p> <p>Määrätavoitteet: Jäteveden puhdistuksessa tavoitellaan ylivuodotonta tilannetta, jossa kaikki viemärlaitokseen laskettu jätevesi saadaan ohjattua puhdistamon kautta puhdistettuna vesistöön.</p> <p>Laatutavoitteet: Laatutavoitteena on päästä niin häiriöttömään ja toimintavarmaan puhdistustulokseen, että ympäristöluvan veloitteet jatkuvasti saavutetaan.</p> <p>Taloudellisuustavoitteet: Taloudellisuustavoitteena on, että viemärlaitoksen taksan ja palvelumaksuhinnaston mukaiset tulot kattaisivat menot mukaan lukien pääomapuolen menot.</p>						
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	518 092	514 610		514 610	577 376	62 766
Toimintamenot	-388 381	-354 431		-354 431	-346 382	8 049
Toimintakate	129 711	160 179		160 179	230 994	70 815
Tilikauden ylij./alij.	-94 358	-60 142		-60 142	34 975	95 117

Tulosyksikkö	TILAKESKUS					
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Tilakeskus vastaa kunnan omistamien kiinteistöjen isännöinnistä lukuun ottamatta kunnan asuntoyhtiöiden isännöimiä vuokratolokiinteistöjä.</p> <p>Tilakeskuksen isännöimissä taloissa on kunnan toimintoja, ulos vuokrattuja kiinteistöjä, lämpölaitoksia sekä asuinkiinteistöjä. Tilakeskus vastaa myös kunnan osakkuuskiinteistöjen toiminnasta. Tilakeskus määrittää kohteiden laskennallisen vuokratason, mutta ei vastaa kuitenkaan varsinaisesta vuokraustoiminnasta, joka on kunnanhallituksen alaista toimintaa. Toimintojen eriyttäminen laskennallisiksi taseyksiköiksi tulee harkita</p> <p>Määrätavoitteet: Tilakeskuksen vastuualue säilyy ennallaan.</p> <p>Laatutavoitteet: Kiinteistöjen kunto pyritään pitämään rakennuslainsäädännön mukaisessa kunnossa ja että rakennusten korjausvelka ei pääse kasvamaan hallitsemattomaksi. Rakennusten vanhenevaa talotekniikkaa uusitaan ennakoivasti, jotta vältetään aineellisilta vahingoilta. Tilat pidetään tarkoituksenmukaisessa kunnossa käyttäjien tyytyväisyys huomioiden. Talouden tulevien vuosien haasteet asettavat entistä kovemmat paineet erityisesti korjausvelan osalle.</p> <p>Taloudellisuustavoitteet: Tilakeskuksen tavoite on saada kiinteistöjen tulot kattamaan käyttö ja korjausmenot.</p> <p>Ongelmana on tyhjäksi jäävät kiinteistöt, kuten Ruhala-koti ja entinen nuorisokoti Ruhalassa.</p> <p>Tilakeskus valmistelee myytäväksi käyttötarkoituksensa menettäneitä kiinteistöjä. Tavoitteena on saada myytyä kaksi asuinhuoneisto-osaketta sekä Tuuhosen leirikeskus</p>			<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Kiinteistöjen kunto on pidetty lainsäädännön edellyttämässä kunnossa.</p> <p>Vanhassa puukoulussa on ollut epäilystä huonosta sisäilman laadusta. Syksyllä suoritettujen sisäilmaselvitysten pohjalta päädyttiin ratkaisuun, että puukoulun toiminnot siirrettiin väliaikaisesti tiloihin teollisuushalli neljään poikien työpajan viereen.</p> <p>Visuveden Pusunrinteen A-talo oli vuokratyössä koko vuoden. Talon käyttöaste vuoden lopulla oli 95 %.</p> <p>Ulos vuokrattavia teollisuustiloja ovat Jämkipohjan Teollisuuskiinteistön kunnan omistamat tilat sekä teollisuushallit 4 ja 7. Tilojen vuokrausaste 31.12.2017 oli n. 82%.</p> <p>Liikehuoneistoja on seuraavissa kunnan kiinteistöissä tai osakkeissa: Helvetinkolon kioski, Tuoremehuasema, Kirkkokankaan Liiketalo, Linja-autoasema sekä Luottola. Vuokrausaste on 100%.</p> <p>Muita ulosvuokrattuja tiloja ovat Paloasema, Sairastalli ja Uusikylä.</p> <p>Tilakeskuksen määrä-, laatu- ja taloudellisuustavoitteet toteutuivat suunnitellusti. Myyntitavoitteet eivät toteutuneet.</p>			
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	2 080 702	2 167 761		2 167 761	2 129 136	-38 625
Toimintamenot	-1 402 822	-1 482 343		-1 482 343	-1 467 128	15 215
Toimintakate	677 879	685 418		685 418	662 009	-23 410
Tilikauden ylij./alij.	173 613	149 273		149 273	126 999	-22 274

Tielautakunnan alainen toiminta

Tulosyksikkö		YKSITYISTIEASIA				
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Tielautakunta on jatkanut toimintaa ennallaan.</p> <p>Toiminta-ajatuksena on ylläpitää ja edistää kunnan tieoloja tienpitoon ja perusparannustöihin myönnettyjen avustusvarojen tarkoituksenmukaisella jakamisella, tiekuntia perustamalla, jatkamalla ja yhdistämällä sekä neuvonnalla.</p> <p>Lisäksi yksityistiejaosto toimii yksityistielain mukaisesti tieriita-asioissa alimpana oikeusasteena lainsäädännön osoittaman toimivaltansa puitteissa.</p> <p>Tavoitteena on säilyttää yksityistieverkoston laajuus ja liikennöitävyys nykyisen tasoisena.</p>		<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Avustettavia yksityisteitä oli 125 kpl, 326,5 kilometriä, avustuksia jaettiin keskimäärin 300 €/kilometri.</p>				
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot						
Toimintamenot	-100 159	-106 180		-106 180	-102 220	-3 960
Toimintakate	-100 159	-106 180		-106 180	-102 220	-3 960
Tilikauden ylij./alij.	-100 159	-106 180		-106 180	-102 220	-3 960

Ympäristölautakunnan alainen toiminta

Tulosyksikkö		KAAVOITUS				
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Rantaosayleiskaavoitustyö on saatu kokonaisuudessaan valmiiksi. 1-osa-alueen lainvoimaisuus toteutuu 2016 ja 2. ja 3. alueiden lainvoimaisuus 2017. Kaavoituskulut peritään valtuuston päätöksellä koko hankkeen saatua lainvoiman.</p> <p>Kaavoituksella mahdollistetaan uusien asuin- ja loma-asuntotonttien markkinointi.</p> <p>Ajantasaisten asemakaavayhdistelmien laatiminen Kirkonkylän, Visuveden ja Jäminkipohjan kylätaajamiin ajoittuu vuosille 2016–17 talousarvion varausten puitteissa.</p> <p>Asemakaavamuutokset toteutetaan tarvittaessa.</p> <p>Kaavoituksen kulut peritään maanomistajilta niiltä osin kuin hyötyä kaavoituksesta on osoitettavissa.</p> <p>Kunnan maankäyttösuunnitelman laadinta osana kunnan onnistumissuunnitelmaa on eräs päätavoitteista.</p> <p>Rakennusjärjestyksen päivittäminen aloitetaan syksyllä 2016, tavoitteena, että rakennusjärjestys hyväksytään vielä kuluvalla valtuustokaudella.</p> <p>Kaavoittajan palvelut ostetaan ulkopuolisena työnä.</p> <p>Rantaosayleiskaavasta oletetaan saatavan maanomistajilta vasta talousarviovuoden jälkeen.</p>		<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Rantaosayleiskaavan 2. ja 3-osa-alueet vahvistettiin marraskuussa 2016. 1-osa-alue on KHO:n käsittelyssä. Kunnanvaltuuston päätöksellä maanomistajilta perittävät kaavoituskulut laskutetaan, kun koko kaava-alue on lainvoimainen.</p> <p>Uusia kaavamutoshankkeita ei aloitettu.</p> <p>Rakennusjärjestyksen päivityksen tarvetta arvioitiin yhdessä naapurikuntien kanssa. Keskusteluissa todettiin, että järjestyksen muutokselle ei ole tarvetta.</p> <p>Rakennusjärjestystä täydentämään laadittiin ohje vapaa-ajan asunnon muuttamisesta ympärivuotiseen käyttöön.</p> <p>Maankäyttö- ja rakennuslaki muuttui 1.4.2016. Suurin merkitys muutoksessa oli, että poikkeamispäätökset siirtyivät Ely-keskuksilta kunnille.</p>				
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot					9 485	9 485
Toimintamenot	-24 137	-66 300		-66 300	-60 419	5 881
Toimintakate	-24 137	-66 300		-66 300	-50 934	15 366
Tilikauden ylij./alij.	-24 137	-66 300		-66 300	-50 934	15 366

Tulosyksikkö		RAKENNUSVALVONTA				
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Määrätavoitteet: Rakennuslupien määrän odotetaan pysyvän ennallaan. Lomarakentamisen odotetaan vilkastuvan rantaosayleiskaavan vahvistuttua.</p> <p>Laatutavoitteet: Talouden tasapainotusohjelman asettamien tavoitteiden mukaisesti rakennusvalvonnan resurssit ovat pienentyneet 2014. Tämä tulee näkymään lupakäsittelyaikojen pitenemisessä ja lisäksi on varauduttava kesällä sulkuaikaan. Loma-aikoina keskitytään tarkastustoimintaan ja rakentamisen ohjaukseen ja neuvontaan.</p> <p>Taloudellisuustavoitteet: Lupamaksuihin tehdään korotus talousarvio-ohjeistuksen mukaisesti ja naapurikuntien maksuja mukailten.</p>		<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Määrätavoitteet: Rakennus- ja toimenpidelupien määrä vuonna 2016 oli 147 kpl (vuonna 2015/ 123 kpl). Lomarakentaminen seurasi edellisten vuosien määriä.</p> <p>Laatutavoitteet: Rakennustarkastaja oli vuorotteluvapaalla 6 kk. Rakennusvalvontaan palkatun lupavalmistelijan ansiosta lupakäsittelyajat ovat n. 1-3 viikkoa. Samalla on voitu korjata kiinteistöjen rakennustietovirheitä. Loma-aikana keskityttiin tarkastustoimintaan ja rakentamisen ohjaukseen ja neuvontaan. Rakennusvalvontaan palkattiin määräaikainen kaava-arkkitehti laatimaan erilaisia selvityksiä maankäytön tarpeisiin.</p> <p>Taloudellisuustavoitteet: Lupamaksuja ei korotettu. Lupamaksutavoitteesta jäätin n. 10 %, joka selittyy rakennushankkeiden pienillä m2-määrillä ei niinkään lupien määrillä.</p>				
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	50 252	65 000		65 000	58 787	-6 213
Toimintamenot	-148 576	-129 817		-129 817	-190 705	-60 888
Toimintakate	-98 324	-64 817		-64 817	-131 917	-67 100
Tilikauden ylij./alij.	-98 324	-64 817		-64 817	-131 917	-67 100

Tulosyksikkö	YMPÄRISTÖNSUOJELU					
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Määrätavoitteet Ympäristölupien määrä oletettavasti pysyy samalla tasolla vuonna 2016. Maa-aineslupahakemuksien määrässä on odotettavissa nousua.</p> <p>Laatutavoitteet Ympäristötarkastajan palveluiden osto (työajasta 60 %) suoritetaan Virtain kaupungilta ympäristönsuojelun yhteistyösopimuksen mukaisesti. Ympäristönsuojelun resursseista on huolehdittava lupahakemusten käsittelyaikaisten lyhentämisen ja valvonnan riittävän tason toteutumiseksi.</p> <p>Ympäristönsuojeluun varataan määräraha kesäharjoittelijan palkkaaminen 3,5 kuukauden ajaksi tarpeellisten projektien eteenpäin viemiseksi sekä resurssien lisäämiseksi kesäajaksi.</p> <p>Uudet velvoitteet Tavoitteena on ympäristönsuojelulain mukaisten valvontasuunnitelman ja valvontaohjelman laatiminen.</p> <p>Taloudellisuustavoitteet Valvontaohjelmaan perustuvista ympäristönsuojelulain mukaisten luvanvaraisten ja rekisteröitävän toiminnan määräaikaistarkastuksista ja muusta ohjelmaan perustuvasta säännöllisestä valvonnasta voidaan periä maksu. Valvontaohjelman laatiminen ja säännöllinen valvonta tulevat lisäämään maksujen kautta ympäristönsuojelun toimintatuloja valvontaohjelman laatimisen jälkeen.</p>			<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Lupa-asioiden osalta tilanne on ruuhkautunut ja lupien käsittelyajat ovat pidentyneet. Muuten toiminta jatkunut normaalisti.</p> <p>Ympäristötarkastajan palvelut ostetaan sopimuksen mukaisesti Virtain kaupungilta.</p> <p>Ympäristönsuojelulain mukaisten valvontasuunnitelman ja -ohjelman luominen ovat valmistelussa.</p> <p>Ympäristönsuojeluun liittyvät lainsäädännöt ja velvoitteet lisääntyvät valtion normitalkoista huolimatta. Kunta joutunee lähivuosina harkitsemaan, riittääkö 0,6 henkilötyövuosipanos tuottamaan ympäristötarkastajalta edellytettävän työmäärän.</p>			
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	14 245	20 000		20 000	20 100	100
Toimintamenot	-44 691	-50 591		-50 591	-40 475	10 116
Toimintakate	-30 446	-30 591		-30 591	-20 375	10 216
Tilikauden ylij./alij.	-30 446	-30 591		-30 591	-20 375	10 216

Osasto	TEKNINEN OSASTO YHTEENSÄ					
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	3 354 417	3 307 216		3 307 216	3 310 173	2 957
Toimintamenot	-2 882 895	-2 989 398		-2 989 398	-2 927 683	61 715
Toimintakate	471 522	317 818		317 818	382 489	64 671
Tilikauden ylij./alij.	-625 721	-782 452		-782 542	-716 988	65 464

4.1.5 Kunnanhallitus/rahoitus

Tulosityksikkö	KUNNANHALLITUS/RAHOITUS					
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Sisältää kunnan käyttötalouden yleiskatteellisen tulokokonaisuuden: verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja –kulut sekä toimintatuloissa kunnan sisäiset pääomavuokratulot.</p>						
	TP 2015	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
Toimintatulot	152 824	107 556		107 556	120 513	12 957
Toimintamenot	-15 826	-20 200		-20 200	-21 978	-1 778
Toimintakate	136 998	87 356		87 356	98 536	11 180
Tilikauden ylij./alij.	31 442 465	31 429 756		31 429 756	31 720 074	290 318

4.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TALOUSARVION TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU (sisäinen / ulkonen)
Ruoveden kunta ja vesihuoltolaitos

	TA 2016	TA muutokset	TA 2016 muutosten jälk	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	5 749 261		5 749 261	5 960 245,79	210 984,79
Myyntituotot	2 787 774		2 787 774	2 939 150,06	151 376,06
Maksutuotot	298 650		298 650	276 167,66	-22 482,34
Tuet ja avustukset	389 547		389 547	487 288,59	97 741,59
Muut toimintatuotot	2 273 290		2 273 290	2 257 639,48	-15 650,52
Toimintamenot	-34 754 836	-123 500	-34 878 336	-34 503 769,49	374 566,51
Henkilöstökulut	-8 157 170	-23 500	-8 180 670	-7 753 914,73	426 755,27
Palvelujen ostot	-23 180 323	-100 000	-23 280 323	-23 451 184,76	-170 861,76
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 499 875		-1 499 875	-1 484 901,62	14 973,38
Avustukset muille	-481 900		-481 900	-415 526,38	66 373,62
Muut toimintamenot	-1 435 568		-1 435 568	-1 398 242,00	37 326,00
Toimintakate	-29 005 575	-123 500	-29 129 075	-28 543 523,70	585 551,30
Verotulot	16 301 000		16 301 000	16 137 424,72	-163 575,28
Valtionosuudet	15 000 000		15 000 000	15 463 409,00	463 409,00
Rahoitustuotot ja -kulut	18 150		18 150	4 316,36	-13 833,64
Korkotuotot muilta	2 600		2 600	1 116,78	-1 483,22
Muut rahoitustuotot	106 550		106 550	109 769,72	3 219,72
Korkokulut	-71 300		-71 300	-104 144,36	-32 844,36
Muut rahoituskulut	-19 700		-19 700	-2 425,78	17 274,22
Vuosikate	2 313 575	-123 500	2 190 075	3 061 626,38	871 551,38
Poistot ja arvonalentumiset	-1 161 957		-1 161 957	-1 171 249,83	-9 292,83
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 161 957		-1 161 957	-1 171 249,83	-9 292,83
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot	0		0	0,00	0,00
Satunnaiset kulut	0		0	0,00	0,00
Tilikauden tulos	1 151 618	-123 500	1 028 118	1 890 376,55	862 258,55
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	32 617		32 617	32 617,41	0,41
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 184 235	-123 500	1 060 735	1 922 993,96	862 258,96

VEROTULOJEN ERITTELY	TA 2016	TA muutokset	TA 2016 + MU	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot yhteensä	16 301 000	0	16 301 000	16 137 424,72	-163 575,28
Kunnan tulovero	13 566 000	0	13 566 000	13 066 106,78	-499 893,22
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 109 000	0	1 109 000	1 432 774,39	323 774,39
Kiinteistövero	1 626 000	0	1 626 000	1 638 543,55	12 543,55
Muut verotulot	0	0	0	0,00	0,00

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY	TA 2016	TA muutokset	TA 2016 + MU	Toteutuma	Poikkeama
Valtionosuudet yhteensä	15 000 000	0	15 000 000	15 463 409,00	463 409,00
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml tasauks	14 500 000	0	14 500 000	14 841 563,00	341 563,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	500 000	0	500 000	621 846,00	121 846,00
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	0	0	0,00	0,00

4.3 Investointiosan toteutuminen

Vuoden 2016 talousarvioon sisältyvässä investointiohjelmassa oli varattuna yhteensä 1 161 000 € investointimääräraha. Investointiohjelman muutoksia tehtiin vuoden aikana 3 000 € arvosta. Yhteensä investointimäärärahat olivat 1 164 000 €. Investointien toteutuma vuonna 2016 oli 571 824 €.

Nettotuloa tuottivat yhden asunto-osakkeen myynti ja Hämeen Päihdehuolto kuntayhtymymän peruspääoman purkaminen, yhteensä 24 290 €.

Investointien toteutuma oli noin puolet varauksista. Suurimmat tekijät olivat potilastietojärjestelmien ja potilaskutsujärjestelmän siirto Virtain hankintoihin, Niemi-Jarkon kadunrakennuksen, Visuveden teiden peruskorjauksen ja Temisevän vesihuoltohankkeen siirtyminen vuodelle 2017.

Merkittävimmät tapahtumat tilivuodelta (yli 30 000 €)

Talonrakennus

Ruhanen lämpökeskuksen peruskorjaus toteutui 49 580 € suuruisena.

Montun rakennukset-hankkeessa perusorjattiin vanhan hallin vesikatto. Hankkeen investointiarvo oli 44 662 €.

Terveyskeskuksen neuvola-siiven vesikatto uusittiin. Investoinnin arvo oli 77 178 €.

Yhteiskoulun keittiö-siiven vesikatto uusittiin. Investoinnin arvo oli 123 746 €.

Pienempiä talonrakennuksen liittyviä investointeja olivat Hammashoitolan suunnittelu, Yhteiskoulun keittiön padanhankinta, Terveyskeskuksen keittiön kylmiöiden hyllyt ja Kotirannan energianparannustyöt.

Julkinen käyttöomaisuus

Julkiseen käyttöomaisuuteen ei kohdistunut isoja investointihankkeita.

Pienempiä investointeja olivat Vanhainkodin tien kunnostus, Ruovedentien katuväläistus, Niemi-Jarkon katu (jatkuu 2017), tienvarsioasteet, Pirkan Taipaleen kunnostustyöt, Leijonapuiston siirto, Laivarannan lisäparkkialue ja Visuveden venelaiturin hankinta. Toteuttamatta jäivät mm. Visuveden teiden peruskunnostus, Rengasniemen virkistysalue ja Kotvion laiturit.

Vesi- ja viemärlaitos

Vesi- ja viemärlaitoksen toiminta-alueelle ei kohdistunut isoja investointihankkeita.

Vuonna 2015 aloitetut, Visuveden ja Virtain välinen yhdysvesijohto sekä Muroleen vesihuolto ja jätevedenpuhdistamo -hankkeet aloitettiin 2015 syksyllä. Hankkeet valmistuivat keväällä 2016. Temisevän vesihuoltohankkeen suunnittelu toteutettiin, rakentaminen siirtyi vuodelle 2017. Muita investointeja olivat vesihuoltolaitoksen taloushallintaohjelmisto ja pumppaamoiden kaukovalvonta. Toteuttamatta jäivät Visuveden eteläisen alueen viemärointi ja Kirstantie-Poukantien viemäriin kunnostus

INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU 31.12.2016

	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA+ muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
ARVOPAPERIT					
ASUNTO-OSAKKEET					
Menot					
Tulot	0	0	0	13 187,62	13 187,62
Nettotulo	0	0	0	13 187,62	13 187,62
MUUT OSAKKEET JA OSUUDET					
Hämeen päihdehuollon ky					
Menot					
Tulot				11 102,37	11 102,37
Nettotulo	0	0	0	11 102,37	11 102,37
TIETOKONEOHJEMISTOT					
SOTE VIRRAT-RUOVESI / Sähköinen potilastietojärj.					
Menot	-63 000	63 000			
Tulot					
Nettomeno	-63 000	63 000		0,00	0,00
YLEISHALLINTO / Irtain om.					
Menot	-10 000		-10 000	-5 858,29	4 141,71
Tulot					
Nettomeno	-10 000		-10 000	-5 858,29	4 141,71
IRTAIN OMAISUUS					
VANHAINKOTI					
Menot	-40 000	40 000		0,00	0,00
Tulot					
Nettomeno	-40 000	40 000	0	0,00	0,00
RUOVEDEN YHTEISKOULU					
Menot	-7 000	0	-7 000	-4 105,00	2 895,00
Tulot					
Nettomeno	-7 000	0	-7 000	-4 105,00	2 895,00
TEKNINEN TOIMISTO					
Menot		-9 000	-9 000	-8 900,00	100,00
Tulot					
Nettomeno		-9 000	-9 000	-8 900,00	

	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
YMPÄRISTÖHOITO					
Menot	-8 000	0	-8 000	-5 620,97	2 379,03
Tulot					
Nettomeno	-8 000	0	-8 000	-5 620,97	2 379,03
PEKKALAN KOULU / astianpesukone					
Menot	-7 000	0	-7 000		7 000,00
Tulot					
Nettomeno	-7 000	0	-7 000		7 000,00
KOTIRANTA / desinfiioiva pesukone					
Menot	-11 000	11 000			0,00
Tulot					
Nettomeno	-11 000	11 000			0,00
TALONRAKENNUS					
RUHALAN LÄMPÖKESKUS					
Menot		-45 000	-45 000	-49 580,64	-4 580,64
Tulot					
Nettomeno		-45 000	-45 000	-49 580,64	-4 580,64
HAMMASHOITOLA					
Menot	-30 000	0	-30 000	-13 323,26	16 676,74
Tulot					
Nettomeno	-30 000	0	-30 000	-13 323,26	16 676,74
TERVEYSKESKUS / muut inv. (MT-tilat)					
Menot	-10 000	0	-10 000		10 000,00
Tulot					
Nettomeno	-10 000	0	-10 000		10 000,00
MONTUN RAKENNUKSET					
Menot	-40 000		-40 000	-44 661,74	-4 661,74
Tulot					
Nettomeno	-40 000	0	-40 000	-44 661,74	-4 661,74
TERVEYSKESKUS / neuvolasiipi vesik. korjaus					
Menot	-60 000		-60 000	-77 178,35	-17 178,35
Tulot					
Nettomeno	-60 000	0	-60 000	-77 178,35	-17 178,35
YHTEISKOULU / vesikaton uusiminen					
Menot	-110 000	0	-110 000	-123 746,00	-13 746,00
Tulot					
Nettomeno	-110 000	0	-110 000	-123 746,00	-13 746,00

	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
YHTEISKOULU / keittiö					
Menot	-20 000	0	-20 000	-14 594,06	5 405,94
Tulot					
Nettomeno	-20 000	0	-20 000	-14 594,06	5 405,94
YHTEISKOULU / autom. paloilmoitinjärjestelmä					
Menot	-10 000	0	-10 000		10 000,00
Tulot					
Nettomeno	-10 000	0	-10 000		10 000,00
VANHAINKOTI / keittiö					
Menot	-5 000	0	-5 000		5 000,00
Tulot					
Nettomeno	-5 000	0	-5 000		5 000,00
PÄIVÄKOTI / keittiö					
Menot	-8 000	0	-8 000		8 000,00
Tulot					
Nettomeno	-8 000	0	-8 000		8 000,00
TERVEYSKESKUS / keittiö					
Menot	-10 000	0	-10 000	-5 599,69	4 400,31
Tulot					
Nettomeno	-10 000	0	-10 000	-5 599,69	4 400,31
YMPÄRISTÖTALO / katto					
Menot	-8 000	0	-8 000		8 000,00
Tulot					
Nettomeno	-8 000	0	-8 000		8 000,00
KOTIRANTA / energiaparannustyöt					
Menot	-20 000	0	-20 000	-10 117,98	9 882,02
Tulot					
Nettomeno	-20 000	0	-20 000	-10 117,98	9 882,02
SAIRASTALLI / katon maalaus					
Menot	-10 000	0	-10 000		10 000,00
Tulot					
Nettomeno	-10 000	0	-10 000		10 000,00

	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS					
VANHANKOTI / tie ja parkkialue					
Menot		-30 000	-30 000	-13 750,60	16 249,40
Tulot					
Nettomeno		-30 000	-30 000	-13 750,60	16 249,40
RUOVEDENTIE / katuvalaistus					
Menot	-25 000		-25 000	-23 110,00	1 890,00
Tulot					
Nettomeno	-25 000		-25 000	-23 110,00	1 890,00
NIEMI-JARKKO (Käpykankaantie) / kadut					
Menot	-160 000		-160 000	-18 364,20	141 635,80
Tulot					
Nettomeno	-160 000		-160 000	-18 364,20	141 635,80
TIENVARSIOPASTEET					
Menot	-20 000		-20 000	-20 319,84	-319,84
Tulot					
Nettomeno	-20 000		-20 000	-20 319,84	-319,84
VISUVESI / teiden peruskunnostus					
Menot	-60 000	0	-60 000		60 000,00
Tulot					
Nettomeno	-60 000	0	-60 000		60 000,00
RENGASNIEMEN VIRKISTYSALUE					
Menot	-10 000	0	-10 000		10 000,00
Tulot					
Nettomeno	-10 000	0	-10 000		10 000,00
PIRKAN TAIVAL / laavut ja reittimerkistö					
Menot	-10 000	0	-10 000	-8 062,42	1 937,58
Tulot					
Nettomeno	-10 000	0	-10 000	-8 062,42	1 937,58
LEIKKIKENTTIEN. KUNN. / Lampi- ja Leijonapuisto					
Menot	-10 000	-15 000	-25 000	-14 956,78	10 043,22
Tulot					
Nettomeno	-10 000	-15 000	-25 000	-14 956,78	10 043,22

	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
LAIVARANTA					
Menot	-15 000	0	-15 000	-11 061,12	3 938,88
Tulot					
Nettomeno	-15 000	0	-15 000	-11 061,12	3 938,88
KOTVIO / laiturit					
Menot	-30 000	0	-30 000		30 000,00
Tulot					
Nettomeno	-30 000	0	-30 000		30 000,00
VISUVESI / aluerak. (mm. venelaituri, uimaranta)					
Menot	-40 000	0	-40 000	-19 024,81	20 975,19
Tulot					
Nettomeno	-40 000	0	-40 000	-19 024,81	20 975,19
MATKAILU / edistämishanke					
Menot	-15 000	0	-15 000		15 000,00
Tulot					
Nettomeno	-15 000	0	-15 000		15 000,00
VESIHUOLTOLAITOS					
TEMISEVÄN ALUE / vesihuolto					
Menot	-145 000	0	-145 000	-2 857,56	142 142,44
Tulot					
Nettomeno	-145 000	0	-145 000	-2 857,56	142 142,44
VESIHUOLTOLAITOS / taloushall. Ohjelmisto					
Menot		0	0	-13 070,65	-13 070,65
Tulot					
Nettomeno		0	0	-13 070,65	-13 070,65
MUROLE / vesihuolto					
Menot		-12 000	-12 000	-16 161,14	-4 161,14
Tulot					
Nettomeno		-12 000	-12 000	-16 161,14	-4 161,14
VISUVESI-VIRRAT / yhdysvesijohto					
Menot	-20 000	0	-20 000	-39 313,42	-19 313,42
Tulot				43 686,82	43 686,82
Nettomeno	-20 000	0	-20 000	4 373,40	24 373,40

	TA 2016	TA:n muutos 2016	TA + muutos	Toteutuma 1-12/2016	Poikkeama
VISUVEDEN KANAVA / et. alueen viemäröinti					
Menot	-50 000	0	-50 000		50 000,00
Tulot					
Nettomeno	-50 000	0	-50 000		50 000,00
KIRSTANTIE-POUKANTIE / runkoviemäri					
Menot	-50 000	0	-50 000		50 000,00
Tulot					
Nettomeno	-50 000	0	-50 000		50 000,00
PUMPPAAMOT / kaukovalvonta					
Menot	-14 000	0	-14 000	-8 486,00	5 514,00
Tulot					
Nettomeno	-14 000	0	-14 000	-8 486,00	5 514,00
INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
Menot	-1 161 000	3 000	-1 158 000	-571 824,52	586 175,48
Tulot	0	0	0	67 976,81	67 976,81
Nettomeno	-1 161 000	3 000	-1 158 000	-503 847,71	654 152,29

4.4 Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan miten kunnan menot on katettu. Rahoituslaskelmassa kootaan tulo-rahoitus, investoinnit, anto- ja ottolainaus sekä muu rahoitustoiminta yhteen laskelmaan. Rahoituslaskelmalla osoitetaan kuinka paljon kunnan toiminnan ja sen investointien rahavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoituksen rahavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen toiminnan rahavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman ja investointien muuttamiseen.

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU Ruoveden kunta ja vesihuoltolaitos	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 313 575,00	-123 500,00	2 190 075,00	3 061 626,38	871 551,38
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät				-169 756,15	-169 756,15
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 161 000,00	3 000,00	-1 158 000,00	-571 824,52	586 175,48
Rahoitusosuudet investointimenoihin				43 686,82	43 686,82
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot				50 086,22	50 086,22
Toiminta ja investoinnit, netto	1 152 575,00	-120 500,00	1 032 075,00	2 413 818,75	1 381 743,75
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys				-40 000,00	-40 000,00
Antolainasaamisten vähennys	28 682,00		28 682,00	38 670,01	9 988,01
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 389 020,00		-1 389 020,00	-1 389 020,00	0,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos				-819 083,04	-819 083,04
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset				-32 920,34	-32 920,34
Vaihto-omaisuuden muutos				234,36	234,36
Saamisten muutos				73 319,10	73 319,10
Korottomien velkojen muutos				228 744,14	228 744,14
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	-1 360 338,00	0,00	-1 360 338,00	-1 940 055,77	-579 717,77
Vaikutus maksuvalmiuteen	-207 763,00	-120 500,00	-328 263,00	473 762,98	802 025,98

Rahoituslaskelman *toiminnan rahavirta* osoittaa, missä määrin kunta on pystynyt tilikauden aikana toiminnan avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun ulkopuolisiin rahoituslähteisiin turvautumatta. *Investointien rahavirta* osoittaa sen rahavarojen käytön, jonka kunta on käyttänyt palvelutuotannon edellytyksien järjestämiseen ja tulevan rahavirran kerryttämiseksi pitkällä aikavälillä.

Rahoituksen rahavirta osoittaa antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana.

Ruoveden kunnan ja vesihuoltolaitoksen rahavarat kasvoivat tilinpäätösvuoden aikana yhteensä 473.763 €. Vuoden lopussa rahavarat olivat 1,523 miljoonaa euroa.

5. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

5.1 Kunnan tuloslaskelma

TULOSLASKELMA (ulkoinen)

Ruoveden kunta ja vesihuoltolaitos

2016

2015

Toimintatuotot				
Myyntituotot	2 115 282,92		2 078 062,33	
Maksutuotot	275 899,62		247 289,64	
Tuet ja avustukset	487 288,59		470 054,14	
Muut toimintatuotot	<u>1 067 244,50</u>	<u>3 945 715,63</u>	<u>1 010 511,64</u>	<u>3 805 917,75</u>
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-5 615 261,26		-5 627 939,30	
Henkilöstösivukulut				
Eläkekulut	-1 871 528,47		-1 969 435,74	
Muut henkilöstösivukulut	-267 125,00		-201 815,90	
Palvelujen ostot	-22 715 060,05		-22 706 421,29	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 397 111,15		-1 305 763,29	
Avustukset	-415 326,38		-428 263,14	
Muut toimintakulut	<u>-207 827,02</u>	<u>-32 489 239,33</u>	<u>-201 064,87</u>	<u>-32 440 703,53</u>
Toimintakate		-28 543 523,70		-28 634 785,78
Verotulot		16 137 424,72		16 700 300,83
Valtionosuudet		15 463 409,00		14 575 820,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	1 116,78		1 655,93	
Muut rahoitustuotot	96 830,12		107 122,63	
Korkokulut	-91 204,76		-102 271,92	
Muut rahoituskulut	<u>-2 425,78</u>	<u>4 316,36</u>	<u>-674,41</u>	<u>5 832,23</u>
Vuosikate		3 061 626,38		2 647 167,28
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-1 171 249,83		-1 256 800,34
Tilikauden tulos		1 890 376,55		1 390 366,94
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		32 617,41		32 617,41
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		1 922 993,96		1 422 984,35

5.2 Kunnan rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA (ulkoinen)
Ruoveden kunta ja vesihuoltolaitos

	2016		2015	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	3 061 626,38		2 647 167,28	
Satunnaiset erät	0,00		0,00	
Tulorahoituksen korjauserät	-169 756,15	2 891 870,23	-44 898,88	2 602 268,40
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-571 824,52		-1 322 991,14	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	43 686,82		6 112,06	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	50 086,22	-478 051,48	70 517,05	-1 246 362,03
Toiminnan ja investointien rahavirta		2 413 818,75		1 355 906,37
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-40 000,00		0,00	
Antolainasaamisten vähennys	38 670,01	-1 329,99	27 000,00	27 000,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 389 020,00		-1 505 690,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-819 083,04	-2 208 103,04	-382 618,17	-1 888 308,17
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-32 920,34		1 557,05	
Vaihto-omaisuuden muutos	234,36		729,12	
Saamisten muutos	73 319,10		51 423,35	
Korottomien velkojen muutos	228 744,14	269 377,26	389 252,68	442 962,20
Rahoituksen rahavirta		-1 940 055,77		-1 418 345,97
Rahavarojen muutos		473 762,98		-62 439,60
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.		1 523 319,20		1 049 556,22
Rahavarat 1.1.		1 049 556,22		1 111 995,82
		<u>473 762,98</u>		<u>-62 439,60</u>

5.3 Kunnan tase

TASE (ulkoinen) Ruoveden kunta ja vesihuoltolaitos	2016	2015
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	20 204 072,00	20 870 144,13
Aineettomat hyödykkeet	21 857,91	3 712,09
Tietokoneohjelmistot	19 002,62	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	2 855,29	3 712,09
Aineelliset hyödykkeet	15 209 851,04	15 868 758,99
Maa- ja vesialueet	4 261 334,34	4 258 873,34
Rakennukset	7 885 071,99	8 158 256,08
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 930 750,25	3 277 390,21
Koneet ja kalusto	70 485,46	75 849,27
Ennakkomaksut ja keskener hankinnat	62 209,00	98 390,09
Sijoitukset	4 972 363,05	4 997 673,05
Osakkeet ja osuudet	4 451 512,06	4 475 802,05
Muut lainasaamiset	451 426,29	450 096,30
Muut saamiset	69 424,70	71 774,70
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	158 704,97	110 962,90
Lahjoitusrahastojen varat	158 704,97	110 962,90
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 298 463,99	2 038 817,79
Vaihto-omaisuus	54 842,80	55 077,16
Aineet ja tarvikkeet	14 842,80	15 077,16
Keskeneräiset tuotteet		
Valmiit tuotteet / tavarat		
Muu vaihto-omaisuus	40 000,00	40 000,00
Ennakkomaksut		
Saamiset	720 301,99	934 184,41
Lyhytaikaiset saamiset	720 301,99	934 184,41
Myyntisaamiset	306 785,79	252 013,94
Muut saamiset	290 173,83	541 922,26
Siirtosaamiset	123 342,37	140 248,21
Rahat ja pankkisaamiset	1 523 319,20	1 049 556,22
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>22 661 240,96</u>	<u>23 019 924,82</u>

TASE (ulkoinen)	2016	2015
Ruoveden kunta ja vesihuoltolaitos		
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	12 762 518,18	10 839 524,22
Peruspääoma	10 070 140,97	10 070 140,97
Arvonkorotusrahasto	1 502 287,07	1 502 287,07
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-732 903,82	-2 155 888,17
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 922 993,96	1 422 984,35
POISTOERO JA		
VAPAAEHTOISET VARAUKSET	578 545,15	611 162,56
Poistoero	578 545,15	611 162,56
PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	143 959,92
Muut pakolliset varaukset	0,00	143 959,92
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	204 312,70	189 490,97
Lahjoitusrahastojen pääomat	204 312,70	189 490,97
VIERAS PÄÄOMA	9 115 864,93	11 235 787,15
Pitkäaikainen	4 797 194,00	5 889 754,57
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 789 294,00	5 881 854,57
Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	7 900,00	7 900,00
Lyhytaikainen	4 318 670,93	5 346 032,58
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 092 560,57	2 389 020,00
Lainat muilta luotonantajilta	916 546,71	735 629,75
Saadut ennakot	37 958,20	40 687,09
Ostovelat	1 024 377,56	1 113 528,49
Muut velat	504 199,78	193 572,10
Siirtovelat	743 028,11	873 595,15
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>22 661 240,96</u>	<u>23 019 924,82</u>

5.4 Konsernin tuloslaskelma

	Konserni 2016		Konserni 2015	
TULOSLASKELMA				
Toimintatuotot		14 609 262,70		14 068 335,08
Toimintakulut		-42 209 064,56		-41 986 206,07
Osuus osakkuusyht. voitosta (tappiosta)		<u>6 889,95</u>		<u>275,60</u>
Toimintakate		-27 592 911,91		-27 917 595,39
Verotulot		16 092 801,60		16 654 237,61
Valtionosuudet		15 900 736,78		15 023 115,88
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	7 647,82		10 152,03	
Muut rahoitustuotot	98 322,22		109 223,17	
Korkokulut	-123 970,82		-140 812,79	
Muut rahoituskulut	<u>-49 007,01</u>	<u>-67 007,79</u>	<u>-49 139,96</u>	<u>-70 577,55</u>
Vuosikate		4 333 618,68		3 689 180,55
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 830 685,07		-1 832 938,52	
Omistuksen eliminointierot			913,64	
Arvonalentumiset	<u>-12 092,74</u>	<u>-1 842 777,81</u>	<u>-21,09</u>	<u>-1 832 045,97</u>
Satunnaiset erät		<u>26 077,12</u>		<u>0,00</u>
Tilikauden tulos		2 516 917,99		1 857 134,58
Tilinpäätössiirrot		2 520,34		8 996,95
Tilikauden verot		-20 938,12		-22 493,92
Laskennalliset verot		-58 320,01		-45 562,81
Vähemmistöosuudet		<u>-31 815,12</u>		<u>-14 923,88</u>
Tilikauden ylijäämä		2 408 365,08		1 783 150,92

5.5 Konsernin rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA

	Konserni 2016		Konserni 2015	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	4 333 618,68		3 689 180,55	
Satunnaiset erät	26 077,12		0,00	
Tilikauden verot	-20 877,12		-22 493,92	
Tulorahoituksen korjauserät	<u>-169 503,74</u>	4 169 314,94	<u>-65 552,16</u>	3 601 134,47
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 784 998,89		-2 561 520,71	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	73 537,01		223 940,47	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>98 049,38</u>	-1 613 412,50	<u>138 840,65</u>	-2 198 739,59
Toiminnan ja investointien rahavirta		2 555 902,44		1 402 394,88
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-57 166,18			
Antolainasaamisten vähennys	<u>11 670,01</u>	-45 496,17		0,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	957 393,81			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 587 235,85		-1 823 886,58	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>-1 112 890,14</u>	-1 742 732,18	<u>-413 770,92</u>	-2 237 657,50
Oman pääoman muutokset		-3 755,36		33 619,74
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-28 735,17		9 090,12	
Vaihto-omaisuuden muutos	10 368,47		17,30	
Saamisten muutos	255 565,24		261 499,49	
Korottomien velkojen muutos	<u>207 440,89</u>	444 639,43	<u>330 591,18</u>	601 198,09
Rahoituksen rahavirta		-1 347 344,28		-1 602 839,67
Rahavarojen muutos		1 208 558,16		-200 444,79
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	3 035 581,96		1 827 023,80	
Rahavarat 1.1.	<u>1 827 023,80</u>	1 208 558,16	<u>2 027 468,59</u>	-200 444,79

5.6 Konsernin tase

TASE	Konserni 2016	Konserni 2015
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	25 658 559,96	25 800 480,71
Aineettomat hyödykkeet	296 832,10	258 667,77
Aineettomat oikeudet	190 706,25	159 660,49
Muut pitkävaikutteiset menot	106 125,85	97 561,44
Ennakkomaksut		1 445,84
Aineelliset hyödykkeet	23 912 528,28	24 180 029,84
Maa- ja vesialueet	4 810 938,54	4 729 612,51
Rakennukset	14 647 790,03	15 005 192,25
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 000 576,13	3 336 685,69
Koneet ja kalusto	599 395,11	675 997,52
Muut aineelliset hyödykkeet	6 021,05	2 842,87
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	847 807,42	429 699,00
Sijoitukset	1 449 199,58	1 361 783,10
Osakkuusyhteisöosuudet	419 533,91	374 261,63
Muut osakkeet ja osuudet	898 752,05	899 659,62
Muut lainasaamiset	55 323,12	11 670,01
Muut saamiset	75 590,50	76 191,84
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	231 855,92	164 150,62
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 702 993,65	3 715 602,10
Vaihto-omaisuus	177 080,61	187 449,08
Saamiset	1 490 331,08	1 701 129,22
Pitkäaikaiset saamiset	4 714,51	1 429,35
Lyhytaikaiset saamiset	1 485 616,57	1 699 699,87
Rahoitusarvopaperit	47 245,75	47 146,23
Rahat ja pankkisaamiset	2 988 336,21	1 779 877,57
VASTAAVAA YHTEENSÄ	30 593 409,53	29 680 233,43

TASE	Konserni 2016	Konserni 2015
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	16 131 750,86	13 725 342,76
Peruspääoma	10 070 140,97	10 070 140,97
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma	2 508,50	1 945,15
Arvonkorotusrahasto	1 505 974,04	1 505 974,04
Muut omat rahastot	34 275,07	36 795,40
Edell. tilikausien ylijäämä (alijäämä)	2 110 487,20	327 336,28
Tilikauden ylijäämä	2 408 365,08	1 783 150,92
VÄHEMMISTÖOSUUDET	232 714,87	205 780,65
PAKOLLISET VARAUKSET	416 891,79	543 698,08
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	416 891,79	543 698,08
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	322 145,30	283 175,18
VIERAS PÄÄOMA	13 489 906,71	14 922 236,76
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	7 333 189,71	7 714 319,98
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	90 448,48	14 080,55
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	1 328 185,80	2 689 787,71
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	4 738 082,72	4 504 048,52
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	30 593 409,53	29 680 233,43

6. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

KUNNAN JA VESIHUOLTOLAITOKSEN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

JAKSOTUSPERIAATTEET

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

PYSYVÄT VASTAAVAT

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenojen vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset poistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Maa- ja vesialueiden tase-arvoon sisältyy arvonorotuksia 1 502 287,07 euroa sekä v. 2012 saatu Riihimäki –niminen tila 120.000 euroa.

SIIJOITUSTEN ARVOSTUS

Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseeseen hankintamenojen tai sitä alemman arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenojen tai sitä alemman todennäköiseen luovutushintaan.

VAIHTO-OMAISUUDEN ARVOSTUS

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenojen määräisenä.

RAHOITUSOMAISUUDEN ARVOSTUS

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alemman todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenojen tai sitä alemman todennäköiseen luovutushintaan.

JOHDANNAISSOPIMUSTEN KÄSITTELY

Ruoveden kunnan voimassa olevat koronvaihtosopimukset:

Ruoveden kunnalla ja Pohjola Pankki Oyj:llä on OTC koronvaihtosopimussopimus. Sopimuksen numero on 381912 ja se laadittiin 5.3.2015, alkamispäivä 6.3.2015 ja päättymispäivä 6.3.2020. Koronvaihtosopimuksen laskennallinen pääoma on 3 000 000 €. Koronvaihtosopimuksen allekirjoituspäivä 21.4.2015. Korkeajohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkotuotoksi. Johdannaiset on tehty korkomenojen suojaamistarkoituksessa, joten ne on käsitelty taseen ulkopuolisina vastuina.

Ruoveden kunnan ja Pohjola Pankki Oyj:n välinen OTC koronvaihtosopimussopimus nro: RUOVEDENKUNTA2:n laatimispäivä oli 5.3.2015, alkamispäivä 6.3.2020 ja päättymispäivä 6.3.2045. Laskennallinen pääoma on 10 000 000 €. Koronvaihtosopimuksen allekirjoituspäivä 21.4.2015. Koronvaihtosopimuksen 10 000 000 € laskennallista pääomaa tullaan laskemaan vuonna 2017 euromäärältään pienemmäksi, koska kunnan avoimen korkoriskin suojaustarve on vähentynyt. Koronvaihtosopimuksella on suojattu vaihtuvakorkoisen pankkilainan korkoriskiä.

Ruoveden kunta ja Kuntarahoitus Oyj ovat tehneet koronvaihtosopimuksen KCWAP002/11 31.1.2011, joka päättyy 31.1.2021 arvoltaan 1 000 000 €. Koronvaihtosopimuksesta aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokuluihin.

Kuntarahoitus Oyj:n korkokattosopimus KCAP-1001/10 sopimuksen alkuperäinen pääoma oli 700 000 € ja nimellisarvo 245 000 € 31.12.2016. Se on tehty 7.4.2010 ja se erääntyy 11.3.2020. Sen markkina-arvo 31.12.2016 on 0 €.

Yhteenveto Ruoveden kunnan voimassa olevista koronvaihtosopimuksista 31.12.2016:

Vastapuoli	Sopimus nro	Kohde- etuuden arvo €	Markkina-arvo (käypä arvo) 31.12.2016 €	Sopimuksen tekopäivä	Sopimuksen alkamispäivä	Sopimuksen päättymispäivä	Pankin maksama korko	Kunnan maksama korko	Laji
Pohjola Pankki	381912	3 000 000	53 427,04	5.3.2015	6.3.2015	6.3.2020	Euribor 6 kk + 1 %	Euribor 6 kk + 0 %	vaihtuva korko muutettu
Pohjola Pankki	Ruoveden kunta 2	10 000 000	-1 766 710,89	5.3.2015	6.3.2020	6.3.2045	Euribor 3 kk +0 %	1,76 % p.a./ kynnyksellinen	kynnyksellinen koronvaihtosopimus
Kuntarahoitus	KSWAP002/1	1 000 000	-109 936	27.1.2011	31.1.2011	31.1.2021	Euribor 6 kk +0 %	2,65 % p.a. puolivuositain	koronvaihtosopimus
Kuntarahoitus	KCAP-1001/10 (nimellisarvo 31.12.16 245.000 €)	700 000		7.4.2010	9.4.2010	11.3.2020	Euribor 6 kk 0 %	Korkokatto 4,25%	korkokattosopimus

Kuntarahoitus Oyj:n korkokattosopimus (KH 23.11.2009) KCAP -1002/09 alkoi 9.12.2009 ja se päättyi 12.11.2016.

TULOSLASKELMAN JA TASEEN ESITYSTAVAN MUUTOKSET

Tuloslaskelman ja taseen esitystapaa ei ole muutettu edellisestä tilikaudesta.

OIKAISUT EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOIHIN

Ei oikaisuja kunnan edellisen tilikauden tietoihin.

TULOKSEN JA TASEEN VERTAILUKELPOISUUS

Vuosien 2015 ja 2016 tuloslaskelma ja tase ovat vertailukelpoiset

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAAJUUS

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntakonsernin tytäryhteisöt. Kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä, on yhdistelty jäsenosuuden mukaisessa suhteessa. Hämeen päihdehuollon kuntayhtymä on purkautunut 1.1.2016. Ruoveden kunnan osuus kuntayhtymän peruspääomasta oli 1,11 % (11.102,37 eur).

Konsernitilinpäätöstä tehdessä on noudatettu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjetta kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimisesta.

SISÄISET LIIKETAPAHTUMAT JA SISÄISET KATTEET

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty konsernituloslaskelmaa ja -tasetta laadittaessa. Olennaisia pysyviin vastaaviin sisältyviä sisäisiä katteita ei ole.

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa ja vähemmistöosuuksien erottamisessa.

KESKINÄISEN OMISTUKSEN ELIMINOINTI

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle. Kuntayhtymät on yhdistelty ja eliminoitu omistusosuuksien mukaan.

VÄHEMMISTÖOSUUDET

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

SUUNNITELMAPOISTOJEN OIKAISU

Kuntajaoston yleisohjeen mukaan kuntakonsernin sisällä käytetyt erilaiset poistosuunnitelmat saa jättää yhdenmukaistamatta jos tytäryhtiö kirjaa omassa kirjanpidossaan hyödykkeen hankintamenon vaikutusaikanaan kuluksi ennalta vahvistetun suunnitelman mukaan ja poistosuunnitelma vastaa hyödykkeen taloudellista pitoaikaa ja vastaisia tulonodotuksia. Suunnitelmapoistoja ei täten ole oikaistu.

OSAKKUUSYHTEISYHTEISÖT

Omistusyhteisyyshyödykkeet on jätetty yhdistelemättä koska Ruoveden kunnalla ei ole omistusyhteisyyshyödykkeissä tosiasiallista määräysvaltaa.

KIINTEISTÖVEROJEN KÄSITTELY

Tytäryhteisöjen kunnalle maksamat kiinteistöverot (44.623,12 euroa) on eliminoitu olennaisuuden periaatteen mukaan.

EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOJEN VERTAILUKELPOISUUS

Vuosien 2015 ja 2016 tuloslaskelma ja tase on vertailukelpoinen.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Ruoveden kunta + Ruoveden kunnan vesihuoltolaitos

Toimintatuotot tehtävälaittain				
Ulkoiset erät, euroa	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Hallinto- ja talousosasto	1 198 226	1 198 698	1 220 828	1 150 388
Sosiaali ja terveystuotot	9 263 845	8 985 190	74 643	72 862
Sivistysosasto	654 712	581 371	533 094	446 513
Tekninen osasto	3 456 168	3 258 238	2 080 839	2 091 256
Muut palvelut	36 312	44 899	36 312	44 899
Yhteensä	14 609 263	14 068 396	3 945 716	3 805 918

Verotulojen erittely		Kunta	
Ulkoiset erät, euroa		2016	2015
Kunnan tulovero		13 066 107	13 685 614
Osuus yhteisöveron tuotosta		1 432 774	1 413 148
Kiinteistövero		1 638 544	1 601 539
Muut verotulot		0	0
Yhteensä		16 137 425	16 700 301

Valtionosuuksien erittely		Kunta	
Ulkoiset erät, euroa		2016	2015
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus		14 841 563	14 468 278
<i>Sitä:</i> Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus		3 002 989	2 975 102
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet		621 846	107 542
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		0	0
Yhteensä		15 463 409	14 575 820

Palvelujen ostojen erittely		Kunta	
Ulkoiset erät, euroa		2016	2015
Asiakaspalvelujen ostot		20 082 622	19 655 185
Muiden palvelujen ostot		2 632 438	3 051 236
Yhteensä		22 715 060	22 706 421

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista		KV 33 § 29.10.2012 (1.1.2013 alk)	
Omaisuslaji	Poisto aika / v	Poisto	%
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot	2	Tasapoisto	
Aineettomat oikeudet	5	Tasapoisto	
Liikearvo	2	Tasapoisto	
Muut pitkävaikutteiset menot			
Atk-ohjelmistot	2	Tasapoisto	
Muut pitkävaikutteiset menot	2	Tasapoisto	
Aineettomat hyödykk. erityisestä syystä voi olla enint. 20 v			
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa		
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	20	Tasapoisto	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20	Tasapoisto	
Talousrakennukset	10	Tasapoisto	
Vapaa-ajan rakennukset	20	Tasapoisto	
Asuinrakennukset	30	Tasapoisto	
Täydellinen peruskorjaus: poistoaika vastaava uudisrakennuksen aika			
Suppeampi peruskorjaus: poistoaika ½ vastaavasta uudisrakennuksen ajasta			
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot		Menojäännös	20 %
Sillat, laiturit ja uimalat		Menojäännös	25 %
Muut maa- ja vesirakenteet		Menojäännös	20 %
Vedenjakeluverkosto		Menojäännös	10 %
Viemäriverkko		Menojäännös	10 %
Kaukolämpöverkko		Menojäännös	15 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitt.		Menojäännös	20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset		Menojäännös	22 %
Maakaasuverkko		Menojäännös	15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot		Menojäännös	20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitojen koneet ja laitteet		Menojäännös	25 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet		Menojäännös	20 %
Liikenteen ohjauslaitteet		Menojäännös	25 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet		Menojäännös	25 %
Koneet ja kalusto			
Rautaiset alukset	15	Tasapoisto	
Puiset alukset ja uivat työkonet	8	Tasapoisto	
Muut kuljetusvälineet	4	Tasapoisto	
Muut liikkuvat työkonet	5	Tasapoisto	
Muut raskaat koneet	10	Tasapoisto	
Muut kevyet koneet	5	Tasapoisto	
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5	Tasapoisto	
Atk-laitteet	3	Tasapoisto	
Muut laitteet ja kalusteet	3	Tasapoisto	
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat (sora yms.)	käytön mukaan		
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa		
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa		

Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
	Muut pakolliset varaukset 1.1.	543 698	541 619	143 960
Lisäykset tilikaudella	17 492	2 079		
Vähennykset tilikaudella	-144 298		-143 960	0
Muut pakolliset varaukset 31.12.	416 892	543 698	0	143 960

Pysyvien vastaavien myyntivoitot - ja tappiot	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
	Muu toimintatuotot			
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	14 500	20 727	14 500	20 727
Rakennusten myyntivoitot		64 219	0	12 400
Muut myyntivoitot	31 472	13 954	21 812	11 772
Myyntivoitot yhteensä	45 972	98 900	36 312	44 899
Muu toimintakulut				
Kiinteistön luovutustappio				
Muut myyntitappiot	9 412	3 323	10 516	
Myyntitappiot yhteensä	9 412	3 323	10 516	0

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
	Satunnaiset tuotot	62 507	0	0
Satunnaiset tuotot yhteensä				
Satunnaiset kulut	36 430	0	0	0
Satunnaiset kulut yhteensä				

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	Kunta	
	2016	2015
	Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	1 197
Osinkotuotot muista yhteisöistä	12 195	9 557
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	42 638	42 638
Yhteensä	56 030	52 195

Erityy poistoeron muutoksista	Kunta	
	2016	2015
	Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	-32 617
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus (- tai +)		
Poistoeron muutokset yhteensä	-32 617	-32 617

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Ruoveden kunta + Ruoveden kunnan vesihuoltolaitos

Arvonkorotukset	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	1 502 287	1 513 423	1 502 287	1 513 423
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku		-11 136		-11 136
Arvo 31.12.	1 502 287	1 502 287	1 502 287	1 502 287
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	1 502 287	1 502 287	1 502 287	1 502 287

Maa- ja vesialueet erittely	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	295 504	275 154	54 798	52 448
Maa- ja vesialueet	4 515 435	4 454 459	4 206 536	4 206 425
Maa- ja vesialueet yhteensä	4 810 939	4 729 613	4 261 334	4 258 873

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet					
	Aineettomat hyödykkeet	Muut pitkävaik. menot	Ennakkomaksut	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja keskener.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	0	3 712	0	3 712	2 756 586	8 158 256	3 277 390	75 849	98 390	14 366 472
Lisäykset tilikauden aikana	25 538				2 461		33 725	40 810	494 111	571 107
Rahoitusosuudet tilikaudella									66 157	66 157
Vähennykset tilikauden aikana										0
Siirrot erien välillä						305 285	154 892		-460 176	0
Tilikauden poisto	6 535	857		7 392		578 469	535 256	46 173	3 959	1 163 858
Arvonlennukset ja niiden palautukset										0
Poistamaton hankintameno 31.12.	19 002	2 855	0	21 858	2 759 047	7 885 071	2 930 750	70 486	62 209	13 707 563
										0
Arvonkorotukset					1 502 287					1 502 287
Kirjanpitoarvo 31.12.	19 002	2 855	0	21 858	4 261 334	7 885 071	2 930 750	70 486	62 209	15 209 851
Olelliset lisäpoistot										

Sijoitukset	Osakkeet ja osuudet					Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
	Osakkeet ja osuudet konserniyhtiöt	Omistus omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymä-osakkeet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk- laina-saamiset	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 395 580	355 537	1 952 754	771 931	4 475 802	0	438 426	0	83 445	521 871
Lisäykset					0				40 000	40 000
Vähennykset		-13 188	-11 102		-5 728		-27 000		-14 020	-41 020
Hankintameno 31.12.	1 395 580	342 350	1 941 652	771 931	4 470 073		411 426	0	109 425	520 851
Arvonlennukset ja niiden palautukset										
Arvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 395 580	342 350	1 941 652	771 931	4 451 512	0	411 426	0	109 425	520 851

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt				Kuntakonsernin osuus (1 000 euroa)		
	Kotipaikka	Kunnan omistus-osuus	Konsernin omistus-osuus	osuus omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Ruoveden Asunnot Oy	Ruovesi	100,00 %	100,00 %	1 133	785	0
Kiinteistö Oy Pusurinne C	Ruovesi	100,00 %	100,00 %	18	460	83
Ruoveden Haapasaaren Kiinteistö Oy	Ruovesi	99,96 %	99,96 %	220	185	0
Ruovesi Areena Oy	Ruovesi	64,99 %	64,99 %	184	13	5
Yhteensä				1 556	1 443	88
Kuntayhtymät						
SASKY koulutuskuntayhtymä	Sastamala	1,25 %	1,25 %	469	131	-1
Pirkanmaan liitto	Tampere	1,16 %	1,16 %	20	12	1
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky	Tampere	1,13 %	1,13 %	2 435	3 797	185
Yhteensä				2 924	3 939	184
Yhdistelemättömät yhteisöt						
Kirkkokankaan Liiketalo Oy	Ruovesi	43,00 %	43,00 %	110	2	-8
As Oy Ruoveden Veteraanitalo	Ruovesi	42,59 %	42,59 %	31	1	0
As Oy Kirkkokangas	Ruovesi	24,55 %	24,55 %	47	1	1
As Oy Tanhuanhaka	Ruovesi	18,36 %	18,36 %	47	12	0
Oy Runoilijan tie	Tampere	14,31 %	14,31 %	42	4	-13
Asunto Oy Koukkuharju	Ruovesi	13,54 %	13,54 %	17	0	0
Jäminkipohjan Teollisuuskiinteistö Oy	Ruovesi	11,83 %	11,83 %			
As Oy Ruoveden Sahahovi	Ruovesi	10,28 %	10,28 %	112	0	0
As Oy Ruoveden Mäntylähde	Ruovesi	8,60 %	8,60 %	19	1	1
As Oy Kautunkartano	Ruovesi	6,60 %	6,60 %	36	0	0
As Oy Makasiinirinne	Ruovesi	4,00 %	4,00 %	95	0	0
Pirkanmaan Jätehuolto Oy	Tampere	1,61 %	1,61 %			
Tredu-Kiinteistöt Oy	Tampere	0,21 %	0,21 %			
Yhteensä				556	21	-19
Kaikki yhteensä				5 036	5 403	253

Jäminkipohjan Teollisuuskiinteistö Oy:n, Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n ja Tredu-Kiinteistö Oy:n tilinpäätösaineistoja ei ole toimitettu määräpäivään mennessä.

Saamisten erittely	2016		2015	
	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		25 673		34 779
Lainasaamiset	411 426	27 000	438 426	27 000
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	411 426	52 673	438 426	61 779
Saamiset kuntayhtymiltä joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		35 914		80
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		42 638		42 638
Yhteensä	0	78 552	0	42 718
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset		1 558		5 299
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	1 558	0	5 299
Saamiset yhteensä	411 426	132 783	438 426	109 796

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
	Pitkäaikaiset siirtosaamiset			
Laskennalliset verosaamiset	2 807	1 403		
Muut saamiset	1 907	26		
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	4 714	1 429	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Laskennalliset verosaamiset				
Siirtyvät korot	42 660	42 792		42 723
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	52 481	25 900	20 713	25 900
ELY-Keskus tuet	48 420	38 810	48 420	38 810
Muut tulojäämät	165 003	181 012	11 572	32 815
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	308 564	288 514	80 705	140 248

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Ruoveden kunta + Ruoveden kunnan vesihuoltolaitos

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
	Peruspääoma 1.1.	10 070 141	10 070 141	10 070 141
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Peruspääoma 31.12.	10 070 141	10 070 141	10 070 141	10 070 141
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat	2 509	1 945		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	1 505 974	1 517 127	1 502 287	1 513 423
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella		-11 153		-11 136
Arvonkorotusrahasto 31.12.	1 505 974	1 505 974	1 502 287	1 502 287
Muut omat rahastot 1.1.	36 796	46 011		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	-2 521	-9 215		
Muut omat rahastot 31.12.	34 275	36 796	0	0
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 1.1.	2 110 487	327 336	-732 904	-2 155 888
Edellisen tilikauden kirj.muutosoiok.				
Edellisten tilikausien ylij. 31.12.	2 110 487	327 336	-732 904	-2 155 888
Tilikauden yli-/alijäämä	2 408 365	1 783 151	1 922 994	1 422 984
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	16 131 751	13 725 343	12 762 518	10 839 524

Pitkäaikaiset velat	Kunta	
	2016	2015
erääntyvät maksettaviksi myöhemmin kuin 5 vuoden kuluttua		
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	942 810	1 785 726
Lainat julkisyhteisöltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	942 810	1 785 726

Pakolliset varaukset	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
	Eläkevaraus			
Potilasvahinkovastuuvaraus	398 067	392 783		
Muut pakolliset varaukset	18 825	150 915	0	143 960
Pakolliset varaukset yhteensä	416 892	543 698	0	143 960

Vieras pääoma	Kunta			
	2016		2015	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		8 441		8 377
Muut velat		916 547		735 630
Siirtovelat				
Yhteensä	0	924 988	0	744 007
Velat kuntayhtymille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		231 378		
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	231 378	0	0
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		12 616		761
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	12 616	0	761
Vieras pääoma yhteensä	0	1 168 982	0	744 768

Konsernitilin luottolimiitti	Kunta	
	2016	2015
Luotollisen tilin limiitti 31.12.	500 000	500 000
- siitä käyttämättä oleva määrä	500 000	500 000

Muiden velkojen erittely (pitkäaikaiset)	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Muut velat				
Palautettavat liittymismaksut	7 900	7 900	7 900	7 900
Muut velat	77 773	1 018	0	0
Yhteensä	85 673	8 918	7 900	7 900

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	1 446 233	1 588 951	697 929	797 780
Muut palkkojen ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	56 478			
Valtionosuusennakot	23 520	30 790	18 760	30 790
Siirtyvät korot	72 048	32 281	24 642	29 582
Muut menojäämät	234 970	333 627	723	15 443
Yhteensä	1 833 249	1 985 649	742 054	873 595

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Ruoveden kunta + Ruoveden kunnan vesihuoltolaitos

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	75 776	99 591		
Lainat julkisyhteisöiltä				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Lainat muilta luotonantajilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Yhteensä	75 776	99 591	0	0

Vakuudet	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Kiinteistökiinnitykset	271 200	271 200		
Yrityskiinnitykset	180 800	180 800		
Yhteensä	452 000	452 000	0	0

Vuokravastuut (arvonlisäveroineen)	Konserni		Kunta *	
	2016	2015	2016	2015
	Leasingvastuut			
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	99 622	107 259	43 545	51 400
Myöhemmin maksettavat	214 445	288 464	66 460	85 974
Yhteensä	314 067	395 723	110 005	137 374

* Kunnan lukuihin sisältyy Virtain kaupungin tietohallinnon kautta vuokratut tietokoneet

Vastuusitoumukset	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			2 691 005	3 887 864
Jäljellä oleva pääoma			512 987	672 764
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	3 994 717	5 188 175	3 988 175	5 188 175
Jäljellä oleva pääoma	2 232 375	2 444 713	2 231 927	2 443 877

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	Kunta	
	2016	2015
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	22 292 002	22 361 369
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	0
Kunnan mahd. vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	16 640	15 935

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Muut	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Sopimusvastuut				
Maankäyttösopimuksista aiheutuvat veloitteet	0	99 667		
Sopimuksiin sisältyvät lunastusveloitteet	177 724	188 313		
Vuokravastuut	575 580	623 211		
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	9 509	7 783		
Potilasvastuuvakuutus	89 845	90 179		
Arvonlisäveron palautusvastuu	38 500	50 445	36 250	47 906
Yhteensä	891 158	1 059 598	36 250	47 906

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Korkosuojaukset	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Korkosuojauksiin liittyvät sopimukset	-1 944 573	-674 195		
Koronvaihtosopimukset				
Ruoveden kunta / Koronvaihtosopimus 1 Nimellisarvo 1.000.000 euroa KSWAP002/1 Kuntarahoitus Oy Sopimus ajalle 31.1.2011 - 31.1.2021 Tehty suojaamaan yksittäistä 2,0 milj. euron lainaa. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi hintaan 2,65 % Markkina-arvo (pankin ilmoituksen mukaan)			-109 936	-128 545
Korkokattosopimukset				
Ruoveden kunta / Korkokattosopimus 1 Nimellisarvo 31.12.2015 71.432 eur KCAP-1002/09 Kuntarahoitus Oy Sopimus ajalle 9.12.2009 - 12.11.2016 Tehty suojaamaan yksittäistä 500.000 euron lainaa, lainaan sisällytetty 4,50 % korkokattosopimus			0	0
Ruoveden kunta / Korkokattosopimus 2 Nimellisarvo 31.12.2015 315 000 eur Nimellisarvo 31.12.2016 245 000 eur Korkokattosopimus KCAP-1001/10 Sopimus ajalle 9.4.2010 - 11.3.2020 Tehty suojaamaan yksittäistä 700 000 euron lainaa, lainaan sisällytetty 4,25 % korkokattosopimus			0	0
Johdannaissopimukset				
Ruoveden kunta ja Pohjola Pankki Oyj ovat tehneet 16.10.2012 johdannaissopimuksen, joka koskee OTC koronvaihtosopimusta. Alkamispäivä 5.1.2015 ja päättymispäivä 5.1.2022. Sopimus laadittu 2 milj euron laskennalliselle pääomalle. Ruoveden kunta on päättänyt OTC koronvaihtosopimuksen 5.3.2015			0	0
Ruoveden kunta ja Pohjola Pankki Oyj ovat tehneet 19.6.2013 jatko-oikeudellisen koronvaihtosopimuksen. Sopimus oli laadittu 4 milj laskennalliselle pääomalle, tämän lisäksi on tehty laskennalliselle 8 milj euron pääomalle koronvaihtosopimus, jonka alkamispäivä on 21.6.2018. Nämä sopimukset on purettu 5.3.2015.			0	0
Ruoveden kunta ja Pohjola Pankki Oyj ovat tehneet 3 milj. euron johdannaissopimuksen, jossa vaihtuva korko on muutettu kiinteäksi. Sopimuksen alkamispäivä on 6.3.2015 ja päättymispäivä 6.3.2020. Markkina-arvo (pankin ilmoituksen mukaan)			53 427	80 057
Ruoveden kunta ja Pohjola Pankki Oyj ovat tehneet kynnyksellisen 10 milj euron koronvaihtosopimuksen. Sopimuksen alkamispäivä on 6.3.2020 ja päättymispäivä on 6.3.2045. Markkina-arvo (pankin ilmoituksen mukaan)			-1 766 711	-979 640
Yhteensä	-1 944 573	-674 195	-1 823 220	-1 028 128

Sopimukset	Sopimuksen sisältö	Lisätiedot	Sopimuksen voimassaolo
Ruoveden kunta			
Virtain kaupungin ja Ruoveden kunnan yhteistoimintasopimus sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämiseksi ja tuottamiseksi	sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen ja tuottaminen Virtain kaupungin toimesta	KV päätös 18.6.2012	voimassa 1.1.2013 alkaen, jatkuu toistaiseksi voimassa olevana
Yhteispalvelusopimus Kelan Tampereen vakuutuspiiri	yhteispalvelusopimus Kelan palvelujen tuottamisesta Ruoveden kunnassa yhteispalveluna		voimassa
Sopimus yhteispalvelusta Pirkanmaan työ- ja elinkeinotoimisto	yhteispalvelusopimus TE -toimiston palvelujen tuottamisesta Ruoveden kunnassa		voimassa
Erikoiskuljetuksen myöntäminen Ruoveden kunnan katuverkolle, Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY -keskus)	erikoiskuljetuksia koskeva sopimus Ruoveden kunnan katuverkolle		voimassa
Esittävien taiteilijoiden ja äänitteiden tuottajien tekijänoikeusyhdistys Gramex ry	tekijänoikeuslain § 47 mukainen korvaus taiteilijoille ja äänitteiden tuottajille ääniteperäisen musiikin julkisesta esittämisestä.		voimassa
Virtain kaupungin ja Ruoveden kunnan ruokapalvelusopimus terveyskeskuksen sekä vanhainkodin ruokahuollon järjestämiseksi 1.1.2013 alkaen	ruokahuollon palvelujen tuottaminen terveyskeskuksessa ja vanhainkodissa		voimassa
Yhteistyösopimus työllistymistä edistävistä monialaisesta yhteispalvelusta (TYP), Ylä-Pirkanmaa	yhteistyösopimus työllistymistä edistävistä monialaisesta yhteispalvelusta (TYP). Sopijapuolet: 1. Juupajoen kunta, Mänttä-Vilppulan kaupunki, Ruoveden kunta ja Virtain kaupunki; 2. Pirkanmaan TE -toimisto; 3. Kansaneläkelaitos, Keskinen vakuutuspiiri (KELA).	toiminta-alueeseen kuuluvat seuraavat kunnat: Juupajoen kunta, Mänttä-Vilppulan kaupunki, Ruoveden kunta ja Virtain kaupunki	voimassa
Sastamalan koulutus kuntayhtymä	Lukiokoulutuksen järjestäminen		1.8.2016 -
Sastamalan koulutus kuntayhtymä	Sastamalan koulutus kuntayhtymän palvelukseen siirtyvää henkilöstöä koskeva sopimus Ruoveden lukion osalta	sopimus allekirjoitettu 9.7.2015.	Alkuperäinen sopimuksen voimaantulopäivä oli 1.1.2016, siirtyi 1.8.2016.
Meira Nova Oy	elintarvikkeiden ja ruonvalmistusmateriaalin toimitus Ruoveden kuntaan. Liha ja lihajalosteet sekä tuoreet vihannekset ja hedelmät	ruokapalvelusopimus	1.4.2015 – 31.3.2017
Valio Oy	elintarvikkeiden ja ruonvalmistusmateriaalin toimitus Ruoveden kuntaan, koskien maito- ja maitotaloustuotteita	ruokapalvelusopimus	1.4.2015 – 31.3.2017
Kespro Oy	elintarvikkeiden ja ruonvalmistusmateriaalin toimitus Ruoveden kuntaan, koskien tuoreita vihanneksia ja hedelmiä	ruokapalvelusopimus	1.4.2015 – 31.3.2017
Mänttä-Vilppula	Autere -opisto	opetuksen järjestäminen	voimassa
Orivesi	sopimus talous- ja velkaneuvontapalveluiden järjestämisestä		voimassa
Tampereen kaupunki	Pirkanmaan pelastustoimen yhteistoimintasopimus, 4.2.2013		voimassa
Juupajoki, Mänttä-Vilppula, Orivesi, Virrat, Ähtäri	musiikinopetuksen järjestämisestä Merikanto-opistolla		voimassa
Sopimus Virtain kaupungin kanssa tietohallinnon palveluiden tuottamisesta Ruoveden kunnassa	palvelusopimus		voimassa
Ympäristösuojelua koskeva yhteistyösopimus Virtain kaupungin kanssa	ympäristötarkastajaan työpanoksen ostaminen Virtain kaupungilta (60 %).		voimassa
Ympäristöterveydenhuoltoa koskeva yhteistyösopimus Keuruun kaupungin kanssa			voimassa
Keuruun kaupunki	eläinlääkäripäivystystä koskeva yhteistyösopimus		voimassa

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Ruoveden kunta + Ruoveden kunnan vesihuoltolaitos

Henkilöstön lukumäärä 31.12.				
			2016	2015
Hallinto- ja talousosasto				
Yleisjohto			2,00	1,00
Hallinto- ja talouspalvelut			9,41	10,41
Tukipalvelut (keittiöt, siivous)				
Hallinto			0,60	0,60
Tukipalvelut *			19,40	13,37
Yhteensä			31,41	25,38
Sivistysosasto				
Opetus ja koulutus				
Hallinto			4,00	4,00
Opettajat **			32,00	41,57
Valmistava opetus			5,00	4,00
Valmistava opetus / koulutyöntekijä			1,32	2,64
Muut koulutyöntekijät			10,31	9,58
Kulttuuri				
Kulttuuripalvelut			0,40	0,00
Varhaiskasvatus				
Hallinto			1,00	1,00
Päiväkoti			8,00	8,00
Perhe- ja ryhmäperhepäivähoito			20,00	19,57
Liikunta ja vapaa-aika				
Hallinto			1,00	1,00
Muu vapaa-aikatoimi			4,00	4,00
Kirjasto			4,60	5,00
Yhteensä			91,63	100,36
Tekninen osasto				
Tekninen toimisto **			4,35	4,00
Rakennusvalvonta			3,65	2,00
Vesihuoltolaitos			2,50	2,50
Tilakeskus			4,52	10,55
Tuntipalkkaiset			4,00	4,00
Ympäristötarkastaja (0,60 ostopalveluna)				
Yhteensä			19,02	23,05
Työllistetyt (palkkatuetut)			20,00	14,00
Henkilöstön lukumäärä yhteensä			162,06	162,79

* Siivouspalvelut ovat siirtyneet tekniseltä osastolta hallinto- ja talousosaston alaisuuteen 1.1.2016 (tukipalvelut)

** Lukion opettajat siirtyneet SASKY koulutuskuntayhtymän alaisuuteen 1.8.2016

Henkilöstökulut	kunta	
	2016	2015
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	7 753 915	7 799 191
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	14 017	45 388
Henkilöstön lukumäärä yhteensä	7 767 932	7 844 579

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	kunta	
	2016	2015
Keskustan Ruoveden kunnallisjärjestö ry	1 030	887
Ruoveden Kokoomus ry	799	706
Ruoveden Kristilliset Eläkeläiset ry	0	5
Ruoveden Sosiaalidemokraatit ry	722	716
Vasemmistoliiton Ruoveden Kunnallisjärjestö ry	371	370
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	2 922	2 684

Tilintarkastajan palkkiot	kunta	
	2016	2015
Tilintarkastusyhteisö		
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	8 700	7 950
Muut palkkiot	11 207	9 803
Palkkiot yhteensä	19 907	17 753

TILI- JA VASTUUVELVOLLISET VUODELLE 2016

Osasto	Vastuuhenkilö (t)
Hallinto- ja talousosasto	<ul style="list-style-type: none"> - Kunnanjohtaja Eeva Kyrönviita - Talousjohtaja Janne Vainikainen virkavapaalla 1.1.2016 - - vs. talousjohtaja Hilikka Hakala 1.1. - 30.11.2016 - Kunnanjohtaja Eeva Kyrönviita 1.11. - 31.12.2016 talousjohtajan ja palkka-asiamiehen tehtävät - Sivistystoimenjohtaja Riitta Juusenaho 1.11. - 31.12.2016 henkilöstöasiat - Elinkeinoasiamies Seppo Laukkanen 8.8.2016 -
Sivistysosasto	<ul style="list-style-type: none"> - Sivistystoimenjohtaja Riitta Juusenaho
Kirkonkylän koulu	<ul style="list-style-type: none"> - Rehtori Jouko Heikkilä 31.7.2016 asti (siirtynyt Saskyn palvelukseen 1.8.16) - Apulaisjohtaja Eeva Katajamäki 31.7.2016 asti
Pekalan koulu	<ul style="list-style-type: none"> - Koulunjohtaja Hanna Juurakko
Visuveden koulu	<ul style="list-style-type: none"> - Koulunjohtaja Anna Warsell
Perusopetus 7-9 lk ja lukio	<ul style="list-style-type: none"> - Rehtori Jouko Heikkilä 31.7.2016 asti (siirtynyt Saskyn palvelukseen 1.8.16)
Yhtenäiskoulu	<ul style="list-style-type: none"> - Rehtori Jari Hildén 1.8.2016 - - Vararehtori Tea Ikala 1.8.2016 -
Kirjasto	<ul style="list-style-type: none"> - Kirjastotoimenjohtaja Outi Ylinen
Tekninen osasto	<ul style="list-style-type: none"> - Tekninen johtaja Harri Apell
Tilakeskus	<ul style="list-style-type: none"> - Tilakeskusjohtaja Pasi Manner (virkavapaalla 31.7.2016 asti, irtisanoutui) - Tekninen johtaja Harri Apell 1.1.-31.12.2016
Ympäristölautakunnan alainen toiminta	<ul style="list-style-type: none"> - Rakennustarkastaja Mirja Tiensuu (vuorotteluvapaalla 1.2. - 29.7.2016) - vs rakennustarkastaja Vesa Leinonen 1.2. - 29.7.2016
Kunnallistekniikka	<ul style="list-style-type: none"> - Kunnanrakennusmestari Juha Stenberg
Yksityistiet	<ul style="list-style-type: none"> - Toimistorakennusmestari Vesa Leinonen

KÄYTETYT TILIKIRJAT JA TOSITELAJIT 2016

KÄYTETYT TILIKIRJAT	
Päiväkirja	atk-tulosteet
Pääkirja	atk-tulosteet
Tasekirja	sidottu
Tase-erittelyt	atk-tulosteet
Palkkakirjanpito	atk-tulosteet
Pysyvien vastaavien kirjanpito	atk-tulosteet
Lainakirjanpito	atk-tulosteet

TOSITELAJIT / RUOVEDEN KUNTA	
10	Muistiotositteet
11	Myyntireskontra / suoritukset
15	Sisäiset muistiotositteet
20	Ostoreskontra hallinto-osasto
27	Ostoreskontra finvoice
28	Ostoreskontra / kierrätys
40	Ostoreskontra / suoritukset
50	Yleislaskutus
60	Palkat
90	Sumu-poistot

TOSITELAJIT / RUOVEDEN KUNNAN VESIHUOLTOLAITOS	
10	Muistiotositteet
11	Myyntireskontra / suoritukset
20	Ostoreskontra / kierrätys
27	Ostoreskontra finvoice
40	Ostoreskontra / suoritukset
50	Yleislaskutus
60	Palkat
90	Sumu-poistot

7. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

7.1 Vesihuoltolaitoksen tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

TULOSLASKELMA (ulkoinen)		
Ruoveden kunnan vesihuoltolaitos		2016
Liikevaihto		505 051,21
Liiketoiminnan muut tuotot		209,37
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-105 618,86	
Palvelujen ostot	-104 487,49	-210 106,35
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-95 868,43	
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	-25 062,68	
Muut henkilöstösivukulut	-5 100,70	-126 031,81
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-180 851,03	-180 851,03
Liiketoiminnan muut kulut		-1 663,00
Liikelylijäämä (-alijäämä)		-13 391,61
Rahoitustuotot- ja kulut		
Korkotuotot	165,69	
Muut rahoitustuotot	2 818,76	
Muille maksetut korkokulut	-5 188,95	
Muut rahoituskulut	-23,73	-2 228,23
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		-15 619,84
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		-15 619,84
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-15 619,84

Ei vertailuvuoden lukuja, taseyksikkö perustettu 1.1.2016

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2016
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-0,7
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-1,4
Voitto, %	-3,1

RAHOITUSLASKELMA (ulkoinen)
Ruoveden kunnan vesihuoltolaitos

2016

Toiminnan rahavirta

Liikelyjäämä (- alijäämä)	-13 391,61	
Poistot ja arvonalentumiset	180 851,03	
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 228,23	
	<u>165 231,19</u>	165 231,19

Investointien rahavirta

Investointimenot	-79 888,77	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	<u>43 686,82</u>	-36 201,95

Toiminnan ja investointien rahavirta**129 029,24****Rahoituksen rahavirta**

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	90 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta	-45 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-174 732,00	
	<u>-129 732,00</u>	-129 732,00

Muut maksuvalmiuden muutokset

Saamisten muutos kunnalta	-70 281,66	
Saamisten muutos muilta	-63 118,02	
Korottomien velkojen muutos kunnalta	164 657,59	
Korottomien velkojen muutos muilta	<u>77 851,14</u>	109 109,05

Rahoituksen rahavirta

-20 622,95

Rahavarojen muutos**108 406,29**

Rahavarojen muutos

Rahavarat 31.12.		108 406,29
Rahavarat 1.1.		<u>0,00</u>
		108 406,29

Ei vertailuvuoden lukuja, taseyksikkö perustettu 1.1.2016

VESIHUOLTOLAITOKSEN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT **2016**

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, € (1 v)	129 029
Investointien tulorahoitus, %	-38,2
Lainanhoitokate	0,8
Kassan riittävyys, pv	62
Quick ratio	1
Current ratio	1

TASE (ulkoinen)	2016
Ruoveden kunnan vesihuoltolaitos	
VASTAAVAA	
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 496 484,16
Aineettomat hyödykkeet	13 144,33
Tietokoneohjelmistot	13 144,33
Aineelliset hyödykkeet	1 483 339,83
Maa- ja vesialueet	24 490,83
Rakennukset	54 438,42
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 399 676,02
Koneet ja kalusto	1 877,00
Ennakkomaksut ja keskener hankinnat	2 857,56
VAIHTUVAT VASTAAVAT	241 805,97
Saamiset	133 399,68
Lyhytaikaiset saamiset	
Myyntisaamiset	51 968,56
Saamiset kunnalta	70 281,66
Muut saamiset	11 149,46
Rahat ja pankkisaamiset	108 406,29
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>1 738 290,13</u>

Ei vertailuvuoden lukuja, taseyksikkö perustettu 1.1.2016

TASE (ulkoinen) **2016**
Ruoveden kunnan vesihuoltolaitos

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA	1 122 332,46
Peruspääoma	1 293 960,78
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-156 008,48
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-15 619,84
 VIERAS PÄÄOMA	 615 957,67
 Pitkäaikainen	 182 900,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	175 000,00
Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	7 900,00
 Lyhytaikainen	 433 057,67
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	124 704,57
Lainat kunnalta	45 000,00
Ostovelat	53 411,89
Muut velat	197 095,54
Siirtovelat	12 845,67
 VASTATTAVAA YHTEENSÄ	 <u>1 738 290,13</u>

Ei vertailuvuoden lukuja, taseyksikkö perustettu 1.1.2016

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASEEN TUNNUSLUVUT	2016
Omavaraisuusaste, %	64,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	121,9
Kertynyt yli- / alijäämä, €	-171 628
Lainakanta 31.12., €	344 705
Lainasaamiset €	0

TOTEUTUMAVERTAILU (ulkoinen / sisäinen) Ruoveden kunnan vesihuoltolaitos	TA 2016	TA MU	TA 2016 muutosten jälk	Toteutuma	Poikkeama
Liikevaihto	514 610		514 610	577 166,34	62 556,34
Liiketoiminnan muut tuotot	0		0	209,37	209,37
Materiaalit ja palvelut	-234 027		-234 027	-218 687,37	15 339,63
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-123 870		-123 870	-108 380,38	15 489,62
Palvelujen ostot	-110 157		-110 157	-110 306,99	-149,99
Henkilöstökulut	-117 434		-117 434	-126 031,81	-8 597,81
Palkat ja palkkiot	-88 068		-88 068	-95 868,43	-7 800,43
Henkilöstösivukulut					
Eläkekulut	-23 812		-23 812	-25 062,68	-1 250,68
Muut henkilöstösivukulut	-5 554		-5 554	-5 100,70	453,30
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-197 071		-197 071	-180 851,03	16 219,97
Liiketoiminnan muut kulut	-2 970		-2 970	-1 663,00	1 307,00
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-36 892		-36 892	50 142,50	87 034,50
Rahoitustuotot- ja kulut	-23 250		-23 250	-15 167,83	8 082,17
Korkotuotot	0		0	165,69	165,69
Muut rahoitustuotot	0		0	2 818,76	2 818,76
Muille maksetut korkokulut	-6 300		-6 300	-5 188,95	1 111,05
Korvaus peruspääomasta	-16 950		-16 950	-12 939,60	4 010,40
Muut rahoituskulut	0		0	-23,73	-23,73
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-60 142		-60 142	34 974,67	95 116,67
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-60 142		-60 142	34 974,67	95 116,67
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-60 142		-60 142	34 974,67	95 116,67

Ei vertailuvuoden lukuja, taseyksikkö perustettu 1.1.2016

VESIHUOLTOLAITOKSEN TOT. VERT. TUNNUSLUVUT (ulk / sis)	2016
Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,4
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	4,1
Voitto, %	6,1

7.2 Vesihuoltolaitoksen toimintakertomus

RUOVEDEN KUNNAN VESIHUOLTOLAITOKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Ruoveden kunnan vesihuoltolaitos on kunnan taseyksikkö, joka vastaa vesihuoltolain mukaisesta vesihuollon järjestämisestä Ruoveden kunnan järjestämällä toiminta-alueella.

HALLINTO

Ruoveden kunnan tekninen osasto hoitaa vesihuoltolaitoksen laskutus ja käyttötehtävät.

Päätösvalta vesihuoltolaitoksen asioissa on taksoja lukuun ottamatta teknisellä lautakunnalla.

Taksoista ja käyttömaksuista päättää kunnanvaltuusto. Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet asetetaan valtuuston hyväksymässä talousarviossa.

TOIMINTA-ALUEET

Vesilaitos

Ruoveden kunnan vesilaitoksen vedenjakelu tapahtuu neljällä erillisellä toiminta-alueella, Visuvedellä, Ruhalassa, Jäminkipohjassa ja Muroleessa.

Visuvedellä liitettyjä kiinteistöjä on 218 kpl, Ruhalassa 82 kpl, Jäminkipohjassa 141 kpl ja Muroleessa 9 kpl.

Vesilaitoksen kulutuspaikkojen määrä yhteensä 450 kpl.

Vesijohtoverkosta on yhteensä 48 370 m.

Ruoveden kunnan vesihuoltolaitoksen talousvesi on kaikki pohjavettä.

Vesihuoltolaitoksella on 5 omaa vedenottamo

Viemärlaitos

Ruoveden kunnan viemärlaitoksella on 3 jätevedenpuhdistamo, Kirkonkylän puhdistamo, Visuveden puhdistamo ja Muroleen pienpuhdistamo.

Visuvedellä liitettyjä kiinteistöjä on 184 kpl, kirkon-kylässä 582 kpl, Jäminkipohjassa 51 kpl, Ruhalassa 55 kpl ja Muroleessa 8 kpl.

Viemärlaitoksen kulutuspaikkojen määrä vuonna 2015 oli yhteensä 880 kpl.

Jätevesiverkosta on yhteensä 70 783 m.

Verkostossa on yhteensä 44 kpl pumppaamo.

Murole ei ole vesihuoltolain mukainen toiminta-alue johtuen asiakasmäärästä.

VEDEN KULUTUS JA MYYNTI

Vesihuoltolain mukaisesti vesihuollon ja viemäroinnin maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen investoinnit ja kustannukset. Maksujen tulee olla kohtuulliset ja tasapuoliset. Käyttömaksu peritään kiinteistön käyttämän veden ja poisjohdettavan jäteveden määrän ja laadun perusteella. Vesihuoltolaitoksen taksa on tullut voimaan 1.7.2014 (KV16.6.2014) ja vesihuoltolaitoksen palvelumaksut on tullut voimaan samaan aikaan 1.7.2014 (tekn.ltk 1.4.2014).

Talousvettä toimitettiin yhteensä noin 450 kulutuspaikkaan. Vuoden aikana uusia vesiliittymissopimuksia tehtiin 3 kappaletta. Talousvettä laskutettiin yhteensä oman jakeluverkoston alueella 85 306 m³. Vettä pumpattiin vedenottamoilta verkostoon 91 723 m³.

Talousveden myyntituotot olivat yhteensä 127 564 €, vesiliittymismaksuja yhteensä 6 848 €.

Kokonaistuotto on yhteensä 134 412 €

Viemäriverkostoon on liittynyt 884 kulutuspaikkaa. Uusia viemäri liittymissopimuksia vuoden aikana tehtiin 4 kappaletta. Jätevedestä laskutettiin kunnan asiakkailta 179 030 m³. Vesihuoltolaitos vastaanottaa jätevettä kolmelta jätevesiosuuskunnalta. Mustajärven viemäriosuuskunnalta laskutettiin 700 m³, Tapion Vesiosuuskunnalta 448 m³ ja Kautun vesiosuuskunnalta 1203 m³.

Jäteveden myyntituotot olivat yhteensä 423 592 €, josta sakokaivo- ja umpisäiliöiden lietteen vastaanottomaksujen osuus 29 604 €. Viemäri liittymismaksuja yhteensä 19 162 €.

Kokonaistuotto on yhteensä 442 754 €.

INVESTOINNIT JA KUNNOSSAPITO

Investoinnit

Vuosina 2015–16 vesihuoltolaitos rakensi yhdessä Jäähdyshojan vesiosuuskunnan, Virtain vesiosuuskunnan ja Virtain kaupungin kanssa yhdysvesijohdon Pusunvuolteen pohjoispuolelta Kukkokaankaalle Pirkanmaan ELY-keskuksen avustamana.

Hankkeen kokonaiskustannus oli 100.762 €, josta ELY-keskuksen tuki oli 30.186 €, Virtain osuudet olivat yhteensä 35.971 € ja Ruoveden osuus 34.605 €.

Ruoveden osuudesta vuodelle 2015 kohdistui 38.979 € ja vuodelle 2016 tuli palautuksena 4.373 €.

Vesihuoltolaitoksen investointeja olivat lisäksi Muroleen vedenottamon ja pienpuhdistamon rakentamisen loppuun saattaminen. Hankkeille kohdistui menoja vuonna 2016 yhteensä 16.161 €.

Vuonna 2017 toteutettavan Temisevän alueen vesihuoltohankeen suunnitelma laadittiin ja hankkeelle kohdistui menoja 2.857 €.

Pumppaamoiden kaukovalvontaa toteutettiin 8.486 € arvosta.

Yllä- ja kunnossapito

Vesihuoltolaitoksen kunnossapidon hoitaa kaksi ja puoli laitosmiestä, jotka myös päivystävät ja toimivat kiinteistöpidon varallaolojärjestelyssä.

Yllä- ja kunnossapitotehtävät liittyvät laeista tuleviin velvoitteisiin. Vesihuoltolaitoksen tehtäviin kuuluu huolehtia, että toimitettu talousvesi täyttää terveydensuojelulaissa säädetyt laatuvaatimukset. Vesihuoltolaki määrää veloitteet raakaveden laatuun ja määrään sekä vesi- ja viemäriverkostojen kuntoon liittyvät seikat. Laki edellyttää, että tiedot verkostojen sijainnista on oltava sähköisessä muodossa.

TALOUS

Vesihuoltolaitoksen toimintatulot (ulkoiset ja sisäiset tulot) vuonna 2016 olivat 577.166 € ja toimintamenot 346.638 €.

Vesilaitoksen pankkitili on liitetty kunnan konsernitiliin. Kunta myönsi vesilaitokselle alkupääomaksi korollista lainaa 90.000€ vuonna 2015. Vesilaitos lyhensi lainaa vuonna 2016 yht. 45.000€ ja loput lainasta lyhennetään 2017.

VUODEN 2016 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Vesilaitos

Määrätavoitteet:

Veden myynnin osalta tavoitellaan häiriötöntä vedenjakelutilannetta, jolloin veden myynnin määrä on suurin ja asiakkaille aiheutuvat käyttöhäiriöiden negatiiviset seuraukset ovat mahdollisimman vähäiset. *Asetetut tavoitteet voidaan katsoa saavutetuiksi.*

Laatutavoitteet:

Laatutavoitteena on toimittaa kunnan vesilaitoksesta asiakkaille joka hetki sosiaali- ja terveysministeriön ohjeistuksen mukaisesti laatuvaatimukset ja -tavoitteet täyttävää talousvettä. Laatutavoitteita seurataan vesilaitosten tarkkailuohjelman mukaisesti.

Asetetut tavoitteet voidaan katsoa saavutetuiksi.

Taloudellisuustavoitteet:

Taloudellisuustavoitteena on, että vesilaitoksen taksan ja palvelumaksuhinnaston mukaiset tulot kattavat vesilaitoksen menot pääomakustannuksineen ja tuottavat vesilaitokseen sijoitetulle pääomalle kohtuullisen tuoton.

Asetetut tavoitteet voidaan katsoa saavutetuiksi, sillä tilikauden ylijäämä on talousarvion mukainen.

Viemärlaitos

Määrätavoitteet:

Jäteveden puhdistuksessa tavoitellaan ylivuodotonta tilannetta, jossa kaikki viemärlaitokseen laskettu jätevesi saadaan ohjattua puhdistamon kautta puhdistettuna vesistöön.

Asetettu tavoite voidaan katsoa saavutetuiksi.

Laatutavoitteet:

Laatutavoitteena on päästä niin häiriöttömään ja toimintavarmaan puhdistustulokseen, että ympäristöluvan veloitteet jatkuvasti saavutetaan.

Asetettu tavoite voidaan katsoa saavutetuiksi.

Taloudellisuustavoitteet:

Taloudellisuustavoitteena on, että viemärlaitoksen taksan ja palvelumaksuhinnaston mukaiset tulot kattaisivat menot mukaan lukien pääomapuolen menot.

Asetetut tavoitteet voidaan katsoa saavutetuiksi.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Vesihuoltolaitoksen taloudellista tulosta on vakautettava, sillä tuleviin korjausinvestointeihin on varauduttava. Verkoston laajeneminen pyritään arvioimaan erityisesti taloudellisin perustein.

Vesihuollon kehittämissuunnitelmaa ja toiminta-alueiden rajauksia tulee tarkistaa.

Vesihuoltolaitoksen toimintaa varmistetaan ottamalla käyttöön sähköinen huoltokirja ja laajentamalla kaukovalvontaa.

Maakuntakaava 2040ssa on ohjeelliset varaukset yhdysvesijohdolle Visuveden ja Kirkonkylän välille sekä siirtoviemäri Virroilta Visuvedelle ja Visuvedeltä Virroille.

8. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

RUOVEDEN KUNTA

Ruovedellä 20.3.2017

RUOVEDEN KUNNANHALLITUS

Juha-Pekka Lehminiemi
kunnanhallituksen puheenjohtaja

Anita Viljanmaa
kunnanhallituksen varapuheenjohtaja

Mervi Härkönen
kunnanhallituksen jäsen

Outi Kokko
kunnanhallituksen jäsen

Matti Korppoo
kunnanhallituksen jäsen

Urpo Kosonen
kunnanhallituksen jäsen

Pasi Kuosa
kunnanhallituksen jäsen

Jukka Majala
kunnanhallituksen jäsen

Hanna-Leena Simonen
kunnanhallituksen jäsen

Eeva Kyrönviita
kunnanjohtaja

Tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitoavan mukaisesti. Suoritetusta tilintarkastuksesta on annettu tänään tilintarkastuskertomus.

Ruovedellä 22.3.2017

Jorma Kesä
JHTT